

**VIETNAM NATIONAL UNIVERSITY – HCM CITY
UNIVERSITY OF SCIENCE**

ĐIỆN TỬ CƠ BẢN

CHƯƠNG VII: CÔNG LOGIC

Presenter: Nguyen Thi Thien Trang

CHƯƠNG VII: CỔNG LOGIC

- Khái niệm thực hiện bit nhị phân
- Các cổng logic cơ bản: NOT, AND, OR
- Các cổng logic khác: NAND, NOR, EXOR, EXNOR, Half Adder, Full Adder
- Họ IC logic

TỔNG QUAN

Tại sao phải số hóa?

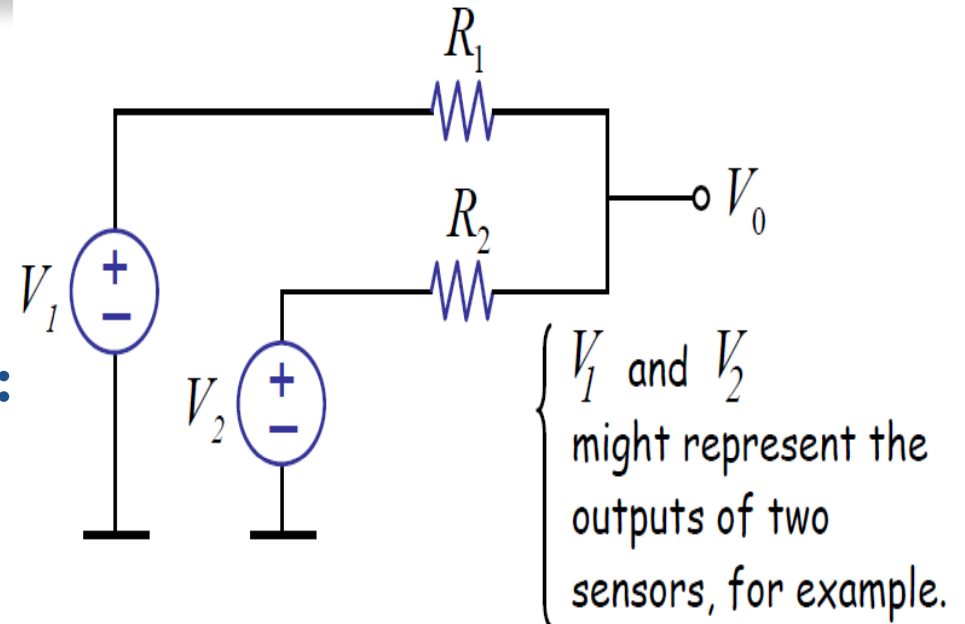
- Trước đây

Xử lý tín hiệu tương tự. Áp dụng nguyên lý chồng chất cho:

$$V_0 = \frac{R_2}{R_1 + R_2} V_1 + \frac{R_1}{R_1 + R_2} V_2$$

$$R_1 = R_2,$$

$$V_0 = \frac{V_1 + V_2}{2}$$

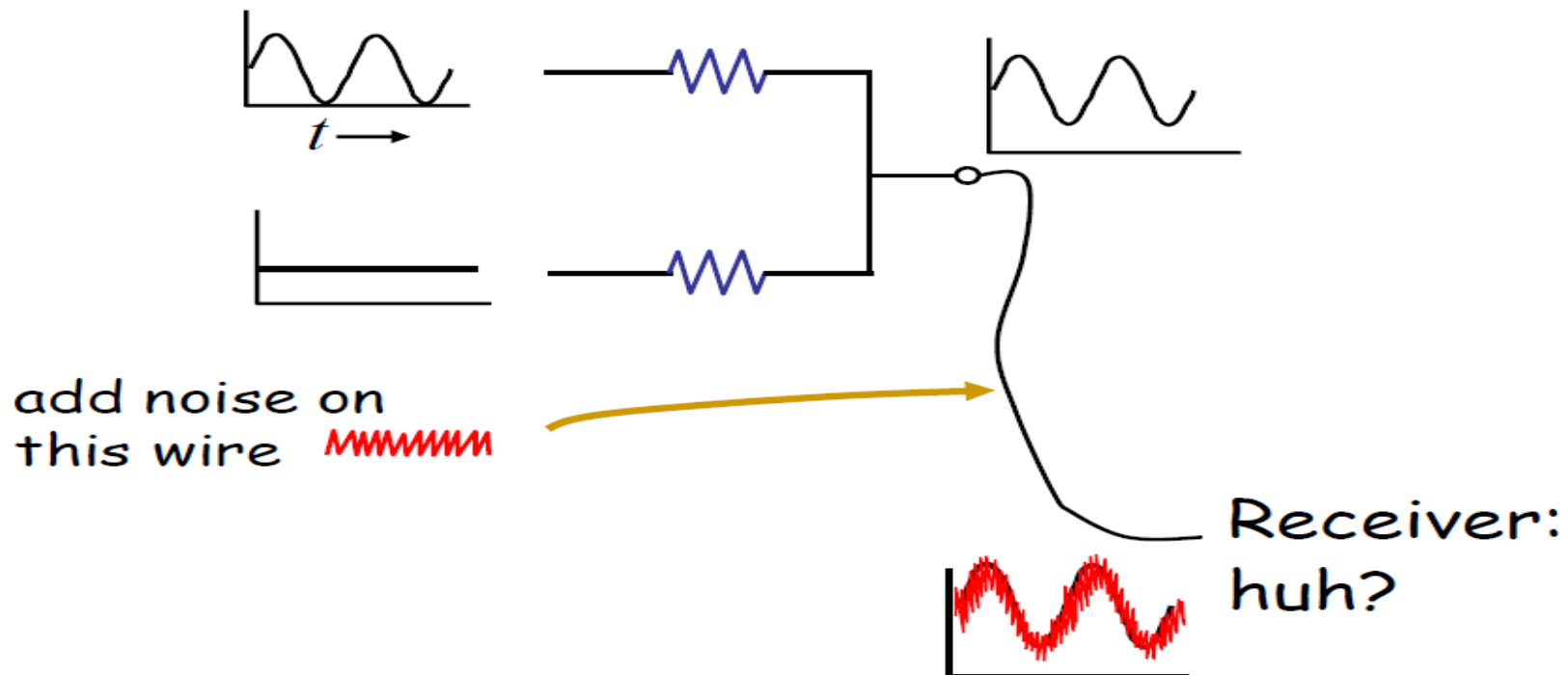
M Mạch cộng (tổng)

TỔNG QUAN

Bài toán nhiễu?

- Nhiều trên đường dây cộng vào

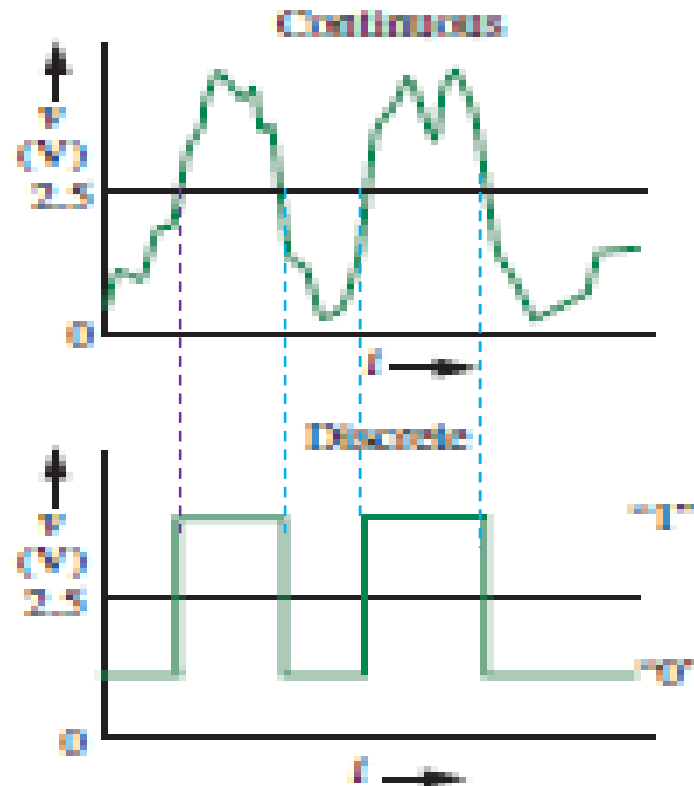

Nhiều cản trở khả năng chúng ta phân biệt giữa hai trị số nhỏ khác nhau (như giữa 3,1V và 3,2V)

TỔNG QUAN

- Số hoá
Lấy mẫu
- Tương tự (Analog)
- Số (Digital)
Xung, gián đoạn

TỔNG QUAN

- Ngày nay nền tảng

Trị gián đoạn → lý thuyết số

- Rất thú vị, chúng ta sẽ thấy một cách ngắn nhất rằng những công cụ được học trong ba chương trước là đủ để phân tích những mạch số đơn giản
- **Gián đoạn hoá trị số**, giới hạn những giá trị là một trong hai trị sau:

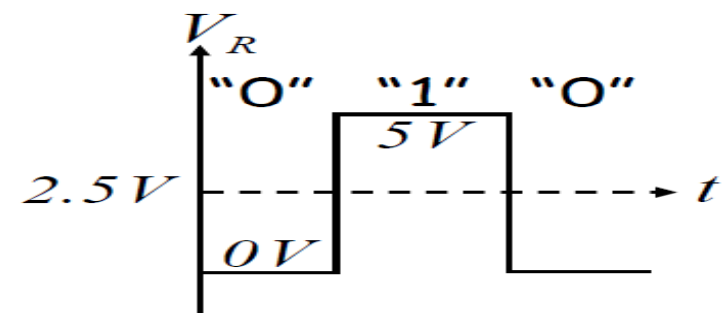
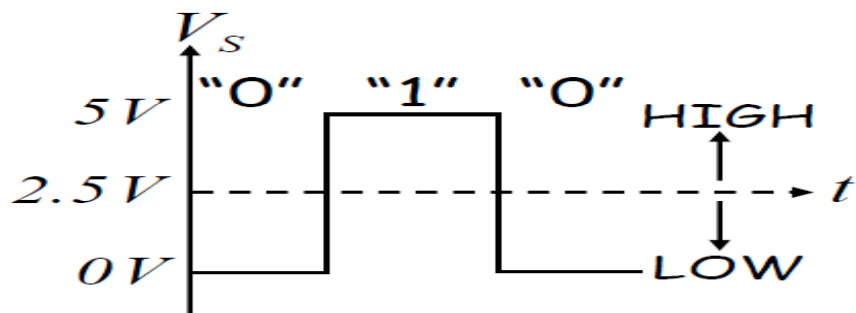
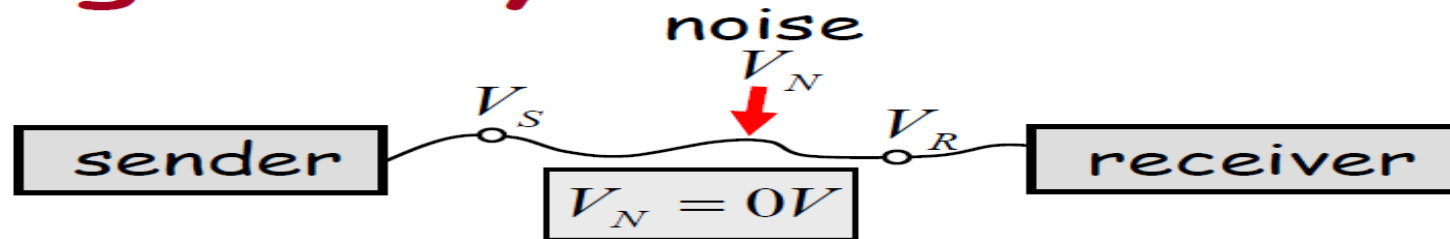
HIGH	LOW
5V	0V
TRUE	FALSE
1	0

- ....như hai số nhị phân 0 và 1

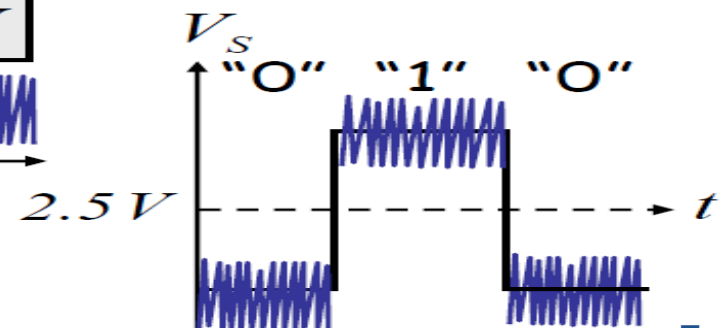
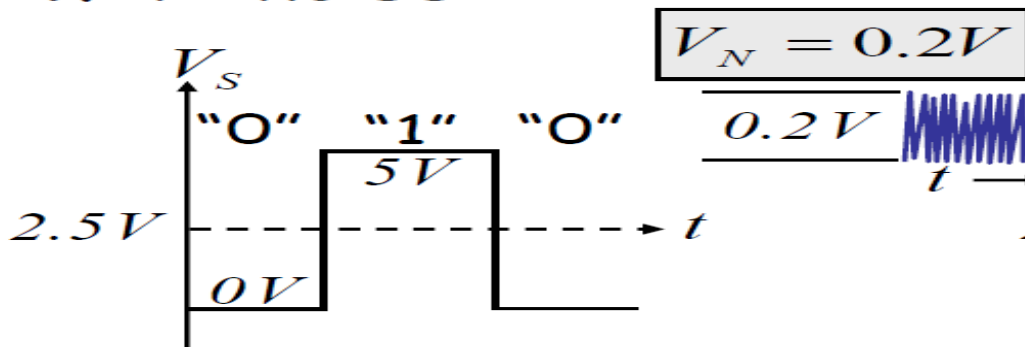

TỔNG QUAN

Digital System

With noise

TỔNG QUAN

Hệ thống số

- Sự miễn nhiễu tốt hơn
- Những “lề nhiễu”

Với “1”: lề nhiễu 5 V đến $2,5\text{ V} = 2,5\text{ V}$

Với “0”: lề nhiễu 0 V đến $2,5\text{ V} = 2,5$

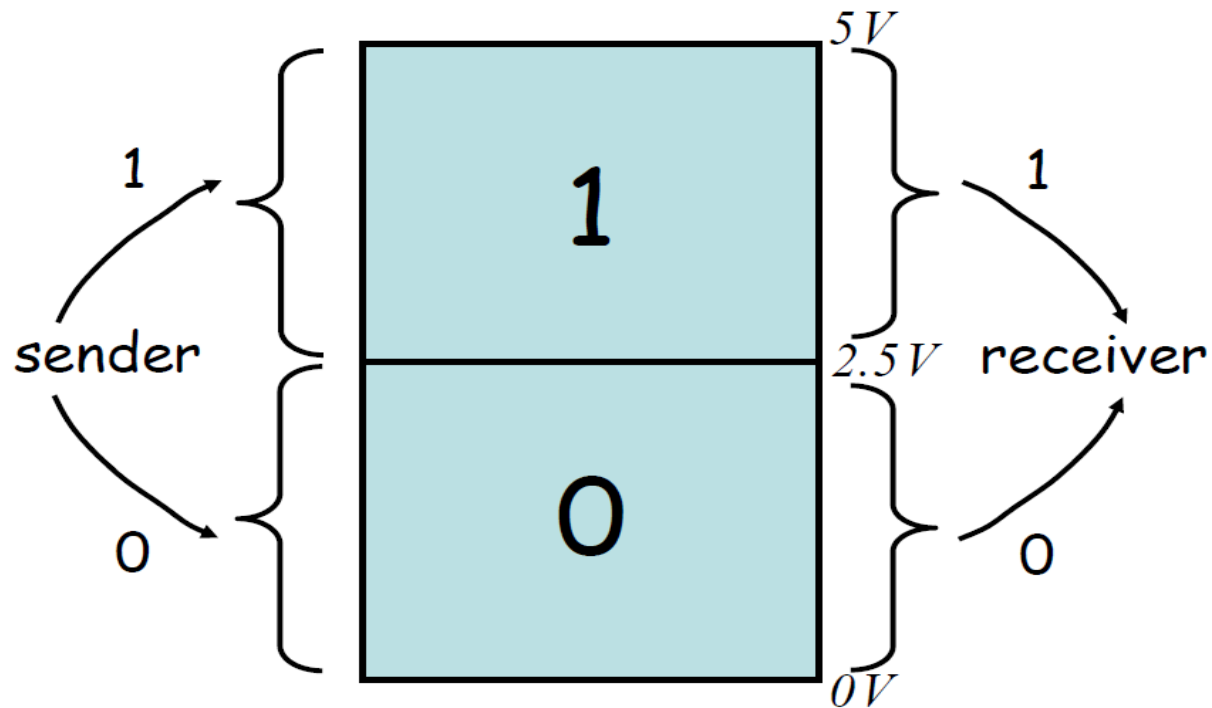
- Xét một số điện thế ngưỡng và trị số logic

TỔNG QUAN

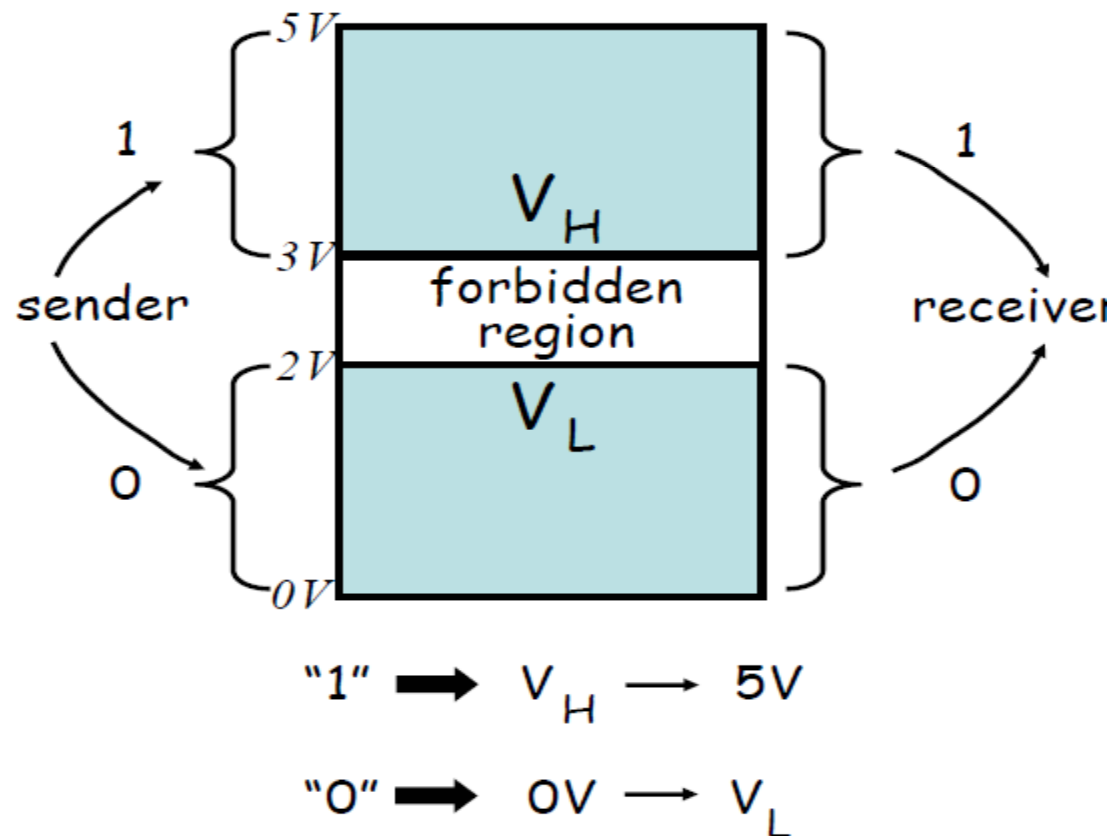
- Logic 0: $0 \leq V \leq 2,5V$
- Logic 1: $2,5V \leq V \leq 5,0V$

TỔNG QUAN

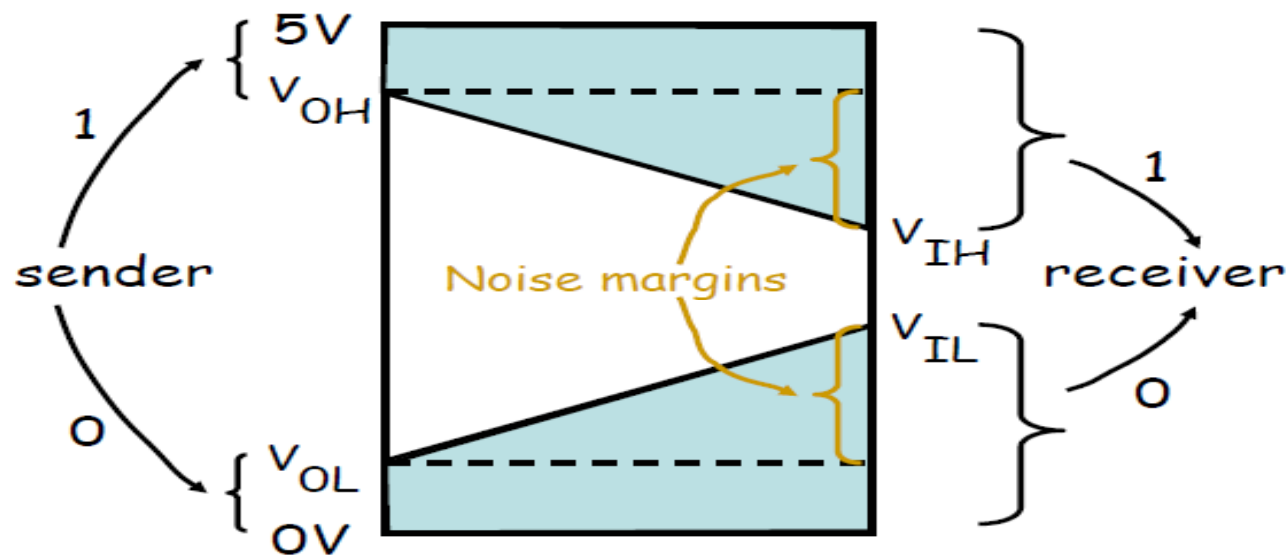
- Để tránh ảnh hưởng nhiễu giữa hai bit 1 và 0, ta xác định vùng cấm hay vùng không xác định
- Thí dụ:

TỔNG QUAN

- Lề nhiễu (Noise Margin)

"1" noise margin: $V_{IH} - V_{OH}$

"0" noise margin: $V_{IL} - V_{OL}$

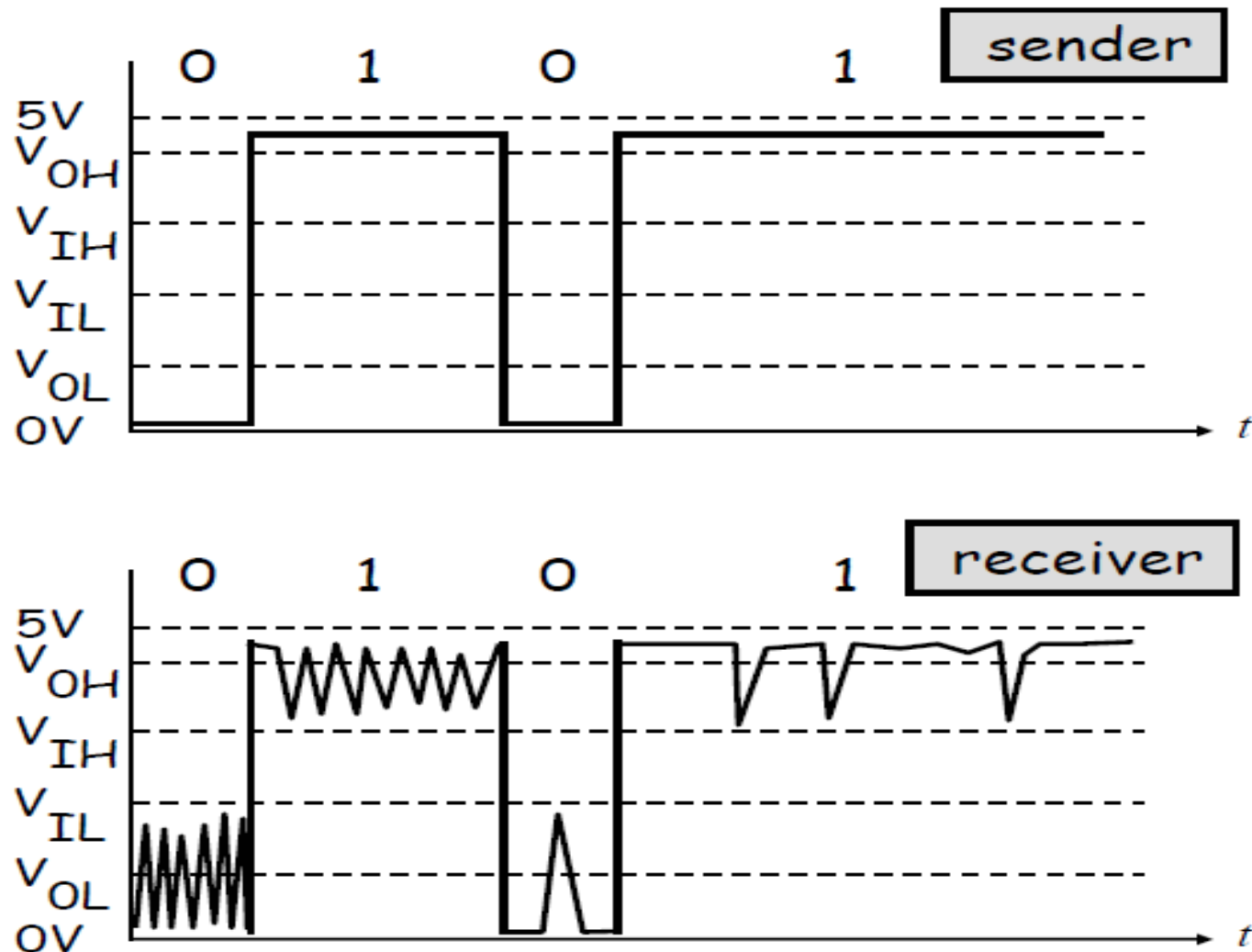
$$NM_0 = V_{IL} - V_{OL}$$

$$NM_1 = V_{OH} - V_{IH}$$

TỔNG QUAN

- Dạng sóng

TỔNG QUAN

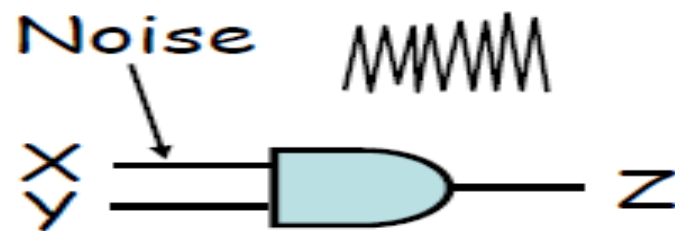
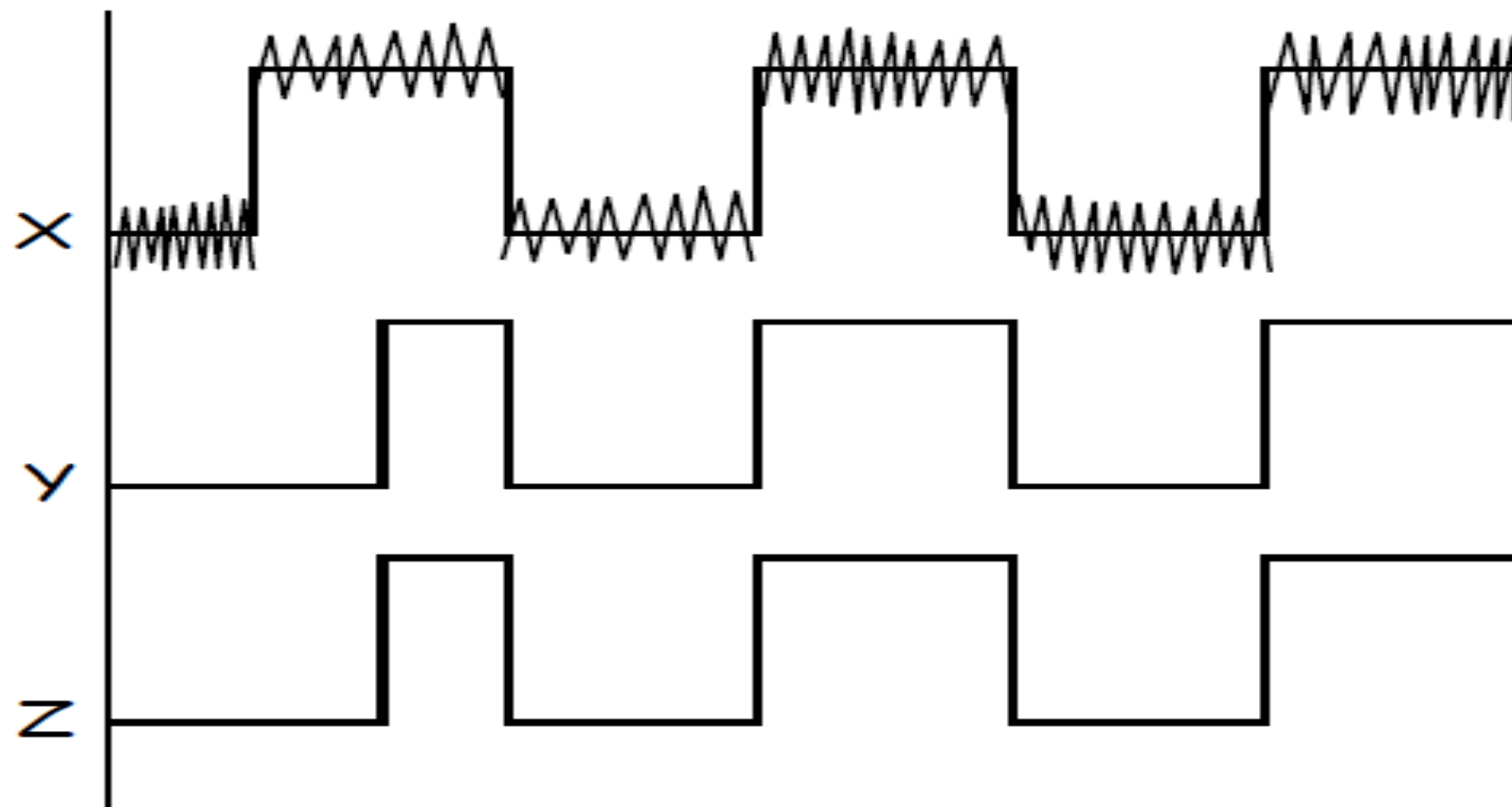
CÔNG AND

$$z = x \cdot y$$

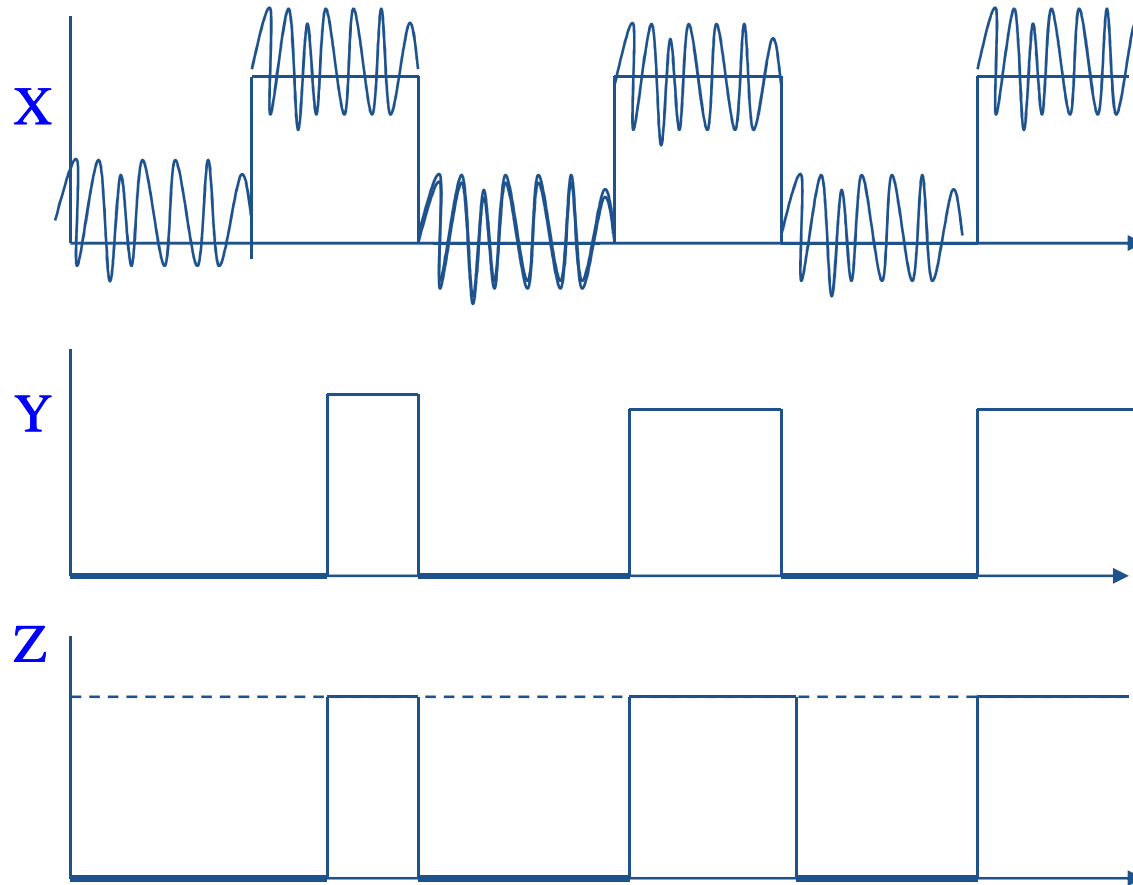
TỔNG QUAN

TỔNG QUAN

Loại bỏ nhiễu ở ngõ ra

$$Z = X \cdot Y$$

LÝ THUYẾT MẠCH SỐ

- Dựa trên đại số rời rạc (hay đại số nhị phân) còn gọi đại số Boole, đại số mà biến chỉ có một trong hai giá trị có – không, đúng – sai ...
- Mạch logic dựa trên hoạt động của bậc điện (công tắc) đóng/ mở.
- Các bit có một trong hai giá trị: cao- logic 1 hay gọi tắt 1, thấp – logic 0 hay gọi tắt 0.
- Để hiểu rõ, trước tiên ta xét cơ sở nhị phân, và cơ sở bát phân, cơ sở thập lục phân.

CƠ SỐ NHỊ PHÂN

1. Cơ số - Cơ số thập phân

$$475 = 4 \cdot 10^2 + 7 \cdot 10^1 + 5 \cdot 10^0.$$

↑   ↑   ↑   ↑
MSB   LSB   MSB   LSB

Tổng quát: một số N được biểu diễn:

$$N = a^{n-1} \cdot b^{n-1} + \dots + a^2 \cdot b_2 + a^1 \cdot b^1 + a^0 \cdot b^0.$$

cơ số thập phân $a^i = 0 \rightarrow 9$; $b^i = 10$

cơ số nhị phân $a^i = 0 \rightarrow 1$; $b^i = 2$

$$(1101)_2 = 1 \cdot 2^3 + 1 \cdot 2^2 + 0 \cdot 2^1 + 1 \cdot 2^0 = 8 + 4 + 0 + 1 = (13)_{10}$$

cơ số bát phân: $a^i = 0 \rightarrow 7$; $b^i = 8$

$$(123)_8 = 1 \cdot 8^2 + 2 \cdot 8^1 + 3 \cdot 8^0 = 64 + 16 + 3 = (83)_{10}.$$

CƠ SỐ THẬP LỤC PHÂN

- Cơ số thập lục phân(Hexadecimal):

$a^i = 0 \rightarrow 9, A, B, C, D, E, F$; $b^i = 16$

$$(3F)_{16} = 3.16^1 + F.16^0 = 48 + 15 = (63)_{10}$$

$$(1FF)_{16} = 1.16^2 + F.16^1 + F.16^0 = 256 + 240 + 15 = (511)_{10}$$

Bảng chuyển đổi giữa các cơ số

Thập phân (Decimal)	Nhi phân (Binary)	Bát phân (Octal)	Thập lục phân (Hexadecimal)
0	0000	0	0
1	0001	1	1
2	0010	2	2
3	0011	3	3
4	0100	4	4

CƠ SỐ THẬP LỤC PHÂN

5	0101	5	5
6	0110	6	6
7	0111	7	7
8	1000	10	8
9	1001	11	9
10	1010	12	A
11	1011	13	B
12	1100	14	C
13	1101	15	D
14	1110	16	E
15	1111	17	F
16	10000	20	10
64	100000	100	40
255	1111111	377	FF

ĐỊNH LUẬT CỦA ĐẠI SỐ BOOLE

- Đại số Boole là hệ thống đại số kín chứa tập hợp K của hai hoặc nhiều phần tử và có toán tử **nhân logic .** và **cộng logic +**
- Khi kết hợp nhiều mệnh đề logic lại với nhau tạo thành mệnh đề phức tạp → thiết kế nhiều cổng logic.
- Do đó phải rút gọn các hàm logic → sử dụng ít cổng logic hơn.
- Cách rút gọn bằng nhiều cách : trực tiếp bằng đại số Boole, Bảng karnaugh.....
- Theo đại số Boole, một hàm logic có thể biểu diễn bằng 1 trong 2 dạng chính tắc:
là **Tổng các tích POS** và **Tích các tổng SOP** →
rút gọn nhờ loại được các biến bù kề nhau $A\bar{A}$ và $A + \bar{A}$

ĐỊNH LUẬT CỦA ĐẠI SỐ BOOLE

- **Hàm AND**

1a. $0.0 = 0$

2a. $0.1 = 0$

3a. $1.0 = 0$

4a. $1.1 = 1$

5a. $A.0 = 0$

6a. $0.A = 0$

7a. $A.1 = A$

8a. $1.A = A$

9a. $A.A = A$

10a. $A.\bar{A} = 0$

- **Hàm OR**

1b. $0+0 = 0$

2b. $0+1 = 1$

3b. $1+0 = 1$

4b. $1+1 = 1$

5b. $A+0 = A$

6b. $0+A = A$

7b. $A+1 = 1$

8b. $1+A = 1$

9b. $A+A = A$

10b. $A + \bar{A} = 1$

ĐỊNH LUẬT CỦA ĐẠI SỐ BOOLE

Hàm NOT

$$11a. \bar{0} = 1$$

$$12a. \bar{\bar{1}} = 0$$

$$13a. \bar{\bar{A}} = A$$

$$11. \bar{0} = 1$$

$$12. \bar{\bar{1}} = 0$$

$$13. \bar{\bar{A}} = A$$

Định luật giao hoán

$$14a. AB = BA$$

$$14b. A+B=B+A$$

$$A+\bar{A}B=A+B$$

Định luật kết hợp

$$15a. A(BC)=(AB)C$$

$$15b. A+(B+C)=(A+B)+C$$

Định luật hấp thụ

$$16a. A(A+B)=A$$

$$16b. (A+AB)=A$$

Định luật phân bố

$$17a. A(B+C)=AB+AC$$

$$17b. A+BC=(A+B)(A+C)$$

ĐỊNH LUẬT CỦA ĐẠI SỐ BOOLE

Định luật dán (Định luật Nashelsky)

$$18a. A(\overline{A+B})=A.B \quad 18b. A+\overline{A}B=A+B$$

$$19a. (A+\overline{B})B=A.B \quad 19b. A\overline{B}+B=A.B$$

Định luật DE MORGAN

$$20a. \overline{AB} = \overline{A} + \overline{B} \quad 20b. \overline{A+B} = \overline{A}.\overline{B}$$

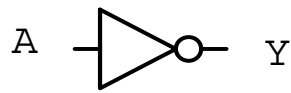
$$\overline{A.B.C} = \overline{A} + \overline{B} + \overline{C} \quad \overline{A+B+C+\dots} = \overline{A}.\overline{B}.\overline{C}....$$

Các biểu thức trên có thể chứng minh bằng cách vẽ các sơ đồ mạch logic hoặc bằng cách lập 2 bảng chân lý nếu chúng như nhau là định luật được chứng minh là đúng.

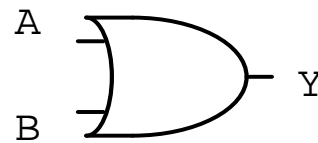
CÁC CÔNG CƠ BẢN

- Bảng sự thật

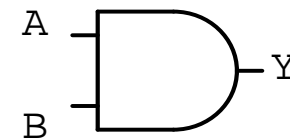
NOT

A	Y
0	1
0	1
1	0
1	0

OR

A	B	Y
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	1

AND

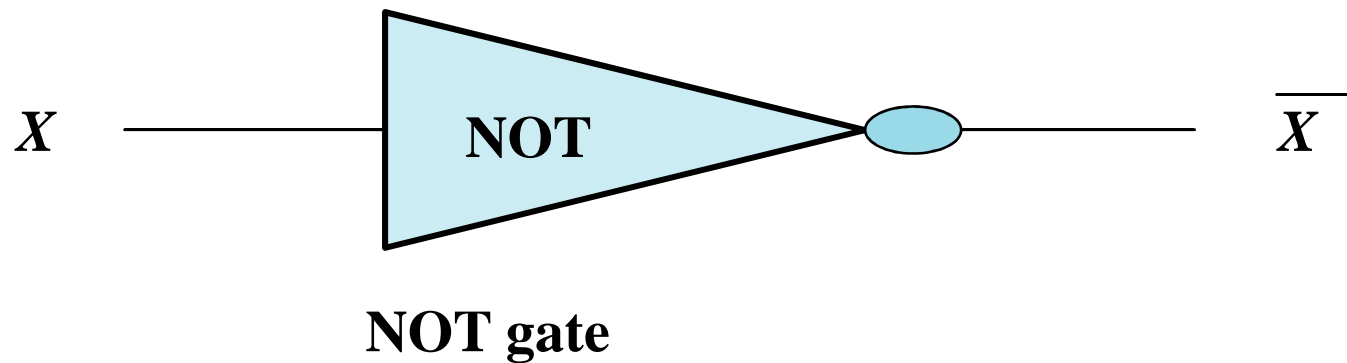
A	B	Y
0	0	0
0	1	0
1	0	0
1	1	1

CÁC CỔNG CƠ BẢN

- Cổng INVERTER (NOT)

X	$\overline{X}$
1	0
0	1

Mức điện thế

X	$\overline{X}$
5V	0V
0V	5V

Truth table for NOT gate

CÁC CỔNG CƠ BẢN

- CỔNG AND**

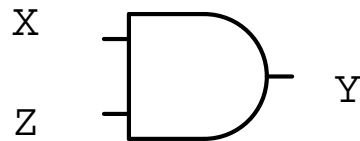
Phát biểu đại số Boole: Nếu X đúng và Y đúng thì Z là đúng và ngược lại là sai

$$Z = X \text{ AND } Y$$

$$Z = X.Y$$

X, Y, Z là số nhị phân '0', '1'

Ký hiệu

Bảng sự thật

X	Y	Z
0	0	0
0	1	0
1	0	0
1	1	1

Mức điện thế

X	Y	Z
0V	0V	0V
0V	5V	0V
5V	0V	0V
5V	5V	5V

0 = 0V, 1 = 5V

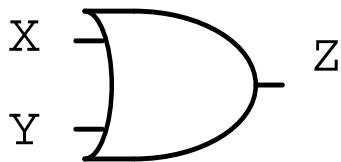
CÁC CÔNG CƠ BẢN

- CÔNG OR**

Phát biểu Boole: Nếu X đúng hoặc Y đúng thì Z là đúng, ngược lại Z là sai

$$Z = X + Y$$

Ký hiệu

Bảng sự thật

X	Y	Z
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	1

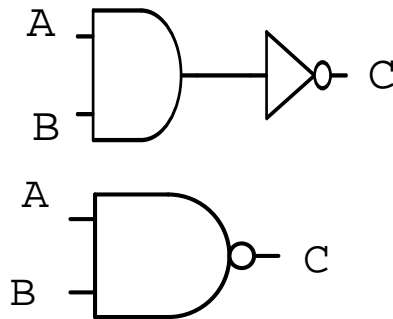
LOGIC TỔ HỢP

- Là tổ hợp các cổng logic với nhau và chỉ tuân theo các định luật Đại số Boole, có tính chất
  - Các ngõ ra chỉ tùy thuộc các ngõ vào
  - Chúng tuân theo những qui tắc cố định (không biến đổi)

1. Cổng NAND

Tổ hợp gồm cổng NOT và AND

$$C = \overline{A.B} = \overline{B.A}$$

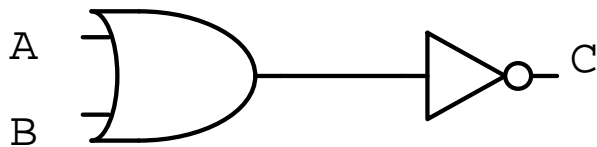
A	B	C
0	0	1
0	1	1
1	0	1
1	1	0

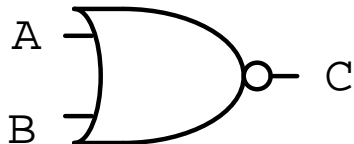
LOGIC TỔ HỢP

- Cổng NOR**

Tổ hợp của cổng OR và cổng NOT

$$C = \overline{A.B}$$

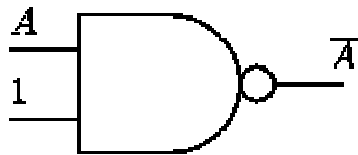

A	B	C
0	0	1
0	1	0
1	0	0
1	1	0

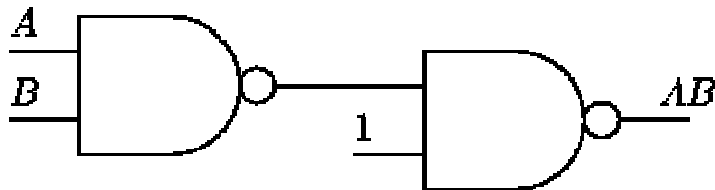

LOGIC TỔ HỢP

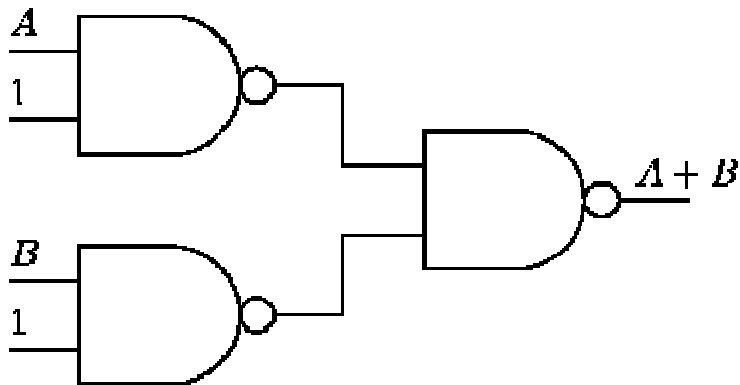
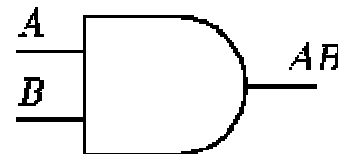
- Chứng minh định luật đại số Boole
Lập các bảng chân trị của hai mạch

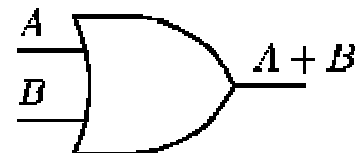
equiv

equiv

equiv

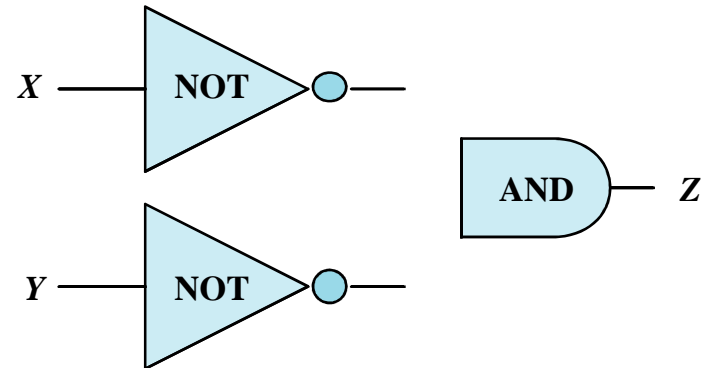
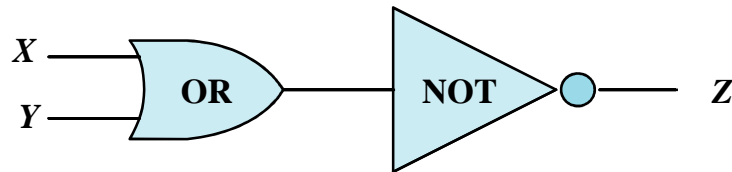

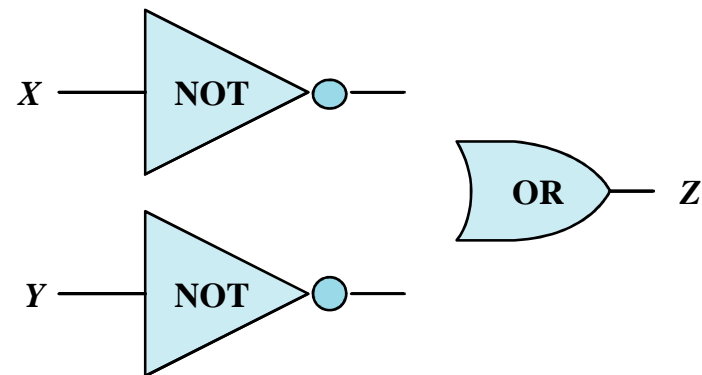
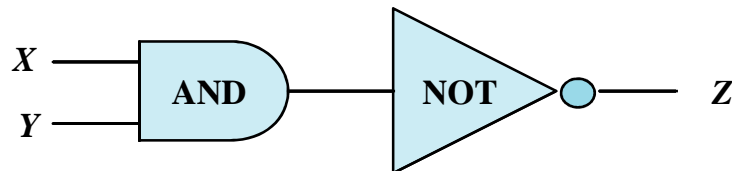
LOGIC TỔ HỢP

Kiểm chứng định luật De Morgan

$$\overline{(X + Y)} = \bar{X} \cdot \bar{Y}$$

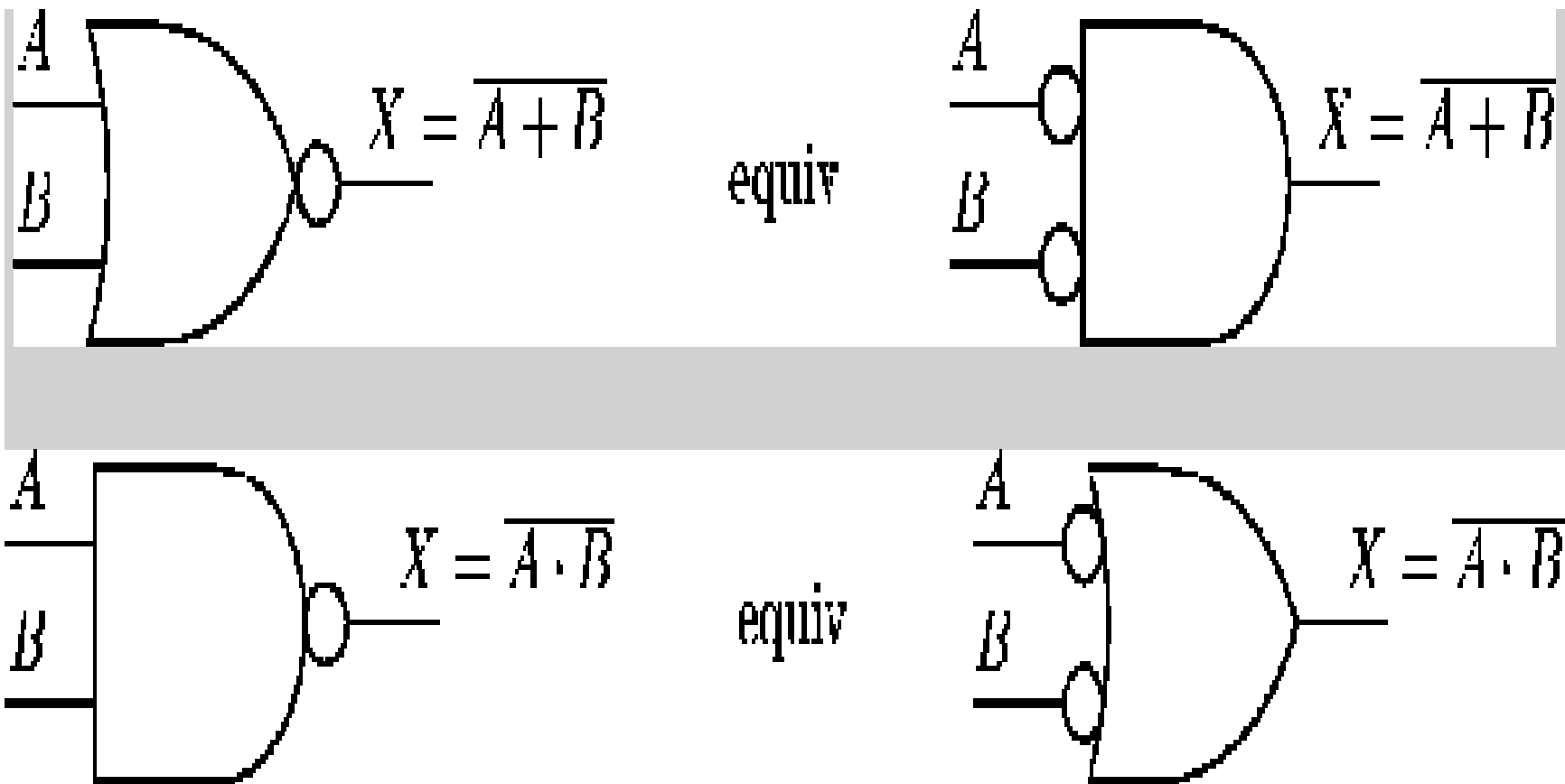
$$\overline{(X \cdot Y)} = \bar{X} + \bar{Y}$$

LOGIC TỔ HỢP

Mạch tương đương(có cùng hàm logic)

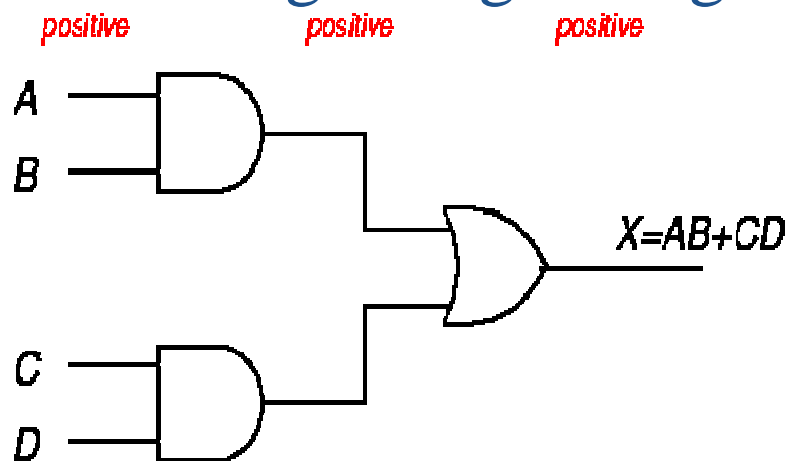

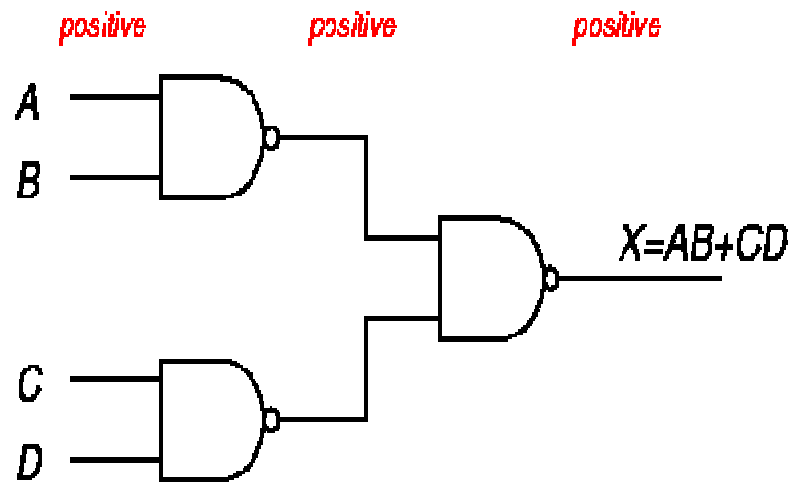
LOGIC TỔ HỢP

- Các cổng tương đương

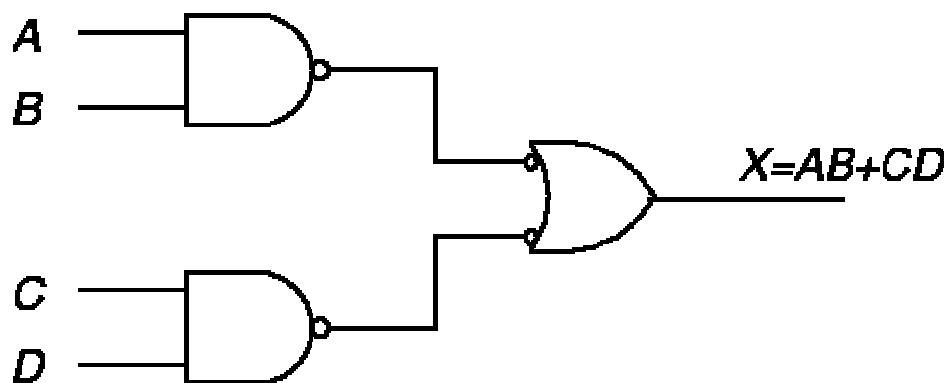
AND layer

OR layer
positive

NAND layer
positive

NAND layer

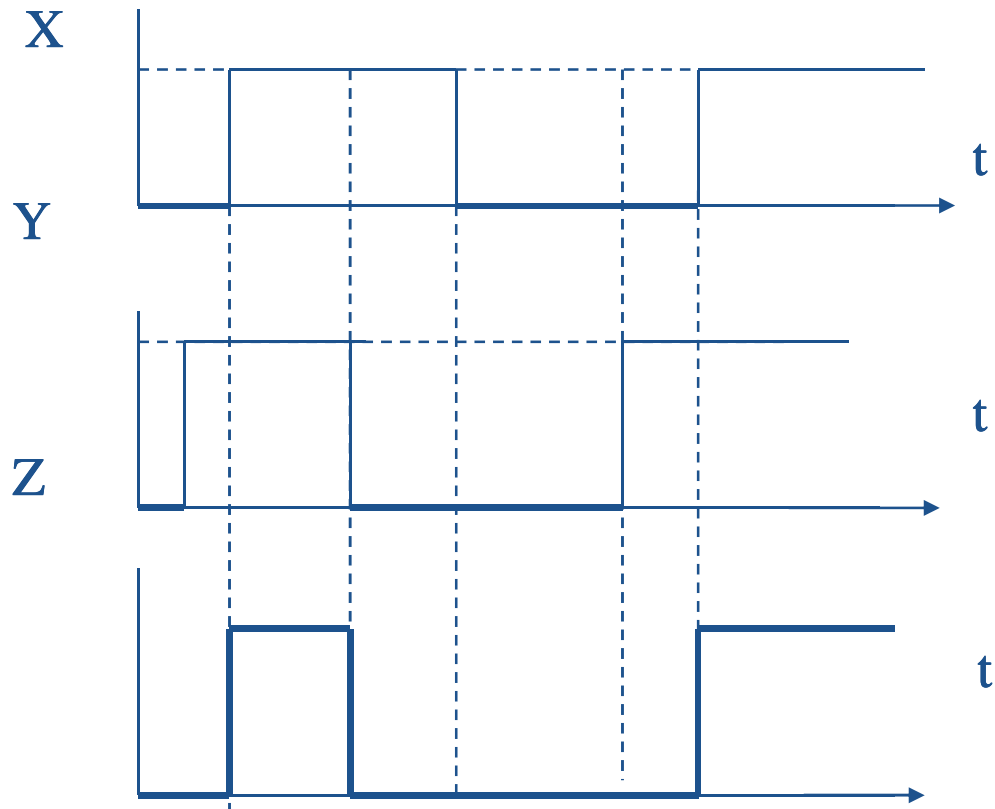
NAND layer

NAND layer

LOGIC TỔ HỢP

Thí dụ:

$$Z = X \cdot Y$$

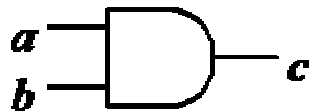
Người thiết kế logic số không quan tâm **cái** gì xảy ra bên trong cổng.

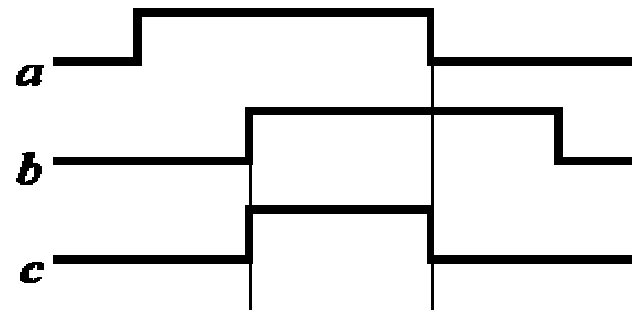
LOGIC TỔ HỢP

Phân tích mạch logic tổ hợp

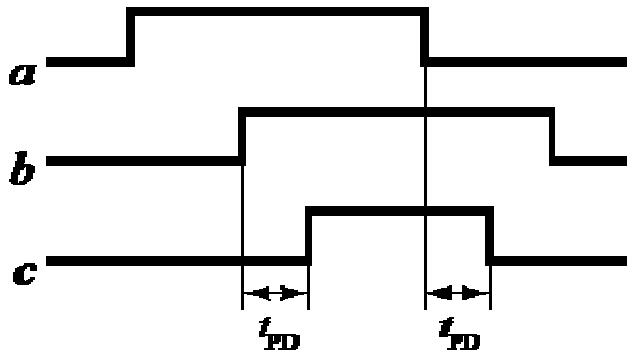
- Giản đồ thời gian của cổng logic

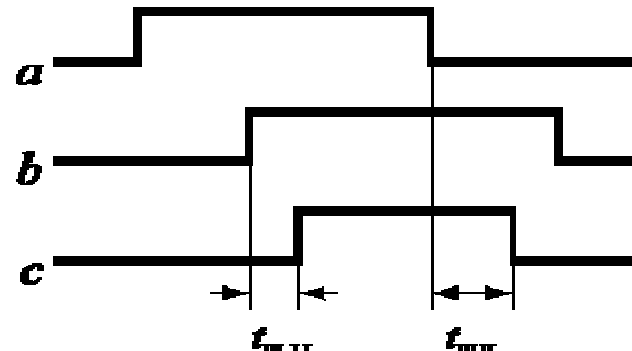
(a) Two-input AND gate

(b) Ideal (zero) delay

(c) $t_{PD} = t_{PLH} = t_{PHL}$

(d) $t_{PLH} < t_{PHL}$

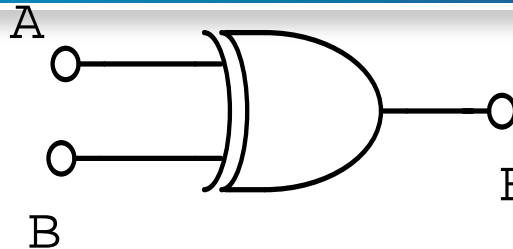
LOGIC TỔ HỢP

Cổng EXOR :

$$F = A\bar{B} + \bar{A}B$$

Khi A khác B $\rightarrow F = 1$

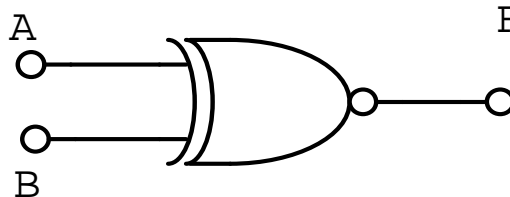
Khi A = B $\rightarrow F = 0$

B	A	F
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	0

Cổng EXNOR: đảo của EXOR

$$F = \overline{A\bar{B} + \bar{A}B}$$

Khi A = B $\rightarrow F = 1$

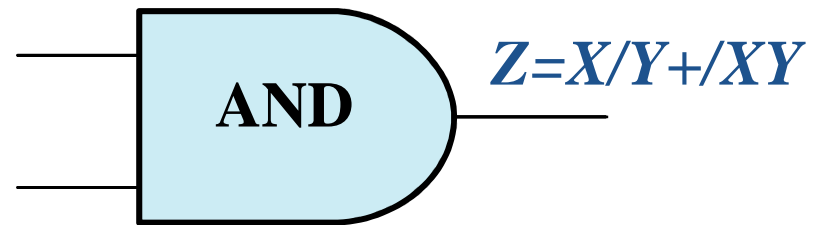
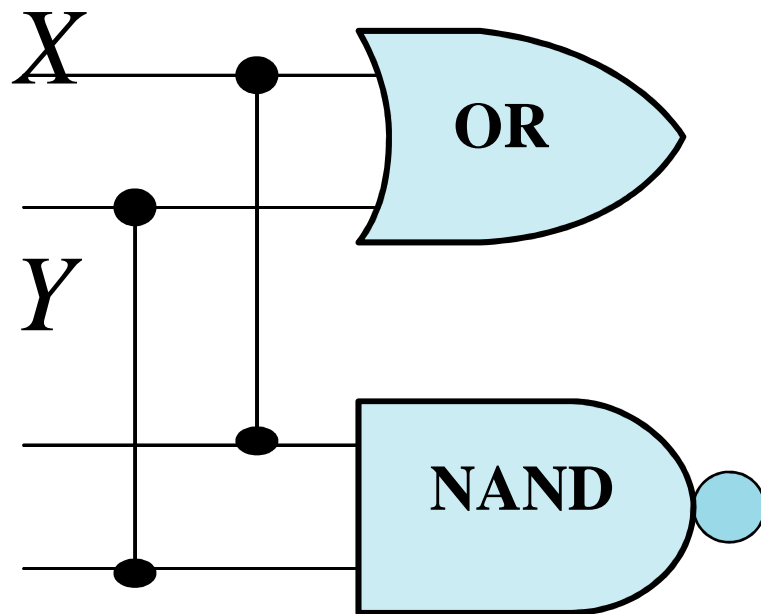
Khi A khác B $\rightarrow F = 0$

B	A	F
0	0	1
0	1	0
1	0	0
1	1	1

LOGIC TỔ HỢP

Thí dụ: Thực hiện cổng XOR

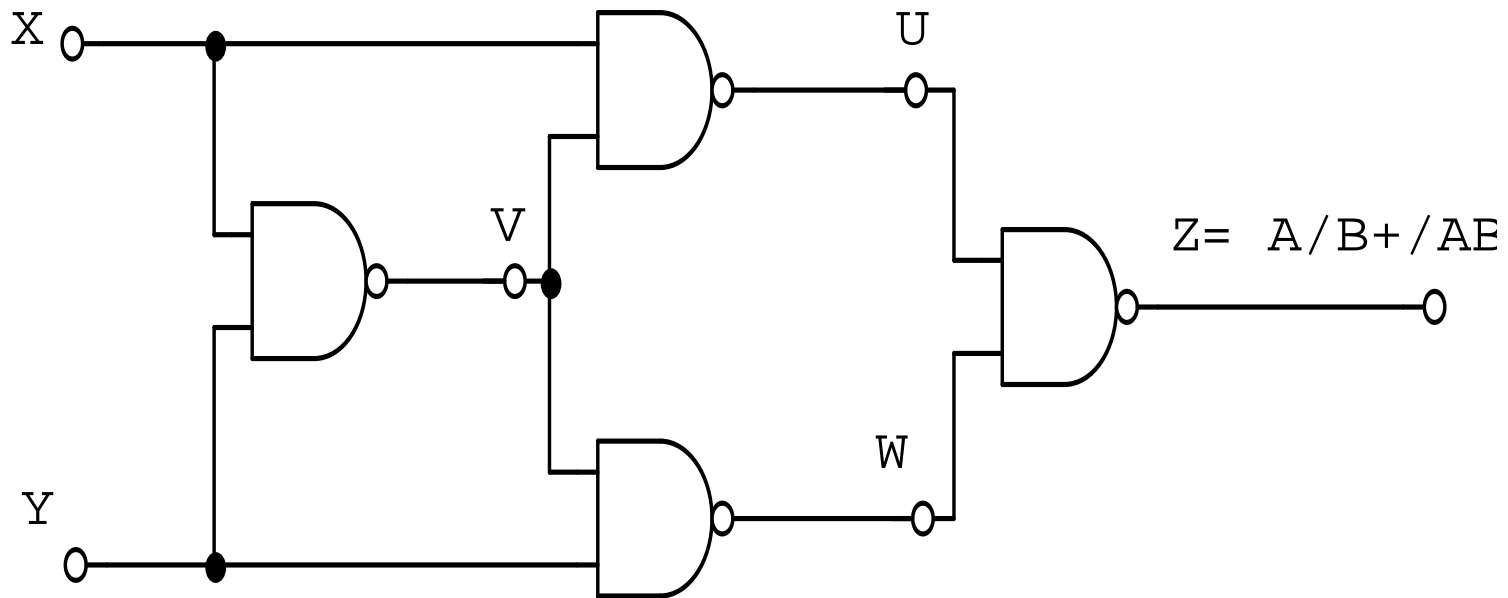

$$\begin{aligned} Z &= (X + Y).(\overline{X.Y}) = (X + Y).(\overline{X} + \overline{Y}) \\ &= X\overline{X} + X\overline{Y} + Y\overline{X} + Y\overline{Y} = X\overline{Y} + Y\overline{X} \end{aligned}$$

LOGIC TỔ HỢP

- Hoặc

$$V = \overline{XY} \quad ; \quad U = \overline{X \overline{XY}} \quad ; \quad W = \overline{Y \overline{XY}}$$

$$\begin{aligned} Z &= \overline{UW} = \overline{U} + \overline{W} = \overline{\overline{X \overline{XY}}} + \overline{\overline{Y \overline{XY}}} = X \overline{XY} + Y \overline{XY} = \\ &= (X + Y) \overline{XY} = (X + Y) (\overline{X} + \overline{Y}) = X \overline{Y} + \overline{X} Y \end{aligned}$$

LOGIC TỔ HỢP

- Chứng minh cách khác

$$V = \overline{XY} \quad ;$$

$$U = \overline{X \overline{XY}} = \overline{X} + \overline{\overline{XY}} = \overline{X} + XY$$

$$W = \overline{Y \overline{XY}} = \overline{Y} + \overline{\overline{XY}} = \overline{Y} + XY$$

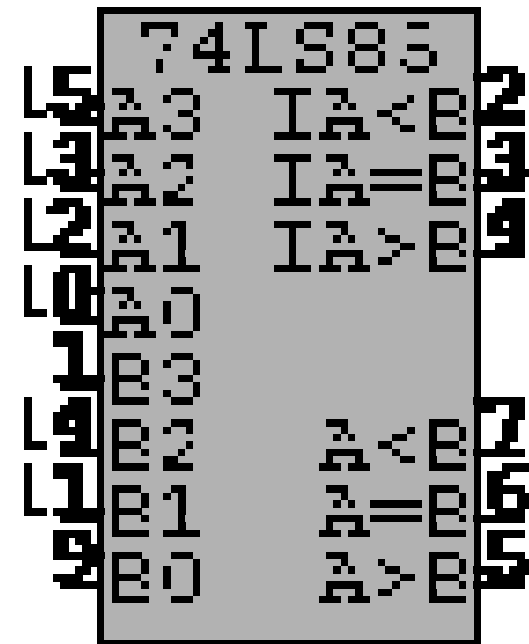
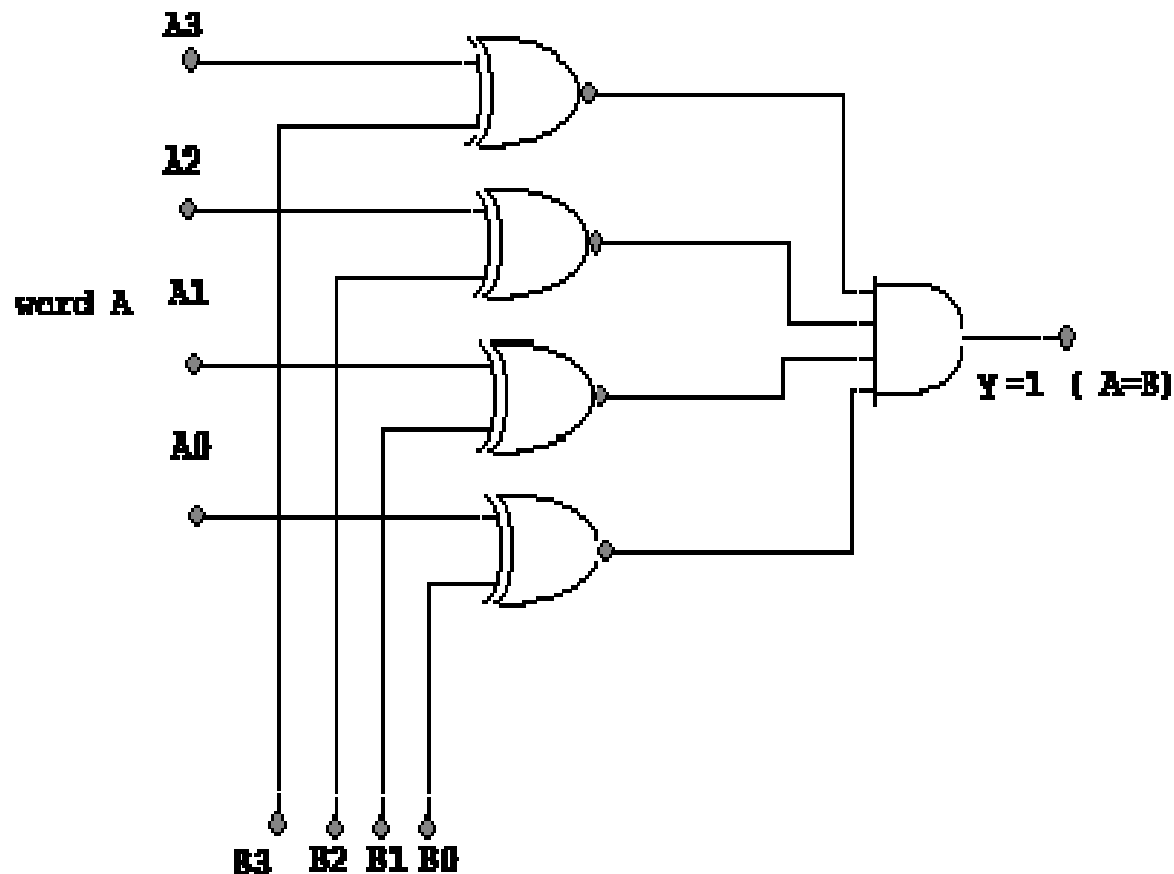
$$\begin{aligned} Z = \overline{UW} &= \overline{(\overline{X} + XY)(\overline{Y} + XY)} = \overline{\overline{X} + XY + \overline{Y} + XY} = \\ &= \overline{X \overline{XY} + Y \overline{XY}} = \overline{(X + Y) \overline{XY}} = \overline{(X + Y)(\overline{X} + \overline{Y})} = \\ &= X \overline{Y} + \overline{X} Y \end{aligned}$$

LOGIC TỔ HỢP

- Ứng dụng cổng EXOR

IC so sánh nhị phân

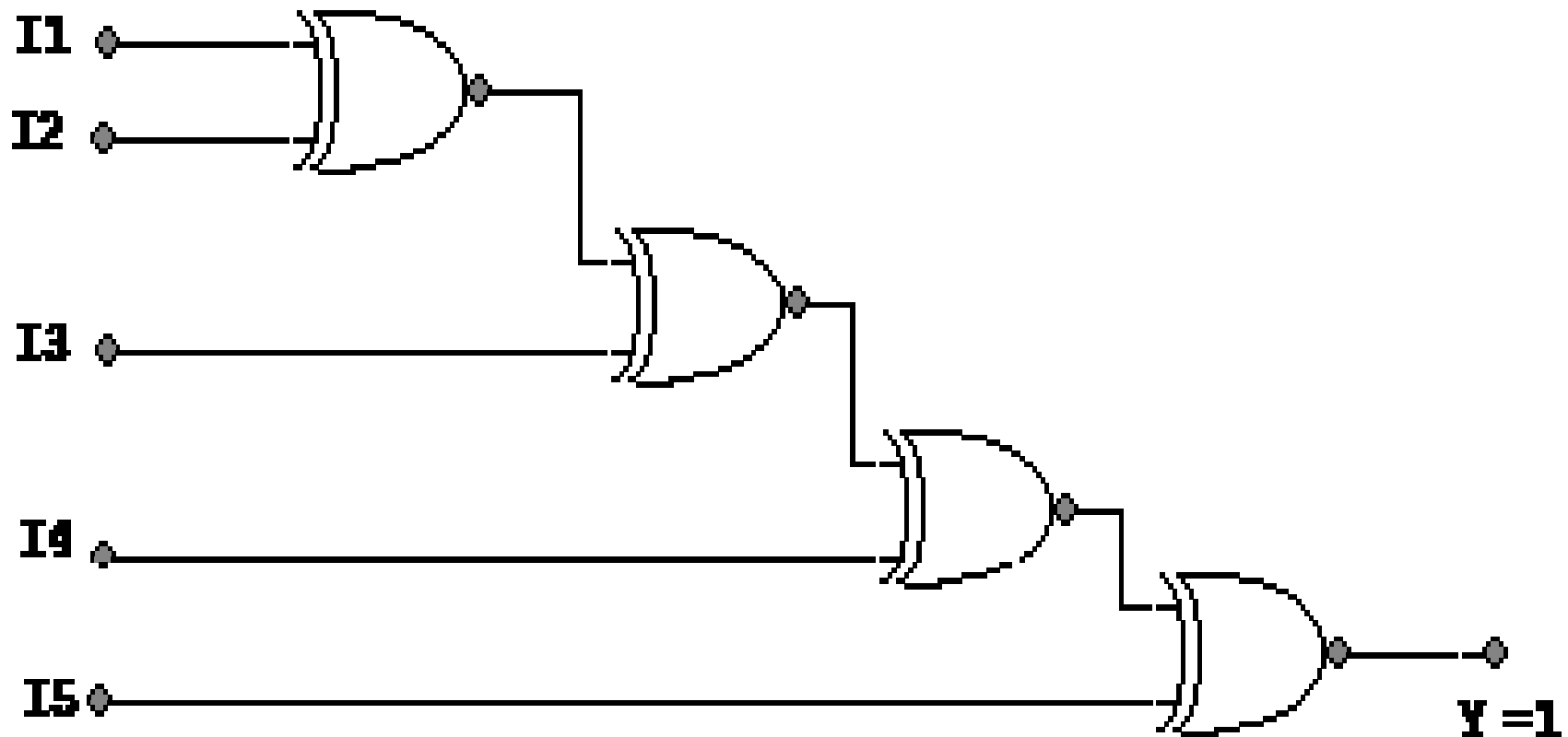

LOGIC TỔ HỢP

Mạch kiểm tra chẵn lẻ (parity bit generator)

$Y = 1$ khi tổng các bit 1 vào là lẻ

PHƯƠNG PHÁP RÚT GỌN HÀM LOGIC

1. Phương pháp dùng đại số Logic

Như Loại bỏ các biến $A/A = 0$, và $A+/A = 1$, nhờ đó sẽ làm hàm logic F được đơn giản hơn(bớt đi số cổng không cần thiết)

2. Bảng Karnaugh

Dùng bảng kẻ ô và sắp xếp lần lượt các biến phủ định nhau(đảo của nhau) vào các ô gần nhau để tiện loại bỏ nhau.

Sau đây ta chỉ xét phương pháp rút gọn bằng các định luật đại số Boole.

VÍ DỤ

Thí dụ 1:

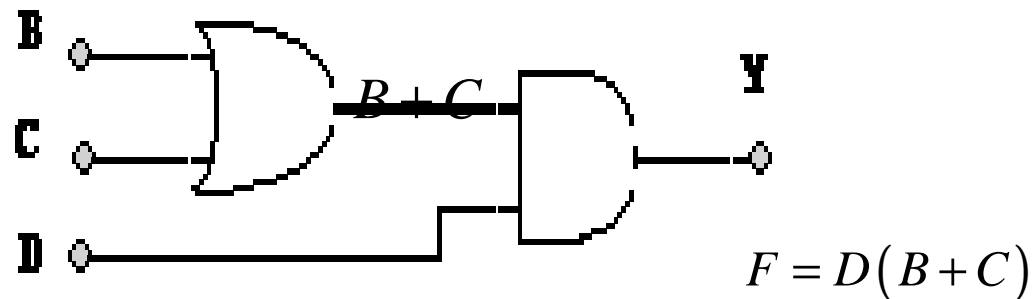
- Tối giản các hàm sau:

$$F = D\overline{C}\overline{B} + DB\overline{A} + DBA + DC\overline{B} + DC\overline{A} + DCA + DCB$$

$$F = DB(C + \overline{C}) + DB(A + \overline{A}) + DC(B + \overline{B}) + DC(A + \overline{A})$$

$$F = DB + DB + DC + DC = DB + DC = D(B + C)$$

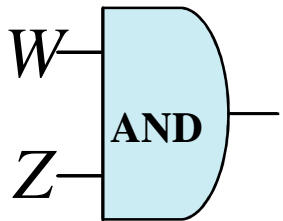
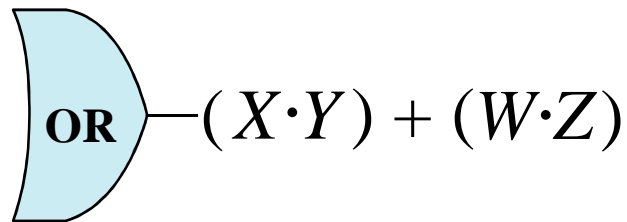
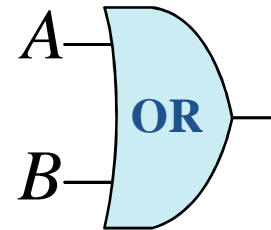
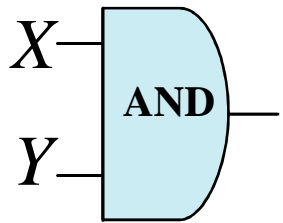
- Mạch thực hiện:

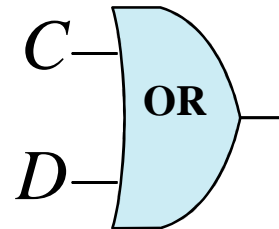
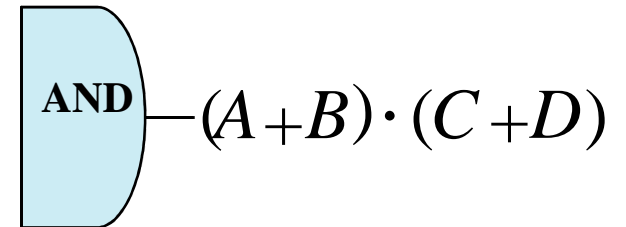

VÍ DỤ

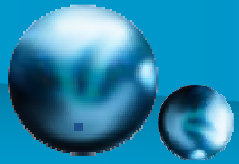
Cách biểu diễn dạng chính tắc SOP và POS

Sum of products
expression
 $(X \cdot Y) + (W \cdot Z)$

Product of sums
expression
 $(A + B) \cdot (C + D)$

VÍ DỤ

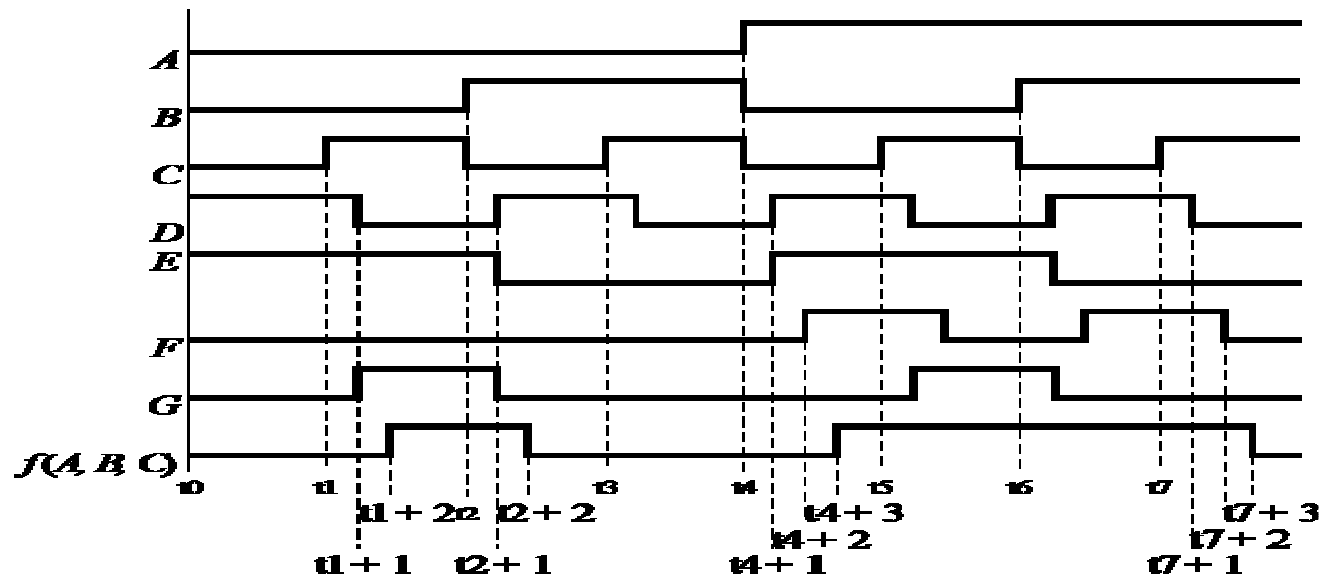
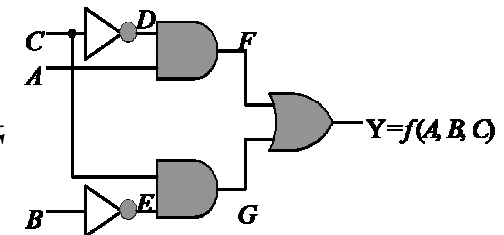
Thực hiện mạch từ hàm số F và giản đồ thời gian

ABC	$f(A, B, C)$
0 0 0	0
0 0 1	1
0 1 0	0
0 1 1	0
1 0 0	1
1 0 1	1
1 1 0	1
1 1 1	0

$$f(A, B, C) = \sum m(1, 4, 5, 6)$$

$$= \bar{A}\bar{B}C + A\bar{B}\bar{C} + A\bar{B}C + A\bar{B}\bar{C}$$

$$= A\bar{C} + \bar{B}C$$

VÍ DỤ

- **Thí dụ 2: Thiết kế hệ thống báo động cho ngân hàng (hoặc cho ô tô, ...) theo yêu cầu sau:**
  - Trong giờ làm việc ,cửa chính và cửa kho mở, mạch không báo động.
  - Sau giờ làm việc, chỉ cần 1 cửa mở là mạch báo động.

Đặt: Cửa chính A = 0 khi đóng

Cửa kho B = 1 khi mở

Khoá C =
0 trong giờ làm việc
1 sau giờ làm việc

Mạch báo động Z =
0 khi không hoạt động
1 khi hoạt động

Thiết lập bảng hoạt động (bảng chân lý):

VÍ DỤ

- Bảng chân lý**

Ta viết được các hàm:

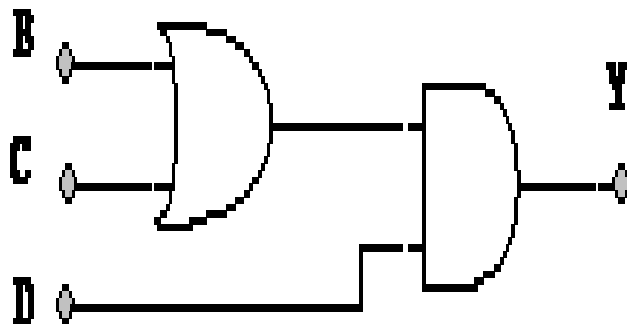
$$F = C\bar{B}A + CB\bar{A} + CBA =$$

$$F = CB(A + \bar{A}) + C\bar{B}A =$$

$$F = CB + C\bar{B}A = C(B + \bar{B}A) =$$

$$F = C(B + A)$$

Mạch thực hiện như sau:

C	B	A	F
0	0	0	0
0	0	1	0
0	1	0	0
0	1	1	0
1	0	0	0
1	0	1	1
1	1	0	1
1	1	1	1

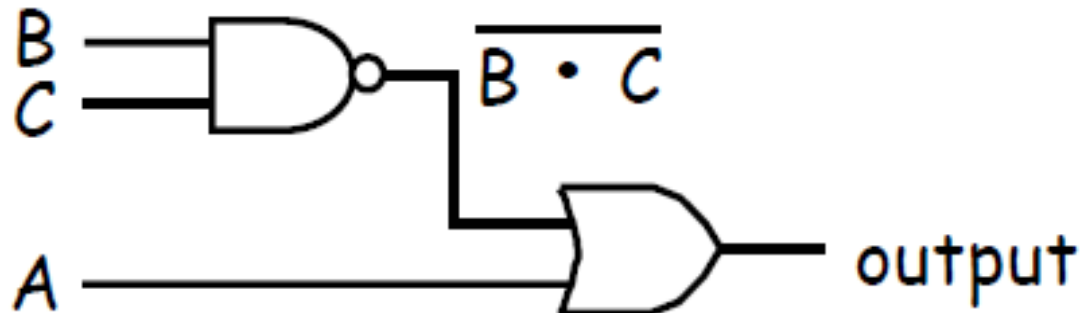

VÍ DỤ

$$AB + AC = A \cdot (B + C)$$

Digital Circuits

Implement: $\text{output} = A + \overline{B \cdot C}$

VÍ DỤ

1. Mạch làm toán

a. Mạch bán tổng – HA (Half Adder)

Theo hàm SOP →
mạch gồm cổng
EXOR và AND

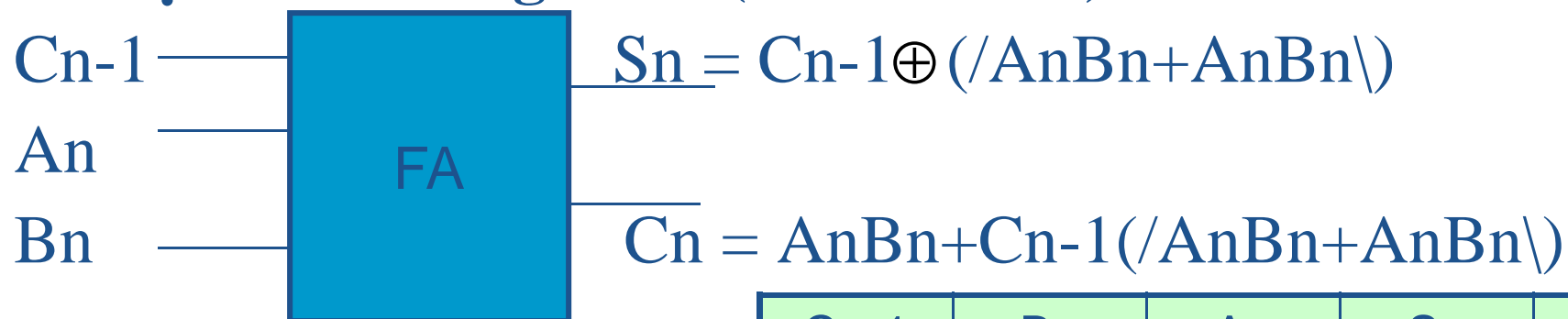
$$S_n = A_n \overline{B_n} + \overline{A_n} B_n$$

$$C_n = A_n B_n$$

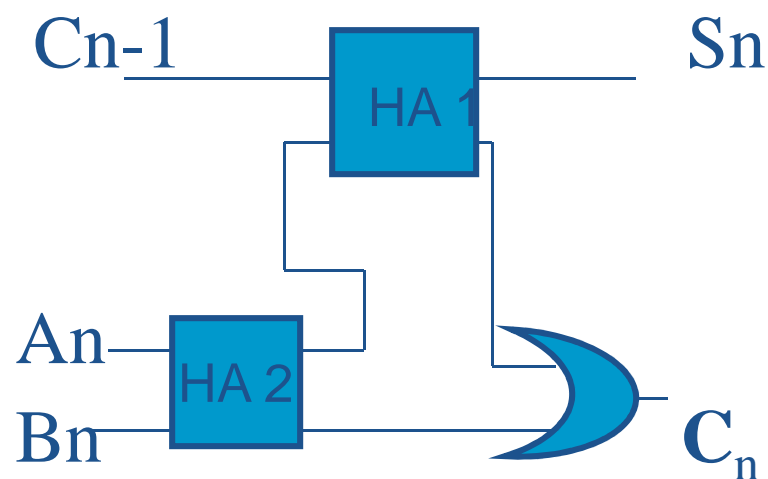
B_n	A_n	S_n	C_n
0	0	0	0
0	1	1	0
1	0	1	0
1	1	0	1

b. Mạch toàn tổng – FA (Full Adder)

C_{n-1}	B_n	A_n	S_n	C_n
0	0	0	0	0
0	0	1	1	0
0	1	0	1	0
0	1	1	0	1
1	0	0	1	0
1	0	1	0	1
1	1	0	0	1
1	1	1	1	1

- Chứng minh được:

$$\begin{aligned} S_n &= \overline{C_{n-1}} \overline{A_n} \overline{B_n} + \overline{C_{n-1}} A_n \overline{B_n} + C_{n-1} \overline{A_n} B_n + C_{n-1} A_n B_n \\ &= \overline{C_{n-1}} (A_n \oplus B_n) + C_{n-1} (A_n \sqcap B_n) = \overline{C_{n-1}} (D_n) + C_{n-1} (\overline{D_n}) \\ &= C_{n-1} \oplus (A_n \oplus B_n) \\ C_n &= \overline{C_{n-1}} A_n B_n + C_{n-1} A_n \overline{B_n} + C_{n-1} \overline{A_n} B_n + C_{n-1} A_n B_n \\ &= A_n B_n (\overline{C_{n-1}} + C_{n-1}) + C_{n-1} (A_n \overline{B_n} + \overline{A_n} B_n) \\ &= A_n B_n + C_{n-1} (A_n \oplus B_n) \end{aligned}$$

Mach Full Adder

Logic Equations

Truth Table

x	y	z	C	S
0	0	0	0	0
0	0	1	0	1
0	1	0	0	1
0	1	1	1	0
1	0	0	0	1
1	0	1	1	0
1	1	0	1	0
1	1	1	1	1

$$\begin{aligned}C &= x'y z + x y' z + x y z' + x y z \\&= z \bullet (x'y + x y') + x y \bullet (z + z') \\&= z \bullet (x \oplus y) + x \bullet y \\&= \text{MAJ}(x, y, z)\end{aligned}$$

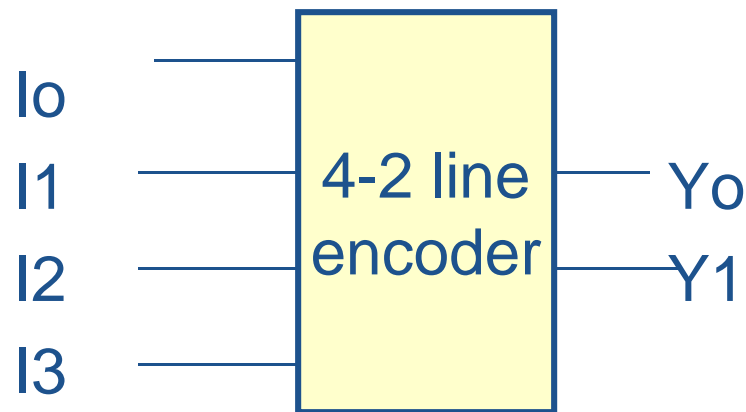
$$\begin{aligned}S &= x'y'z + x'y z' + x y' z' + x y z \\&= x'y z' + x y' z' + x'y'z + x y z \\&= z'(x'y + x y') + z(x'y' + x y) \\&= z'(x \oplus y) + z(x \oplus y)' \\&= (x \oplus y) \oplus z \\&= x \oplus y \oplus z\end{aligned}$$

Mạch mã hoá

- Chuyển đổi mã này $\rightarrow$ mã khác
mã thập phân $\rightarrow$ nhị phân

a. Mạch mã hoá 4 sang 2 đường

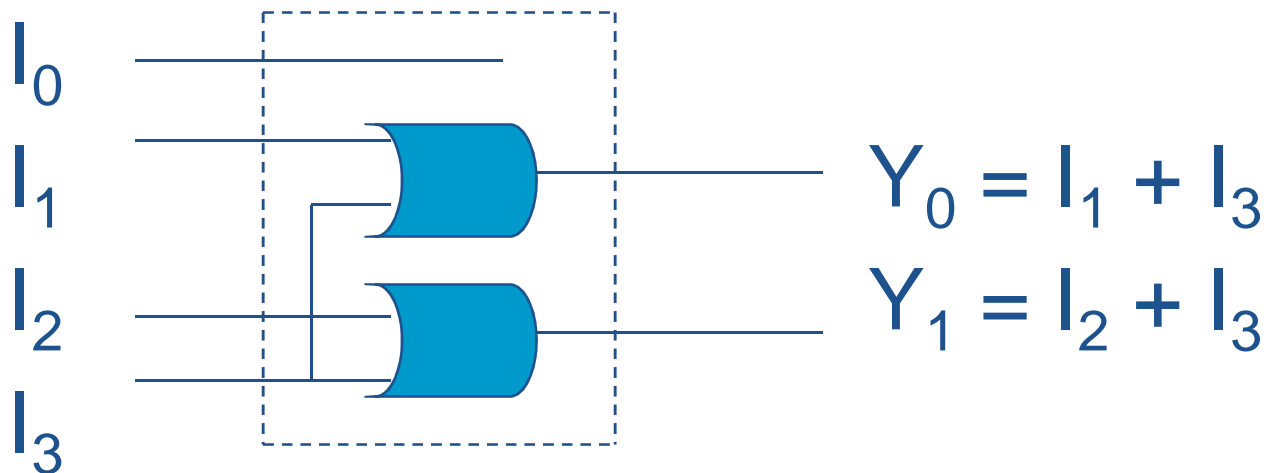
$$Y_0 = I_3 + I_1$$

$$Y_1 = I_3 + I_2$$

STP	I_3	I_2	I_1	I_0	Y_1	Y_0
0	0	0	0	1	0	0
1	0	0	1	0	0	1
2	0	1	0	0	1	0
3	1	0	0	0	1	1

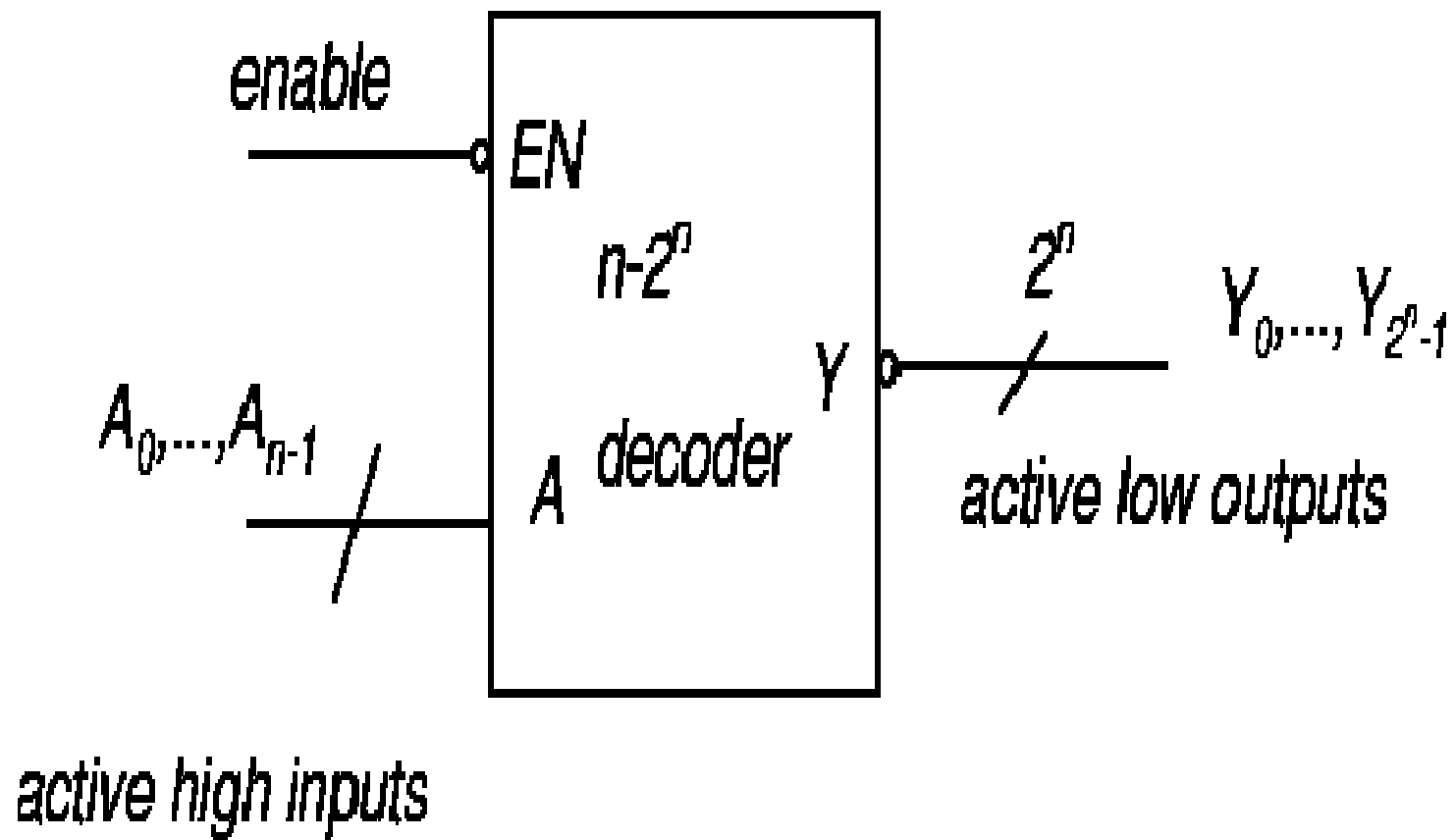

- Mạch thực hiện

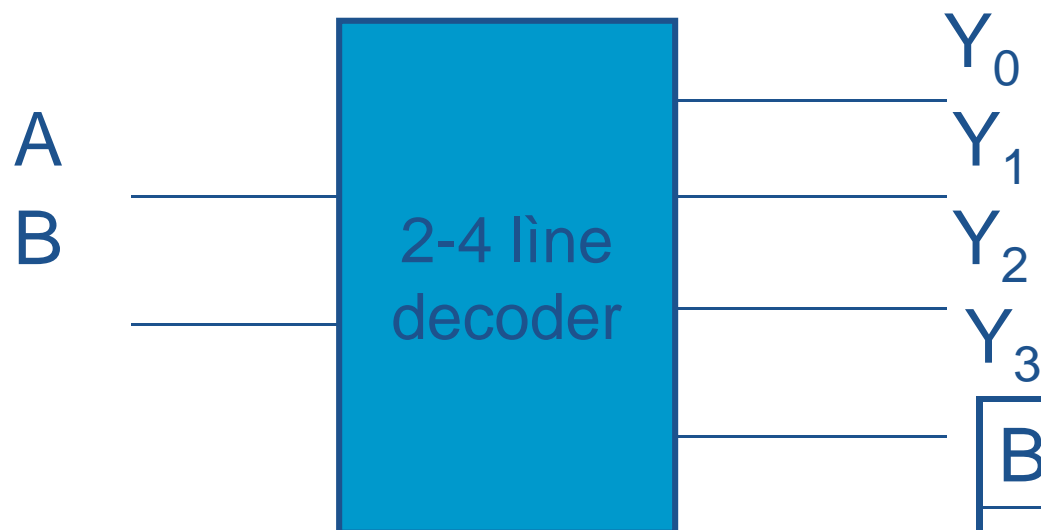
Có thể sử dụng toàn cổng NAND

3. Mạch giải mã

- Mạch giải mã 2 sang 4 đường

$$Y_0 = \overline{B} \cdot \overline{A}$$

$$Y_1 = \overline{B} \cdot A$$

$$Y_2 = B \cdot \overline{A}$$

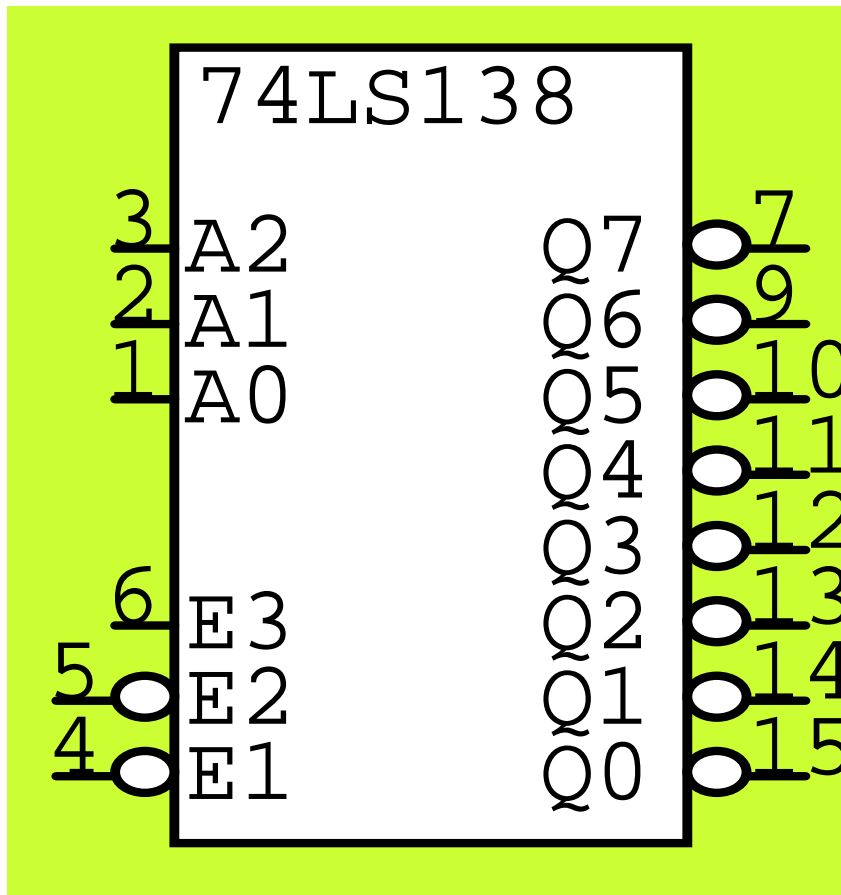
$$Y_3 = B \cdot A$$

B	A	Y_3	Y_2	Y_1	Y_0
0	0	0	0	0	1
0	1	0	0	1	0
1	0	0	1	0	0
1	1	1	0	0	0

- Mạch giải mã 3-8 đường

$$Q_0 = \overline{C}\overline{B}\overline{A}$$

$$Q_1 = \overline{C}\overline{B}A$$

$$Q_2 = \overline{C}B\overline{A}$$

$$Q_3 = \overline{C}BA$$

$$Q_4 = C\overline{B}\overline{A}$$

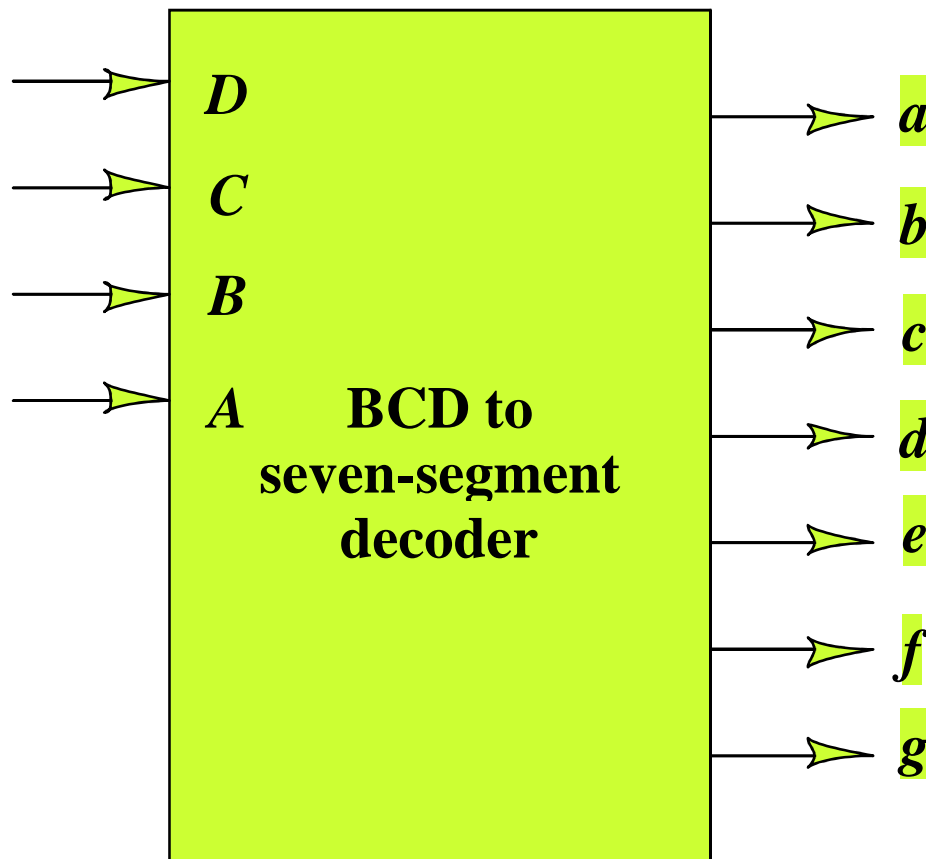
$$Q_5 = C\overline{B}A$$

$$Q_6 = CB\overline{A}$$

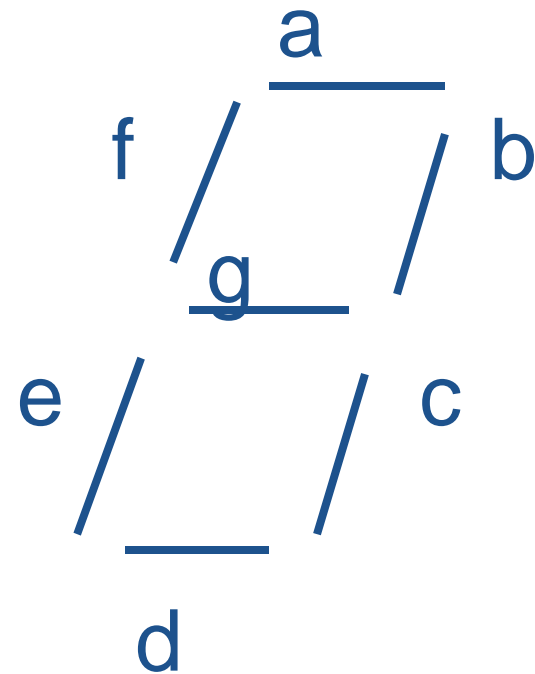
$$Q_7 = CBA$$

- Giải mã BCD – 7 đoạn

IC 7447A , CD 4511

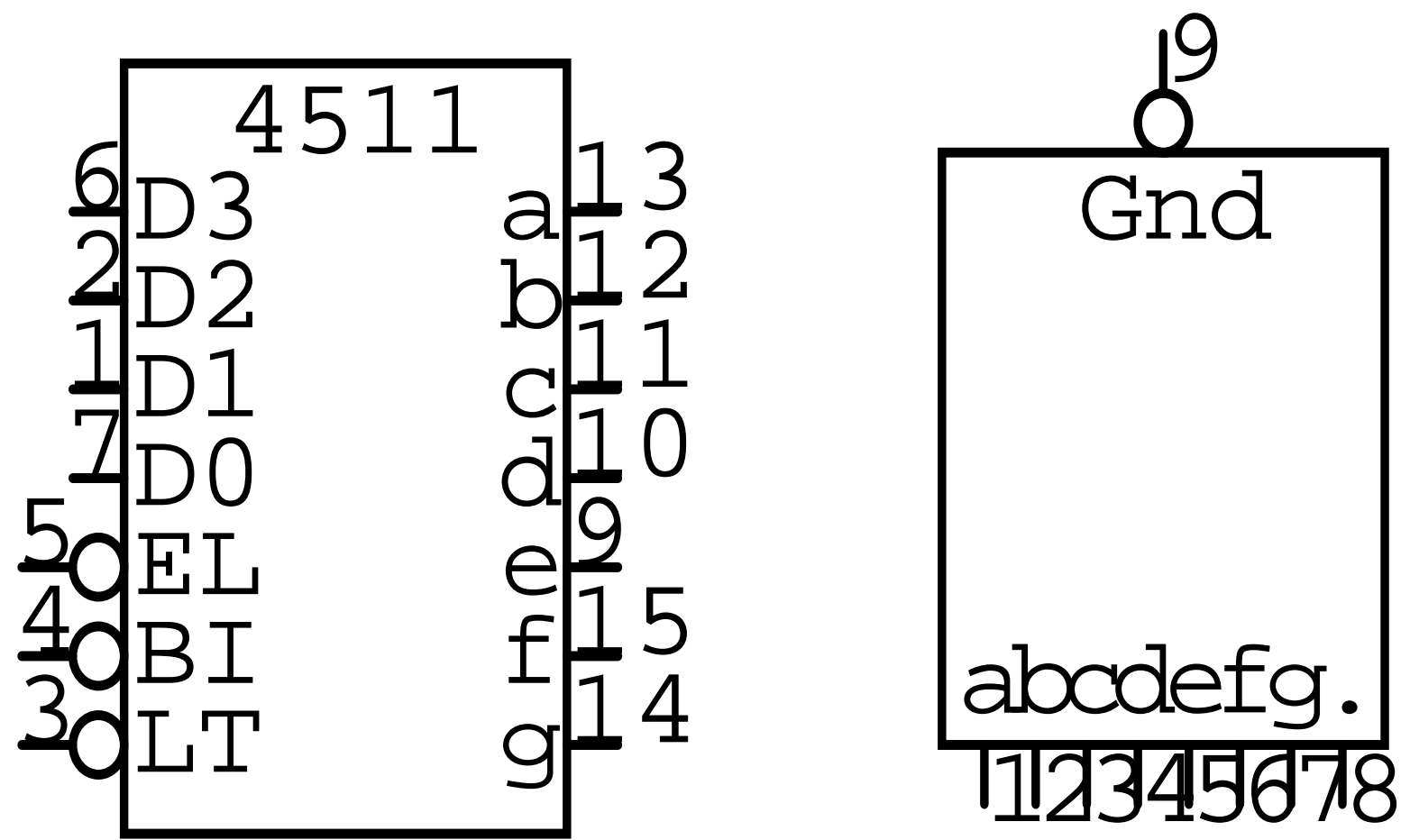

Bảng chân trị

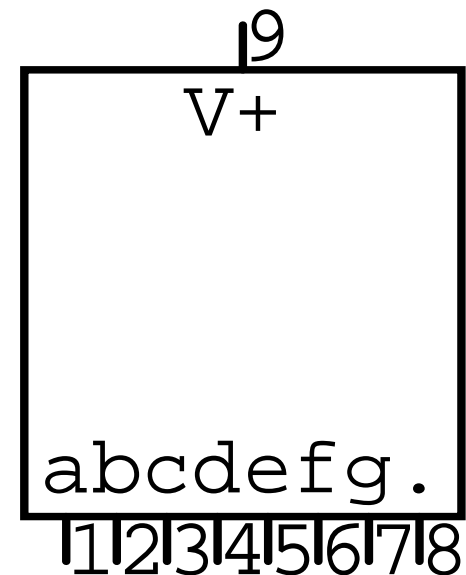
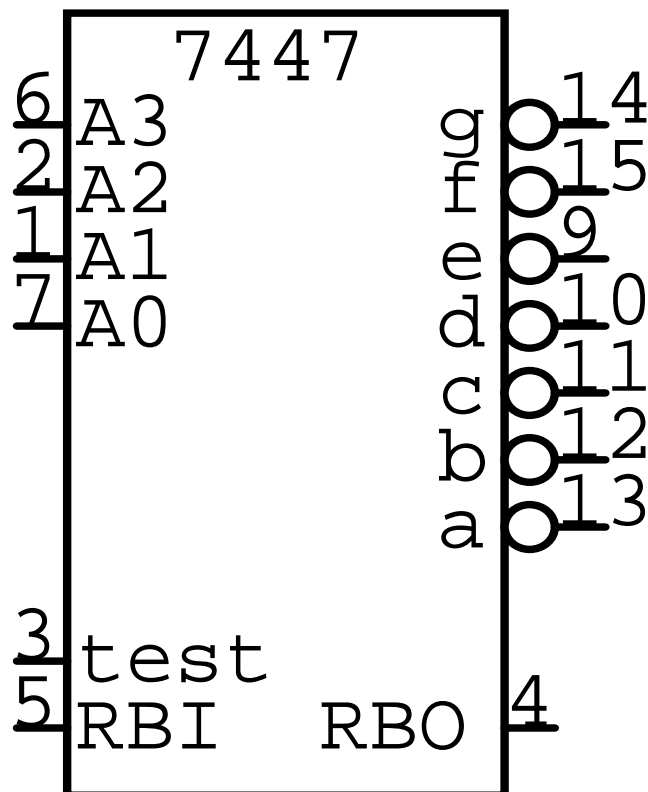
D C B A	a b c d e f g	STP
0 0 0 0	1 1 1 1 1 1 1	0
0 0 0 1	0 1 1 0 0 0 0	1
0 0 1 0	1 1 0 1 1 0 1	2
0 0 1 1	1 1 1 1 0 0 1	3
0 1 0 0	0 1 1 0 0 1 1	4
0 1 0 1	1 0 1 1 0 1 1	5
0 1 1 0	0 0 1 1 1 1 1	6
0 1 1 1	1 1 1 0 0 0 0	7
1 0 0 0	1 1 1 1 1 1 1	8
1 0 0 1	1 1 1 0 0 1 1	9
1 0 1 0	0 0 0 0 0 0 0	tất hết

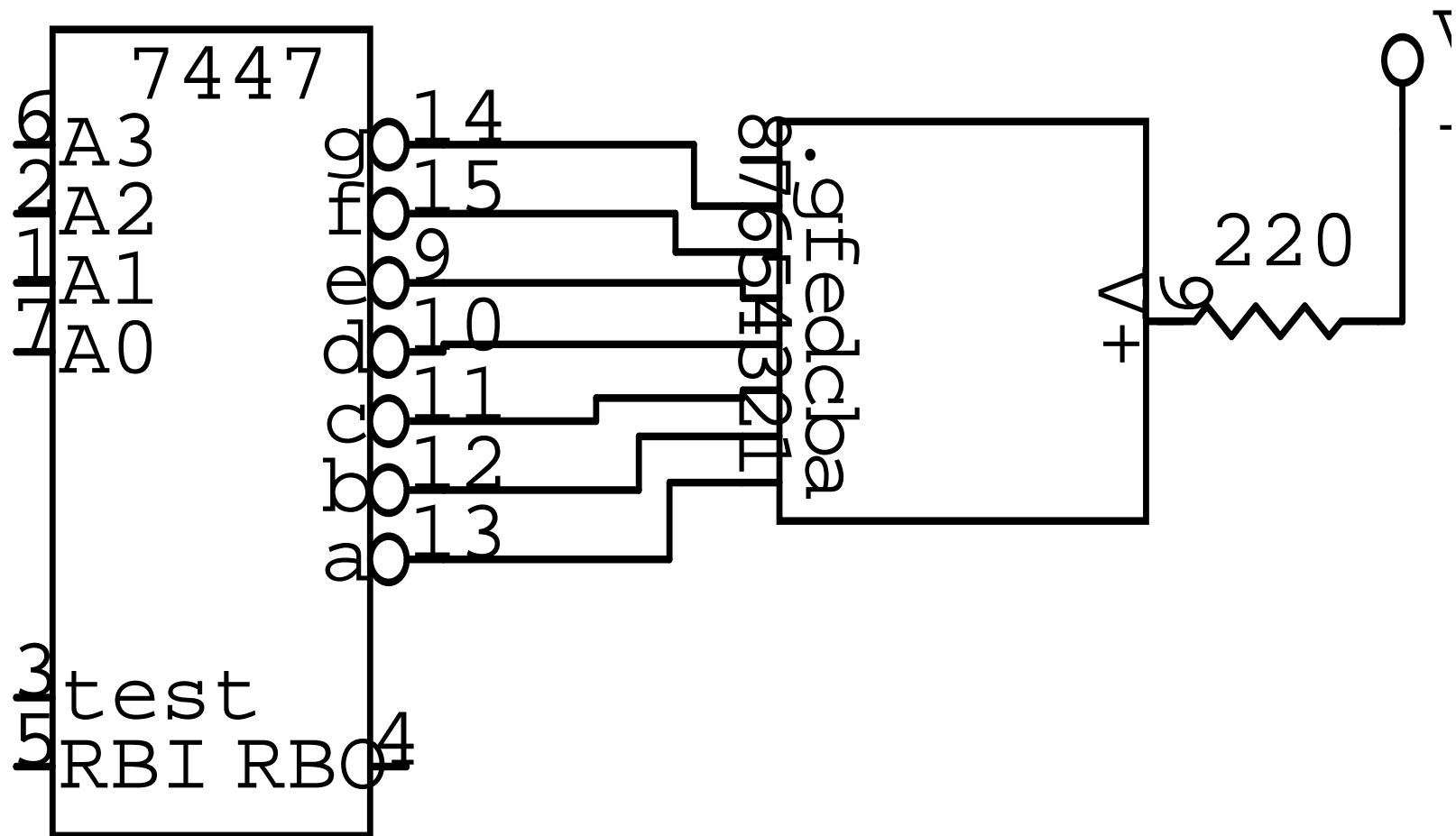
4511 + LED 7 đoạn catod chung

7447A+ LED 7 đoạn anod chung

Mạch giải mã và LED 7 đoạn

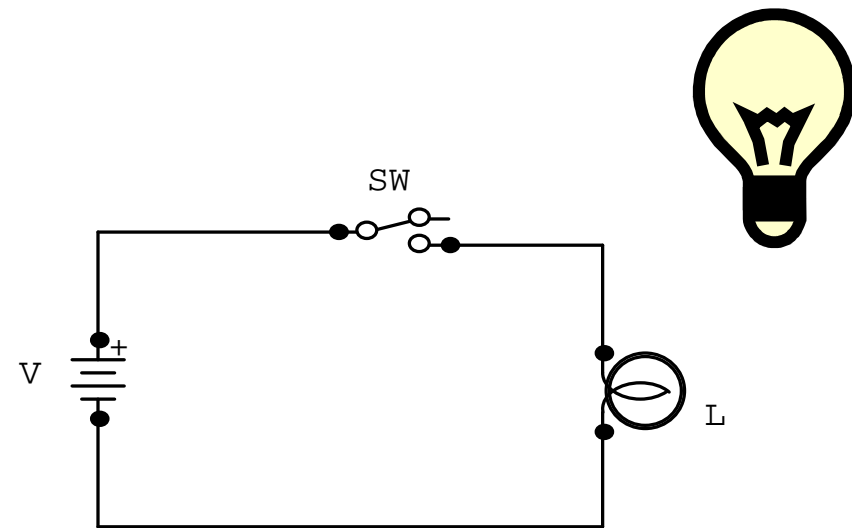
Thực hiện cổng logic

Thí dụ về cái bặc điện

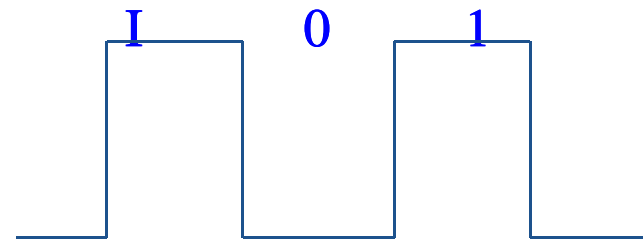
Khi SW hở : Đèn tắt “0”

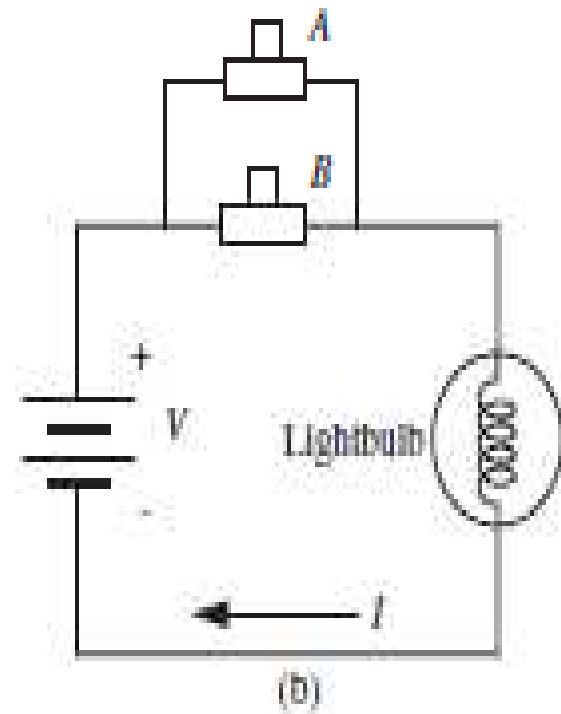
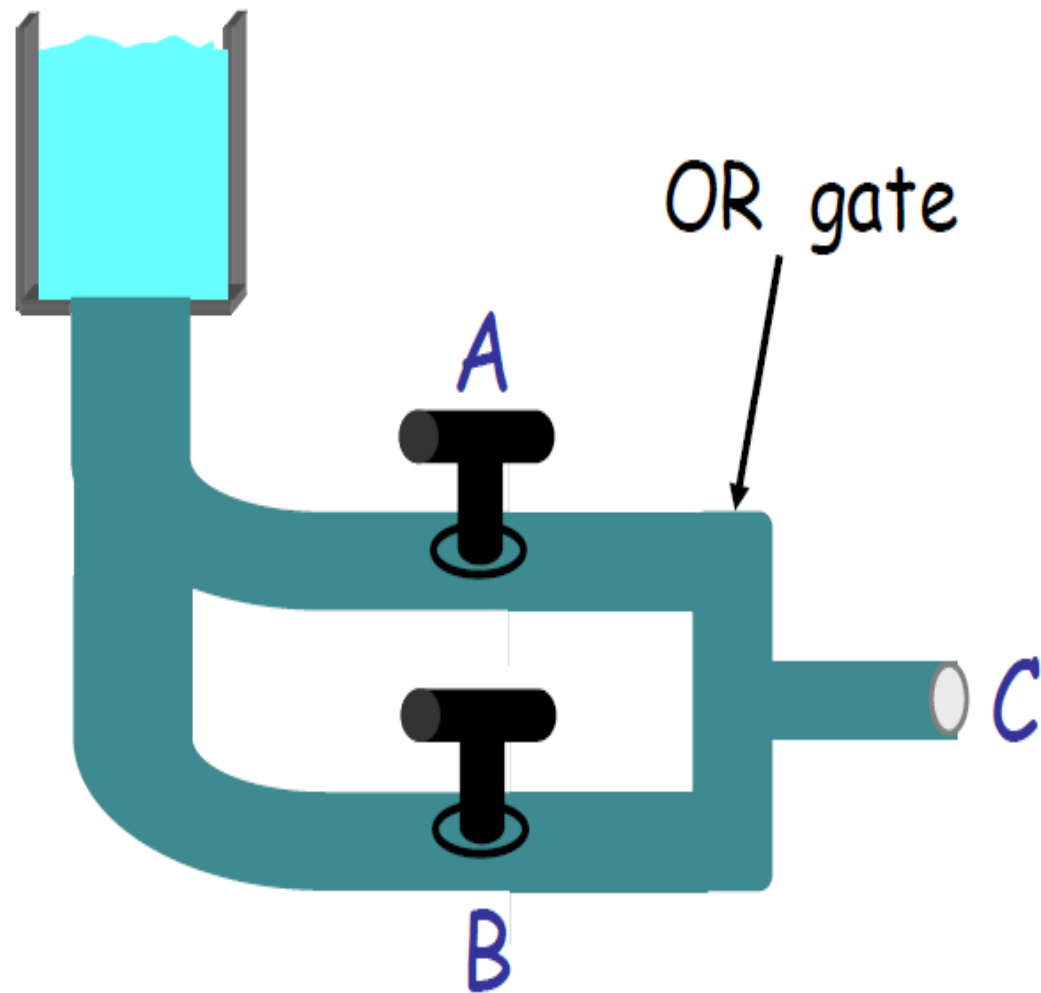
Khi SW đóng: Đèn sáng “1”

Cho ta khái niệm về tín hiệu
không liên tục hay tín hiệu “số”

	H	L
	5V	0V
	Đúng	sai
Digit	1	0

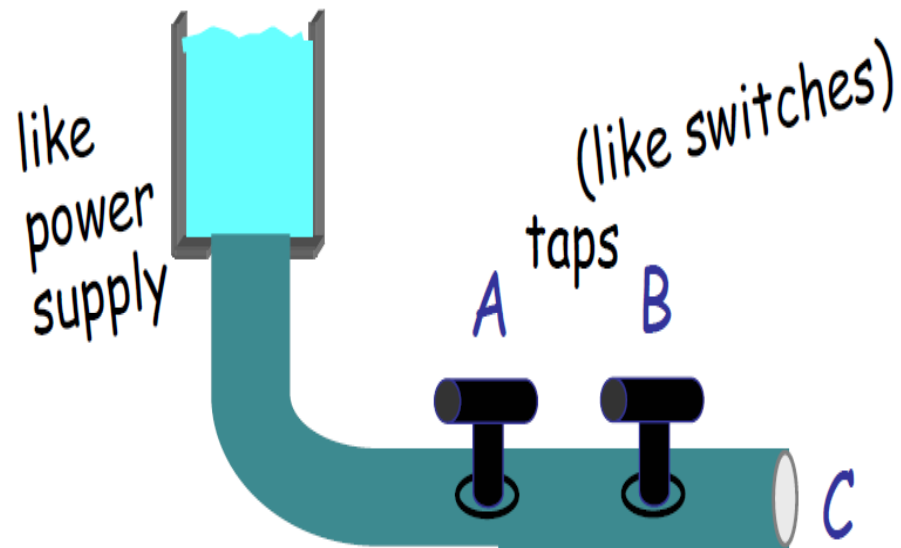

Analogy

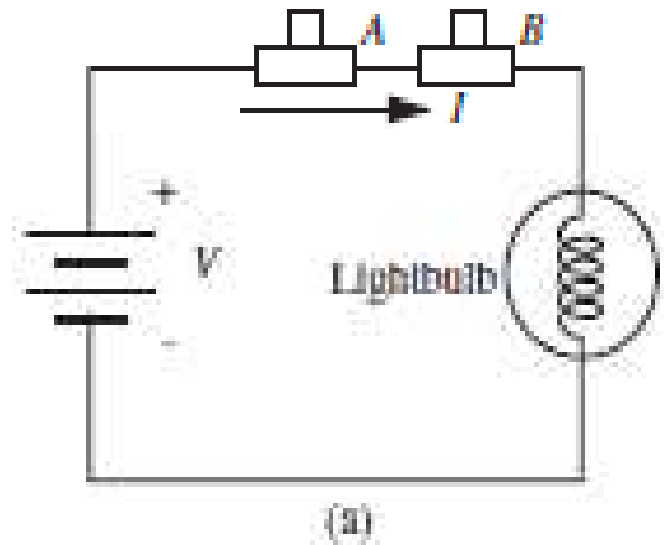

if $A=ON$ AND $B=ON$

C has H_2O

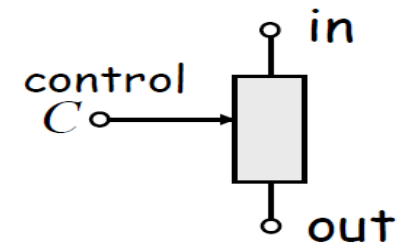
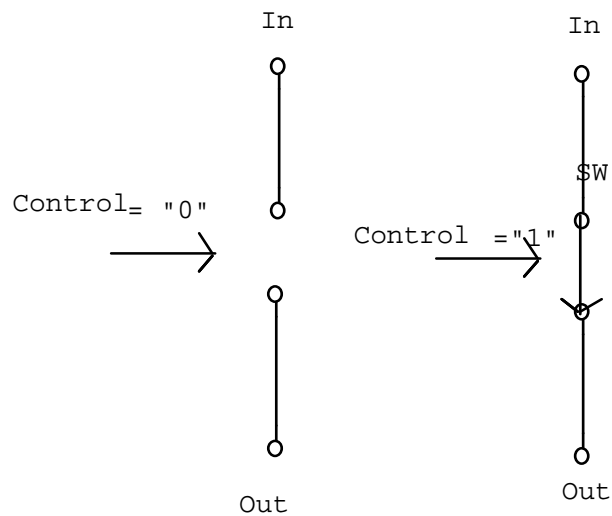
else

C has no H_2O

Đặc tính của bậc điện tử (công tắc điện tử)

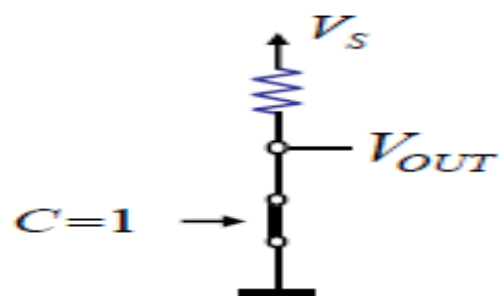
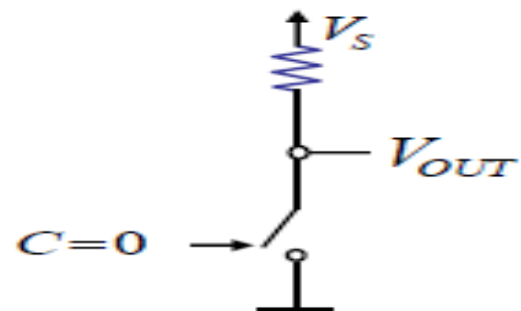
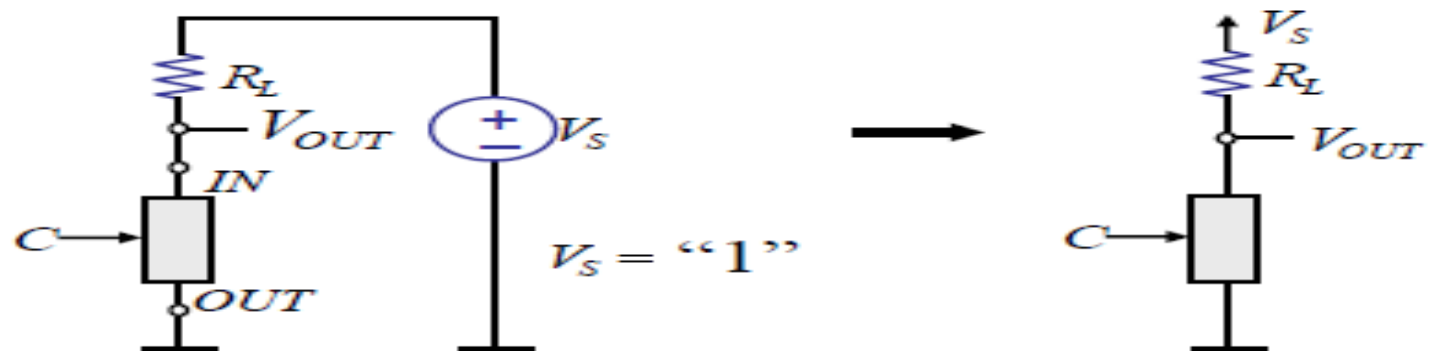
control = "1"

control = "0"

Khi điều khiển = "0", bậc hở, bậc ở trạng thái OFF

Khi điều khiển = "1", bậc đóng, bậc ở trạng thái ON

Vậy ta có thể thực hiện các hàm logic bằng các bậc (công tắc) điện tử
MOSFET là một trong những linh kiện thường được sử dụng làm bậc

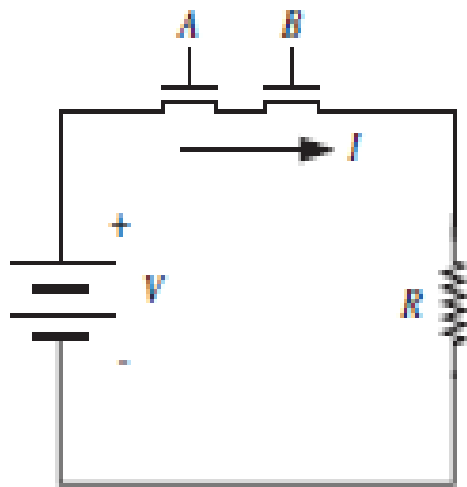
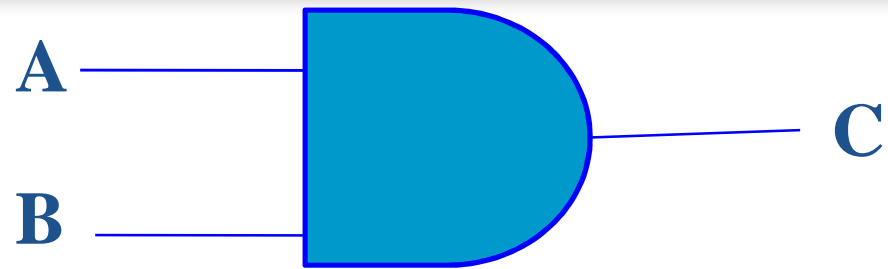

Truth table for

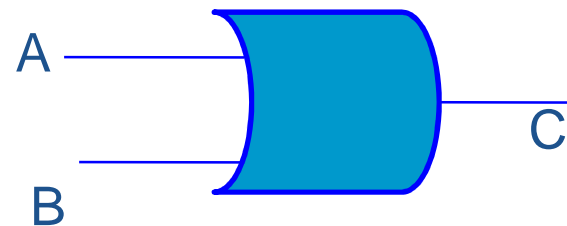
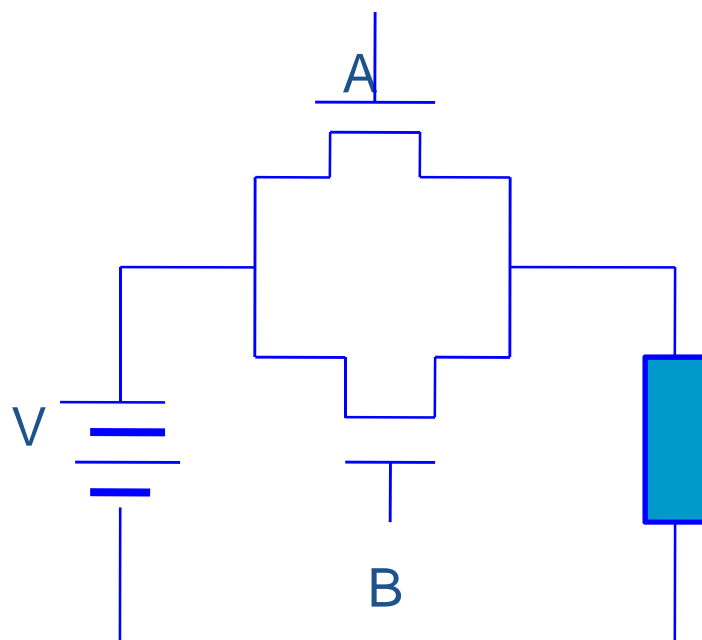
C	V_{OUT}
0	1
1	0

CÔNG AND

A	B	A.B
0	0	0
0	1	0
1	0	0
1	1	1

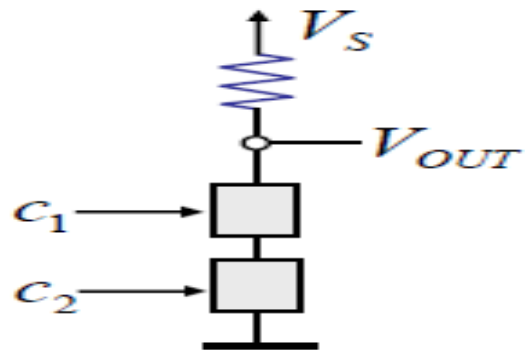
CÔNG OR

A	B	A + B
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	1

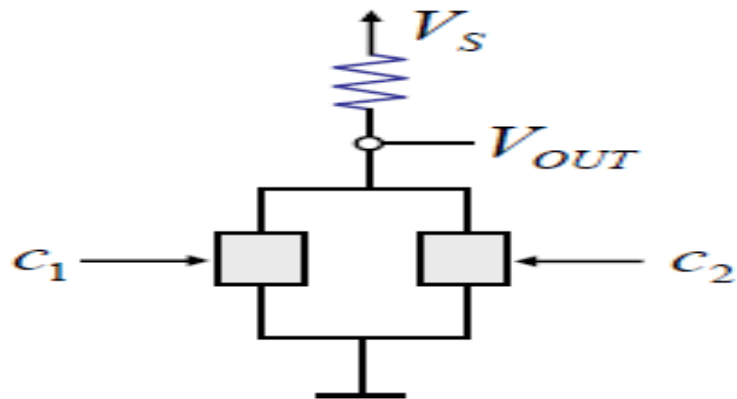
What about?

Truth table for

c_1	c_2	V_O
0	0	1
0	1	1
1	0	1
1	1	0

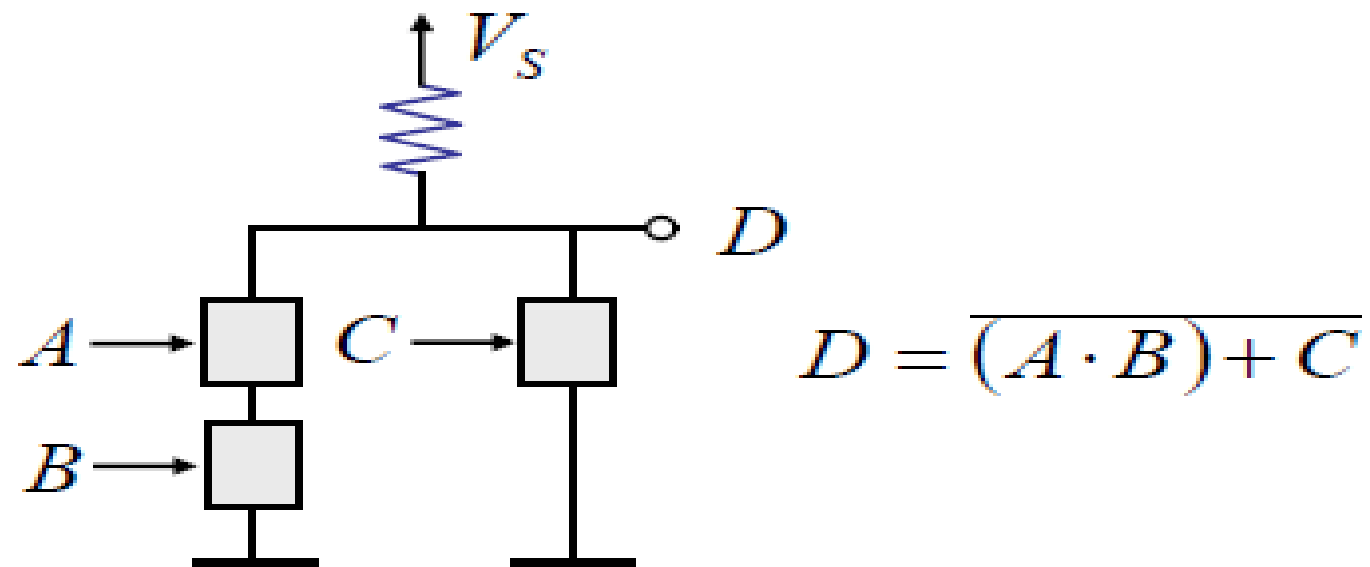
Truth table for

c_1	c_2	V_O
0	0	1
0	1	0
1	0	0
1	1	0

can also build compound gates

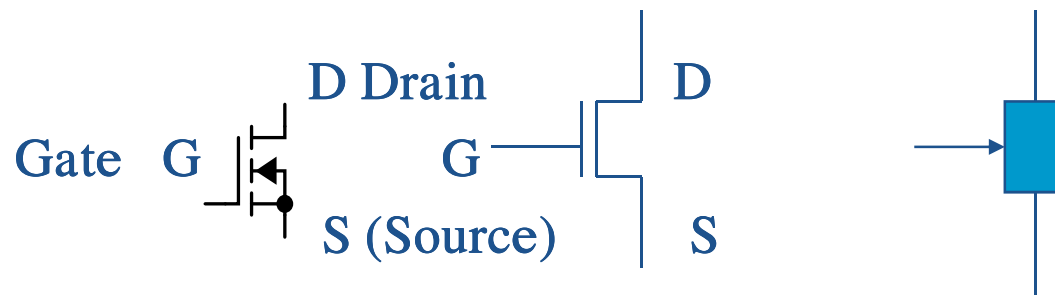

MOSFET

MOSFET (Metal Oside Semiconductor) hiện nay được dùng trong chế tạo vi mạch, nhất là vi mạch kích thước rất lớn (VLSI – Very large Scale Integration).

Ký hiệu của linh kiện MOSFET:

linh kiện rời
không đối xứng

vi mạch (IC)
đối xứng giữa D và S

n - MOSFET

MOSFET có hai kiểu hoạt động:

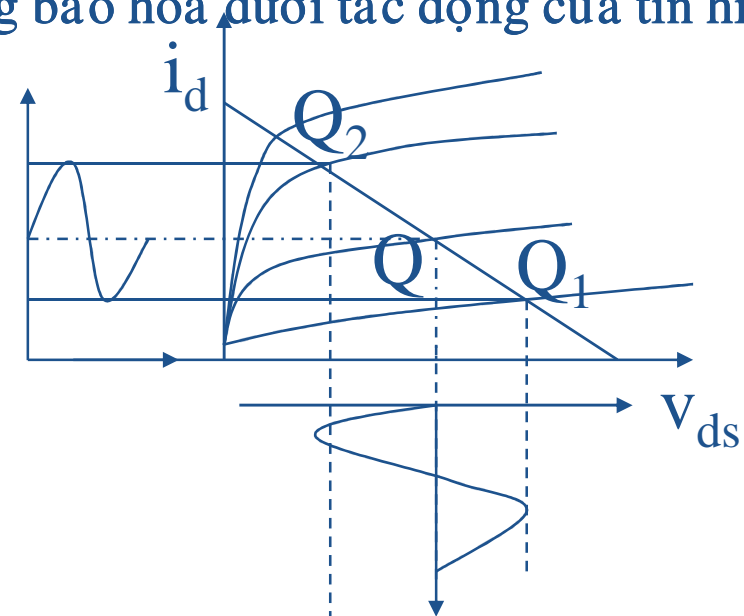
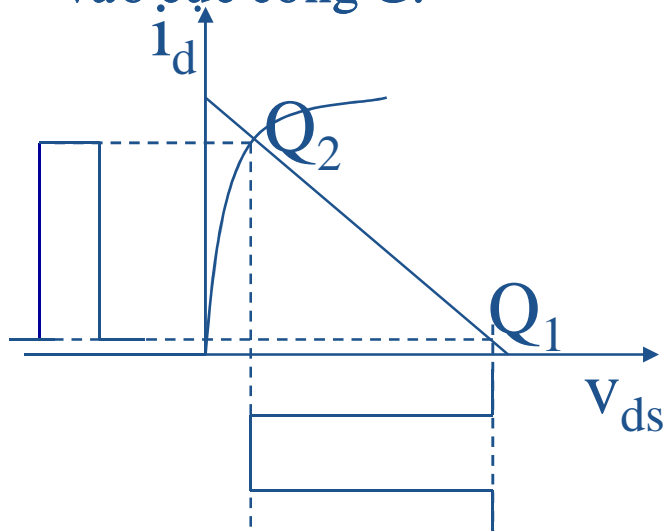
- Giao hoán hay chuyển mạch (Switching mode)
- Khuếch đại (Amplifier mode)

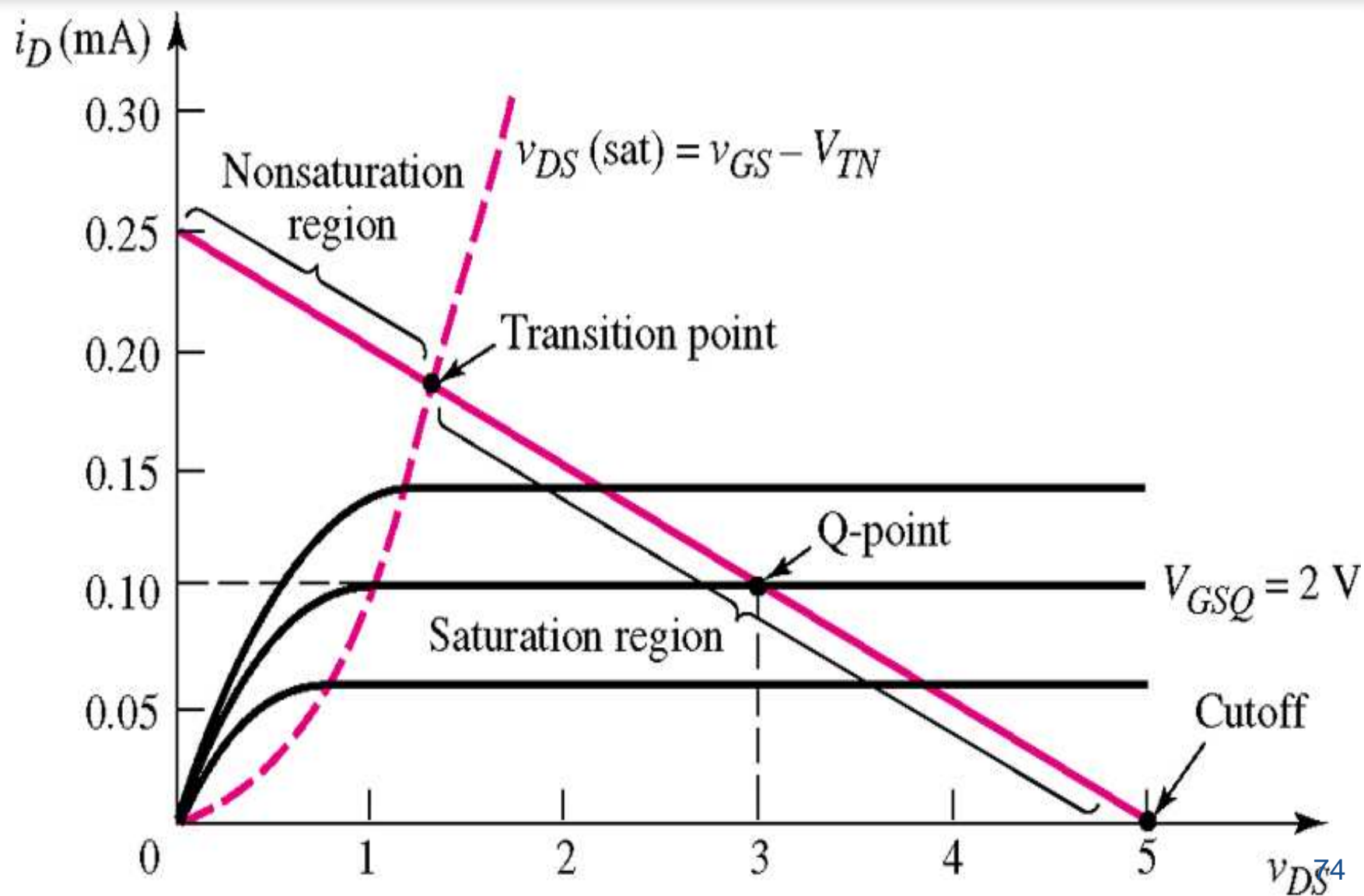
Giao hoán:

Khi điểm tĩnh Q hoặc ở vùng ngưng (cut off region) hoặc ở vùng điện trở (vùng không tuyến tính) dưới tác động của xung ở ngõ vào (cực cổng G)

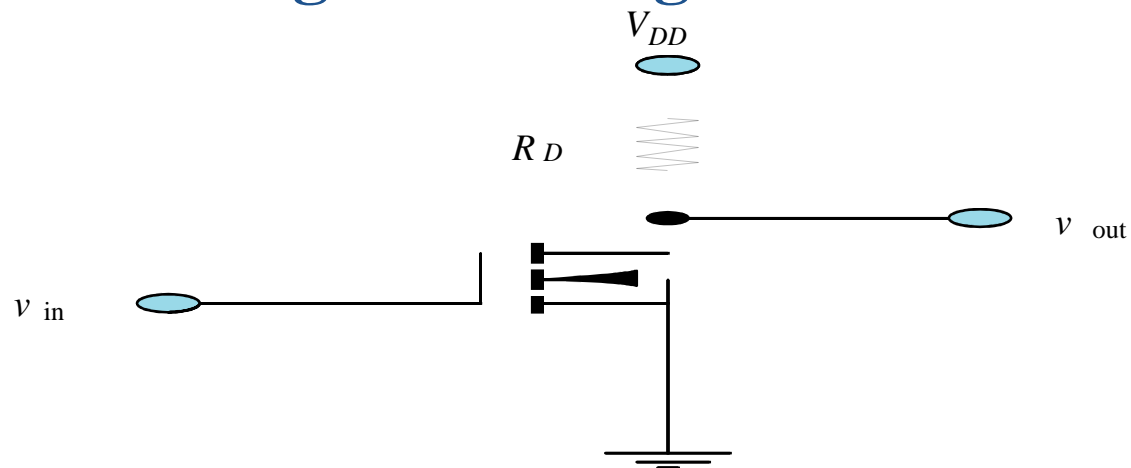
Khuếch đại:

Khi điểm tĩnh Q chỉ di chuyển trong vùng bảo hoà dưới tác động của tín hiệu vào cực cổng G.

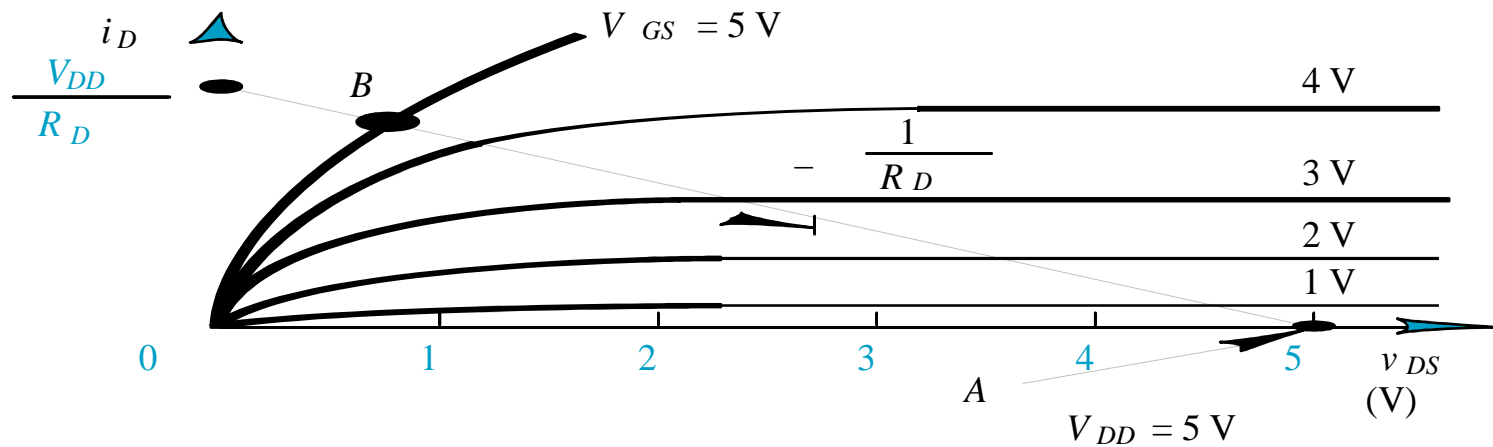

Cổng NOT dùng MOSFET

MOSFET inverter

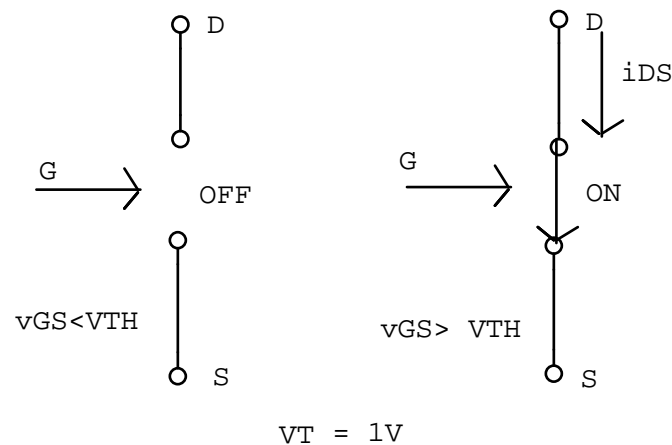
Switching characteristic

Cách hoạt động giáo hoán (chuyển mạch) của bậc MOSFET

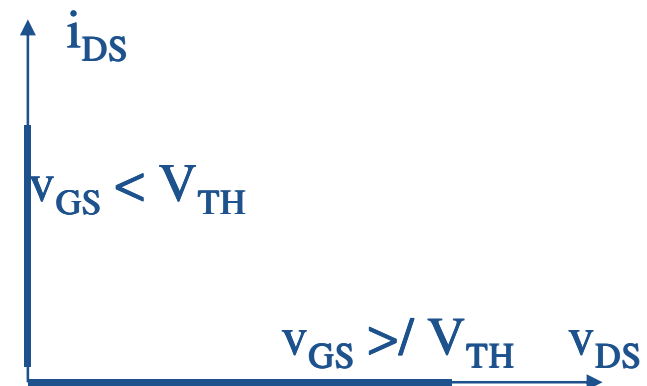
Theo quan điểm hai cảng:

1. S mod (Switch mode)

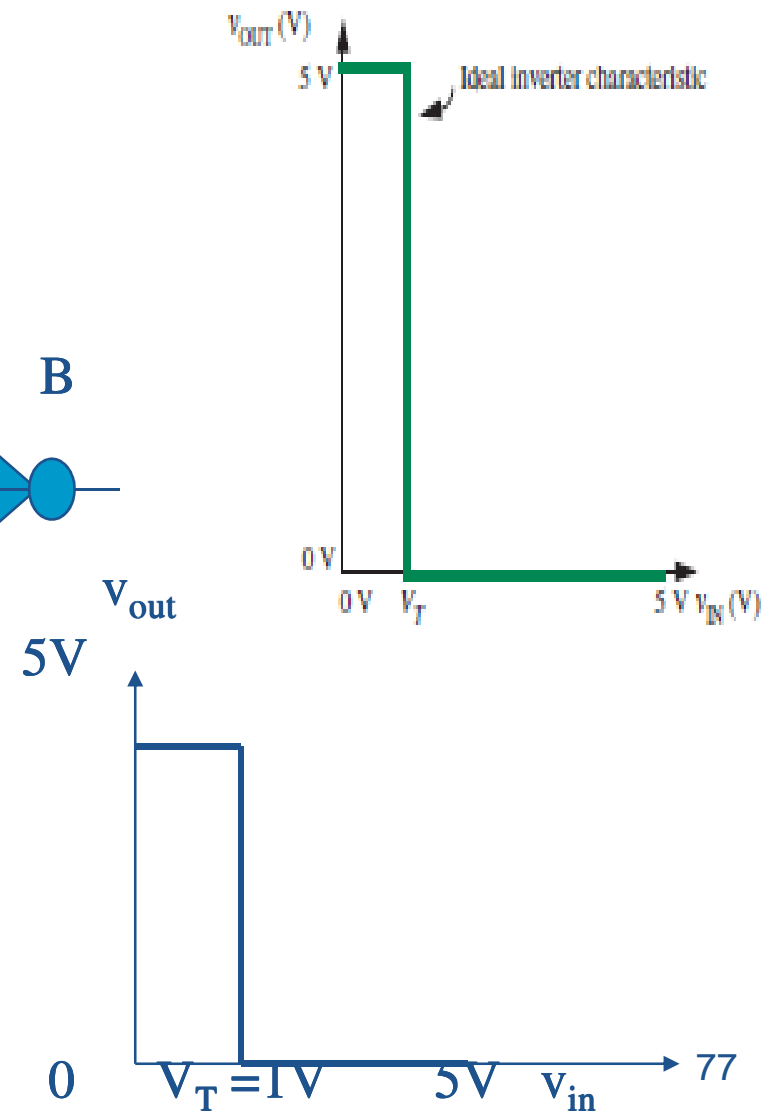
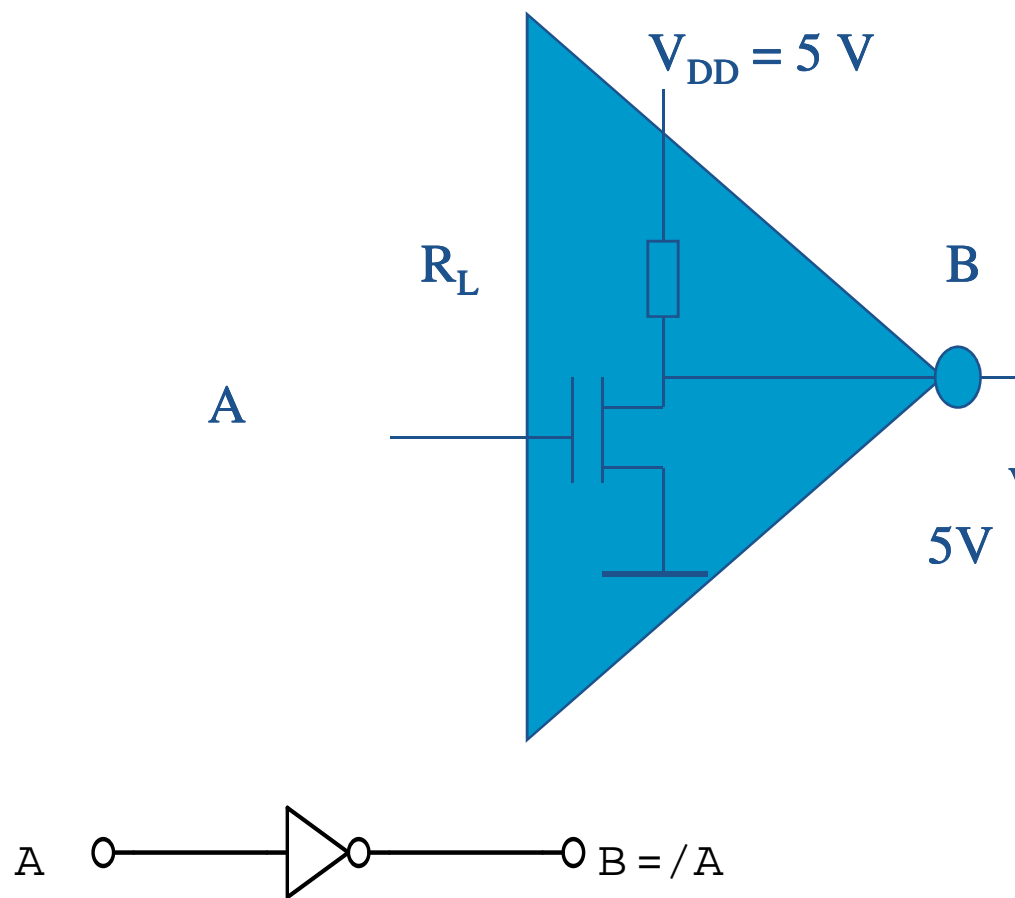

Theo dạng oscilloscope:

Đặc tuyến $i_{DS} = f(v_{DS})$

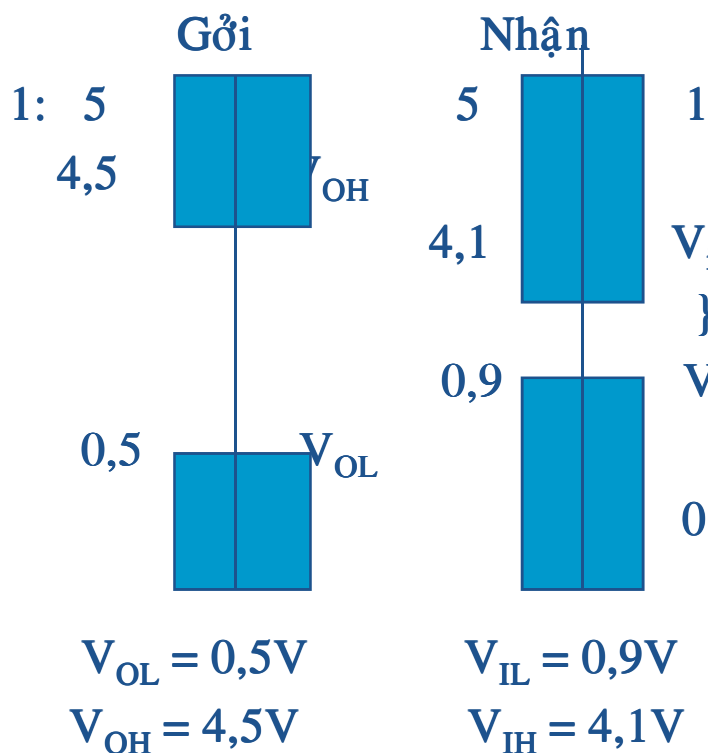

INVERTER (Cổng đảo)

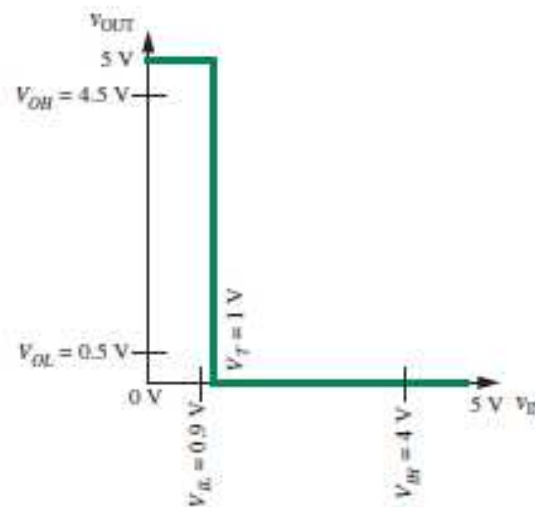
Mức điện thế (Laptop T1000)

Mạch Inverter phải thoả qui tắc tĩnh của những trị số ngưỡng sau:

$$\left. \begin{array}{ll} V_{OL} = 0,2V & V_{iL} = 0,5 \\ V_{OH} = 4,8V & V_{iH} = 4,5V \end{array} \right\} \text{Yes}$$

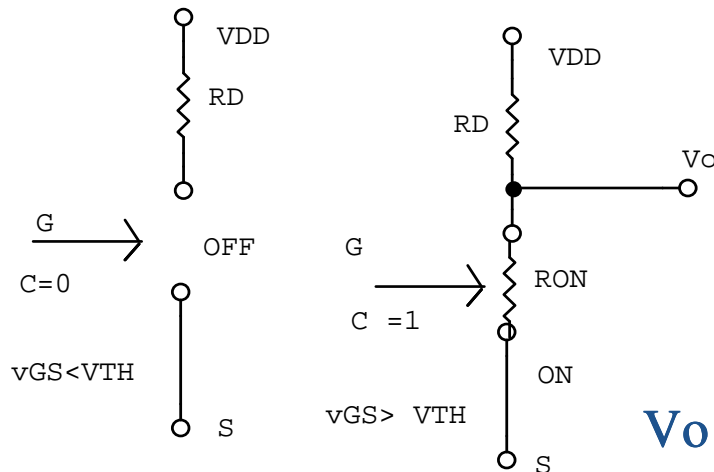
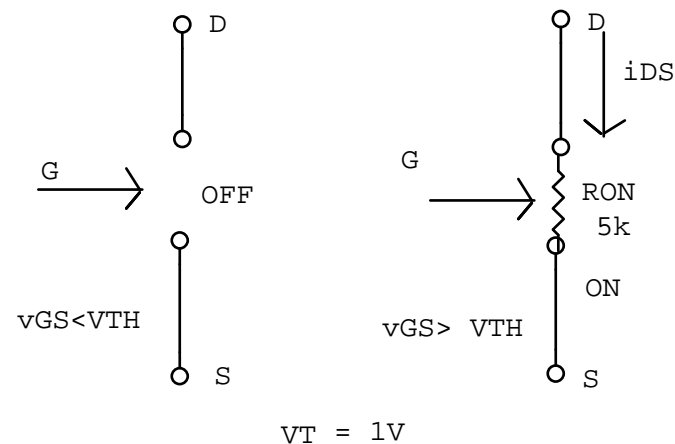
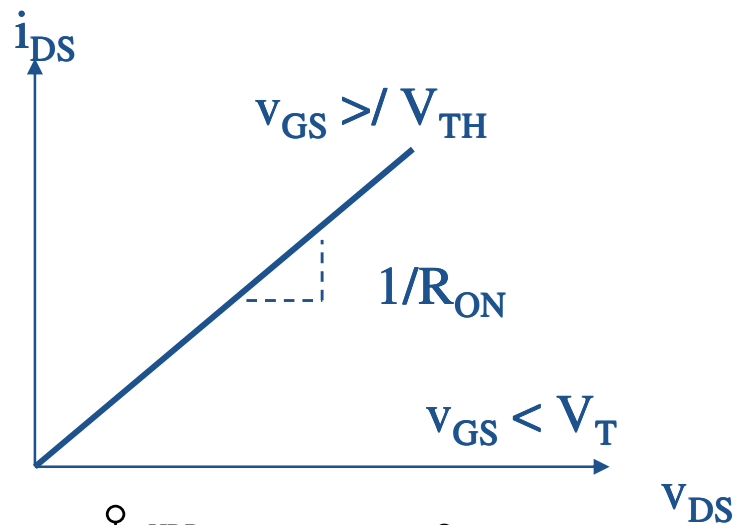
$$\left. \begin{array}{ll} V_{OL} = 0,5V & \boxed{V_{iL} = 1,5V} \\ V_{OH} = 4,5V & V_{iH} = 3,5V \end{array} \right\} \text{no}$$

2. Model SR (Switch resistor model) của MOSFET

Model MOS chính xác hơn

$$V_o = \frac{R_{ON}}{R_{ON} + R_D} V_{DD} \leq V_{OL}$$

$$V_o = V_{DD} = "1"$$

Bảng sự thật

C	V_o
0	1
1	0

Cách hoạt động chế độ giao hoán

- Khi không có xung vào: **MOSFET không dẫn.**

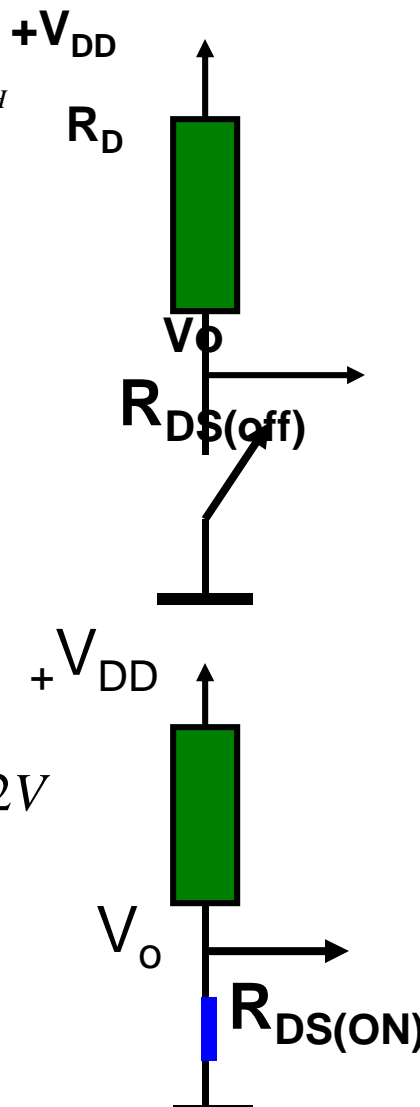
Ta có:

$$V_o(off) = \frac{R_{DS(off)}}{R_D + R_{DS(off)}} V_{DD} \cong V_{DD} = V_{OH}$$
$$= \frac{\infty \Omega}{1k\Omega + \infty \Omega} (20V) = 20V$$

- Khi có xung vào: **MOSFET dẫn**

Ta có:

$$V_o(on) = \frac{R_{DS(on)}}{R_D + R_{DS(on)}} V_{DD} \cong 0V = V_{OL}$$
$$= \frac{10\Omega}{1k\Omega + 10\Omega} (20V) = 0,198V \cong 0,2V$$

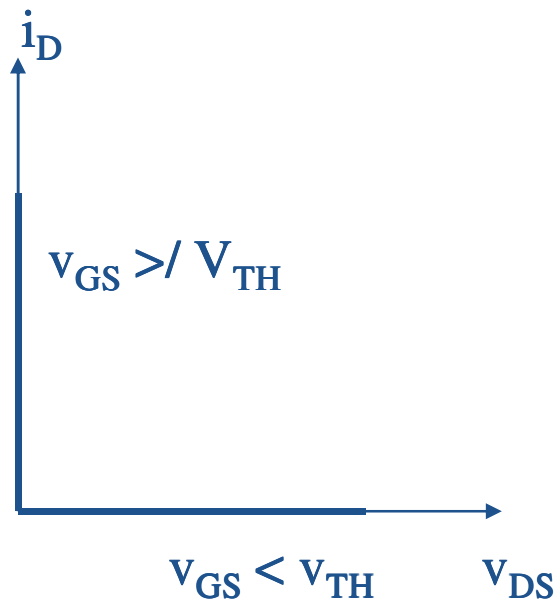

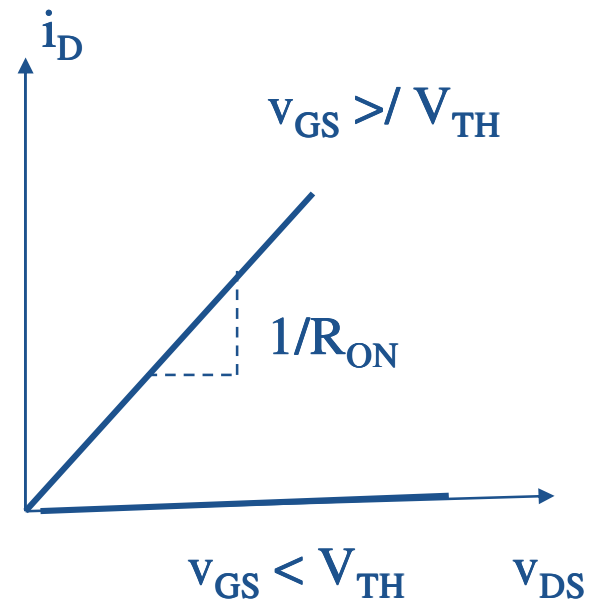

Tóm lại:

Có hai mô hình (model) của MOSFET

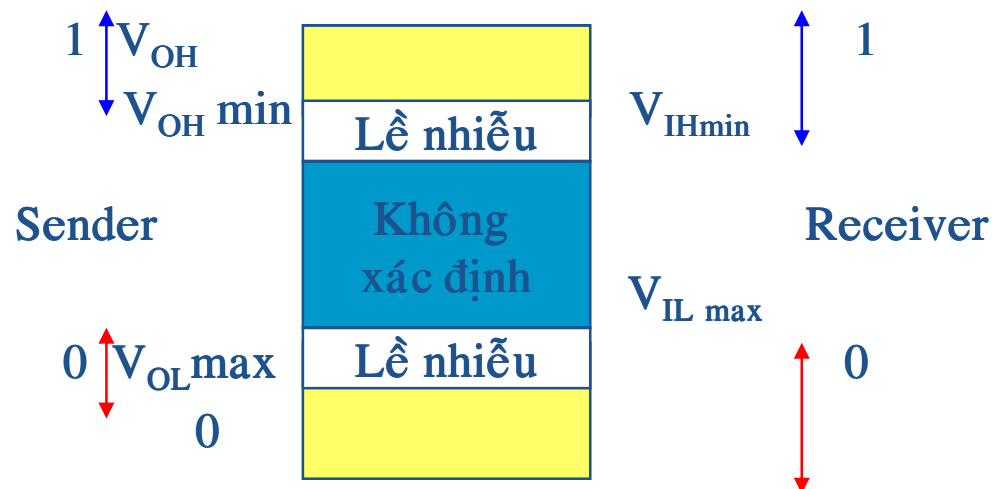
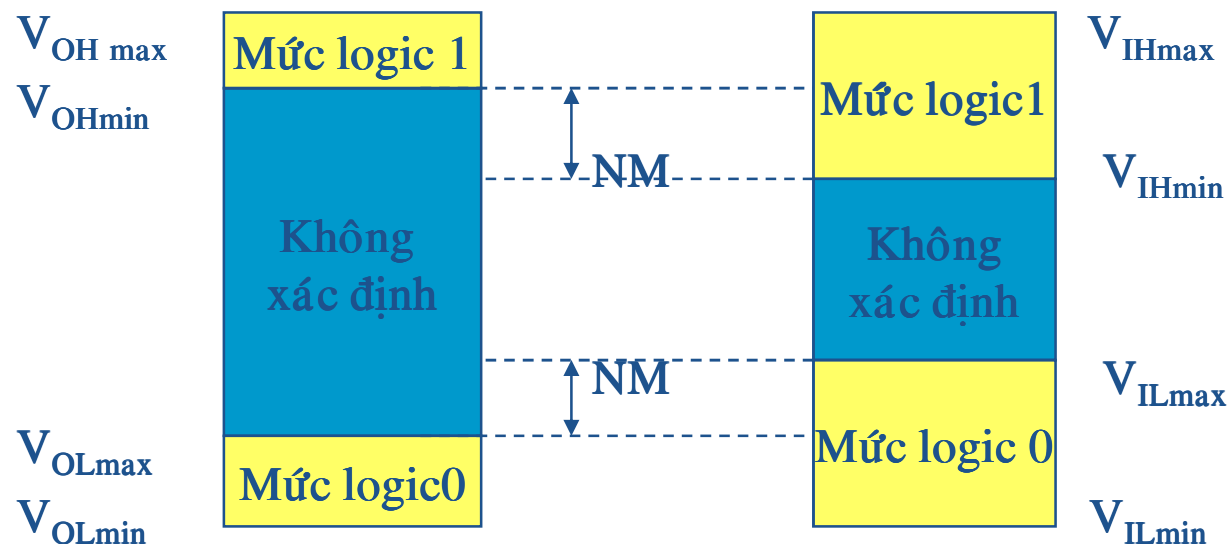
S model
xấp xỉ thứ nhất

SR model
xấp xỉ thứ hai

Mô hình của MOSFET

Mức điện thế logic qui định của MOSFET:

$$V_{NMH} = V_{OH \min} - V_{IH \min}$$

$$V_{NML} = V_{OL \max} - V_{IL \max}$$

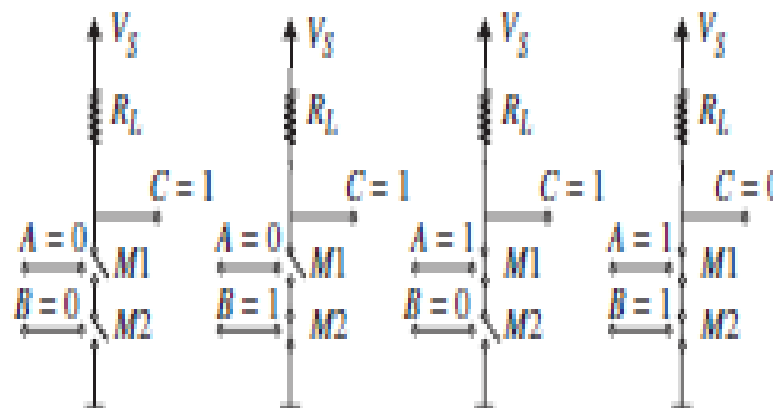
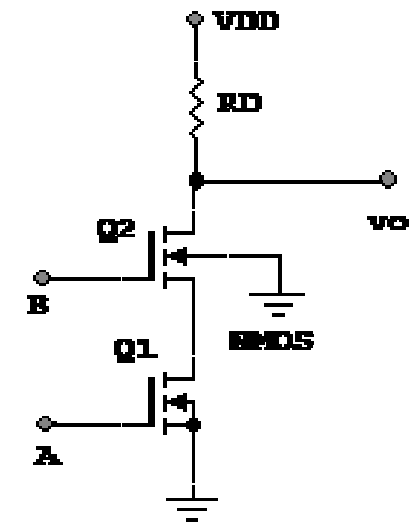
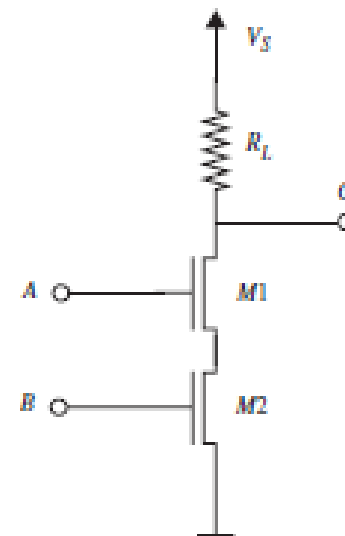

Cổng NAND – NMOS tải thụ động

0 = logic 1 = 0V– 0,5V

1= logic 1 = V_{DD}

B	A	F= V_o
0	0	1
0	1	1
1	0	1
1	1	0

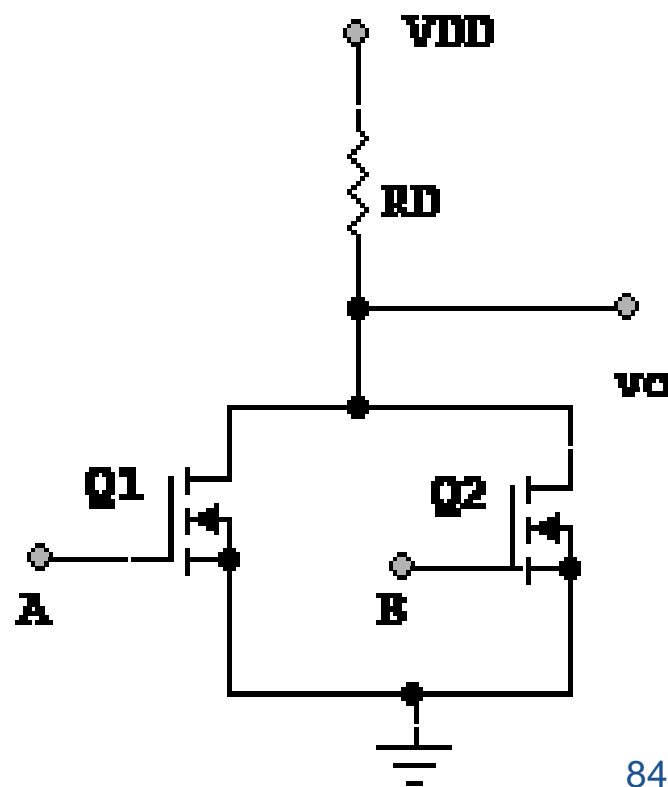

Cổng NOR-NMOS tải thụ động

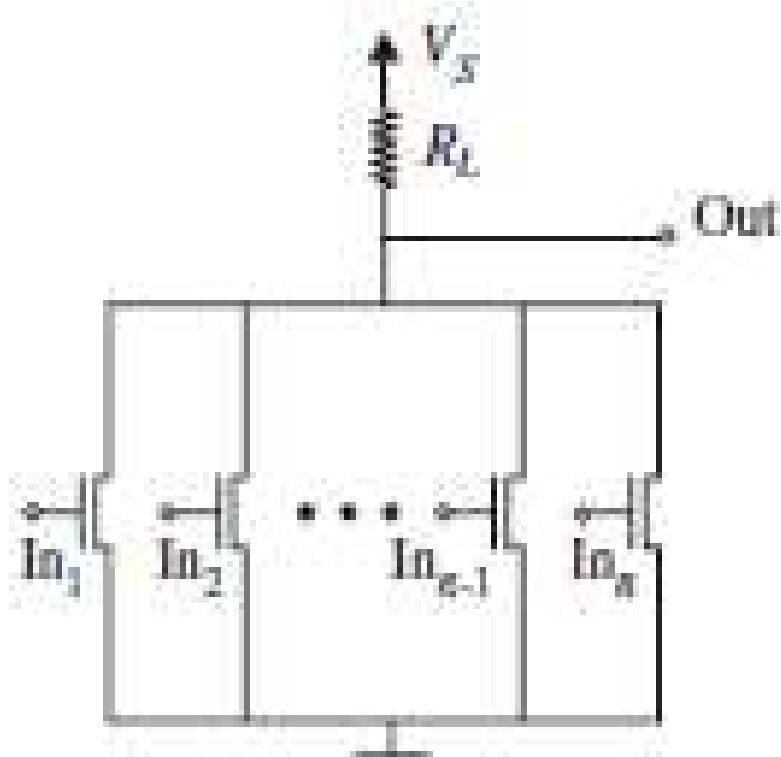
Do 2 NMOS ghép song

song nên chỉ cần có 1 NMOS dẫn là điện thế ngõ ra xuống mức thấp:

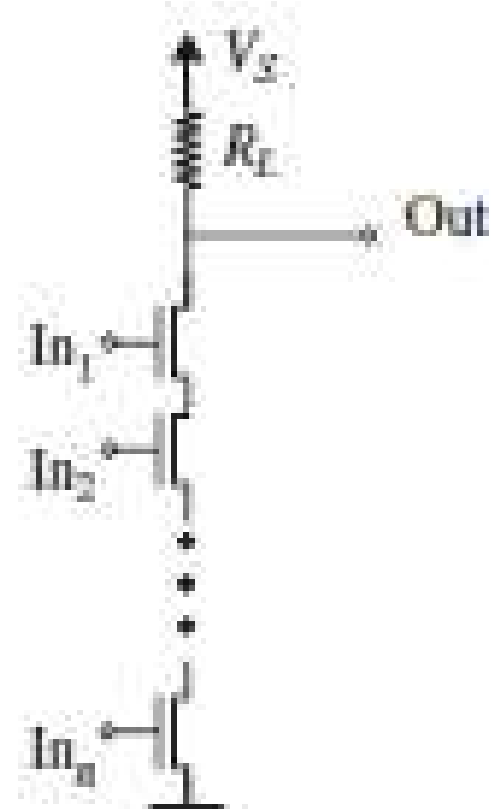
B	A	$F=V_o$
0	0	1
0	1	0
1	0	0
1	1	0

Cổng NAND và NOR nhiều ngõ vào

(a)

(b)

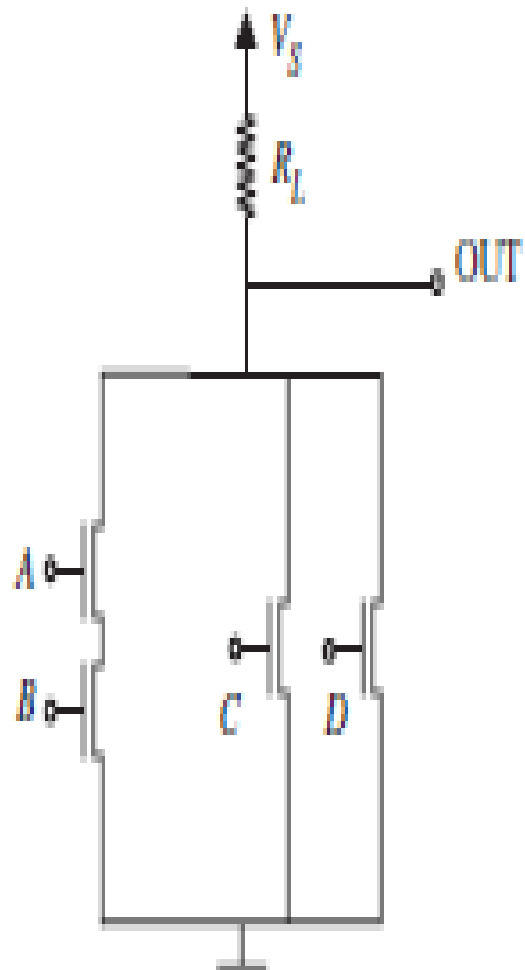

FIGURE 0.23 Transistor-level implementation of $\overline{AB + C + D}$.

Tổ hợp các cổng

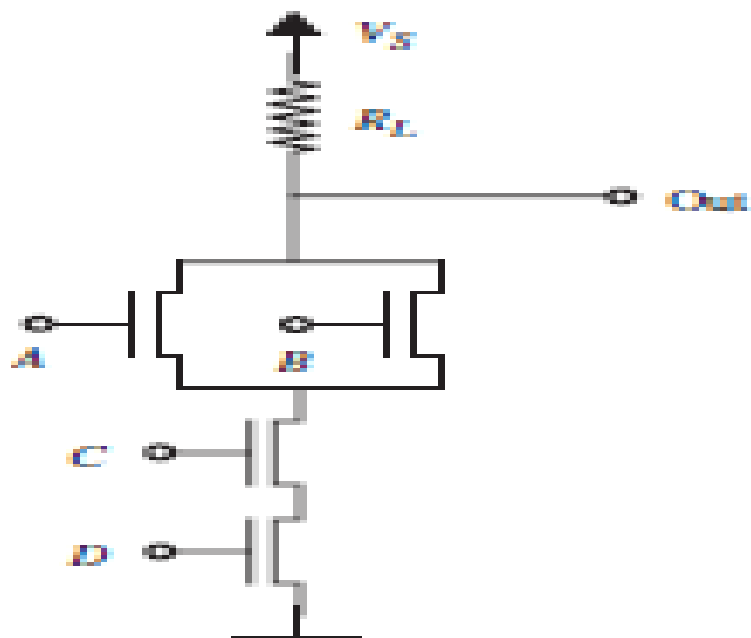
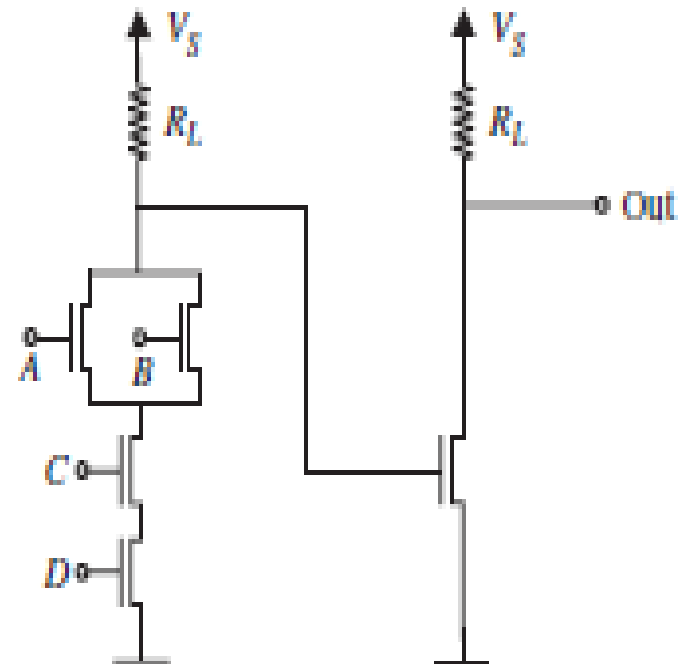
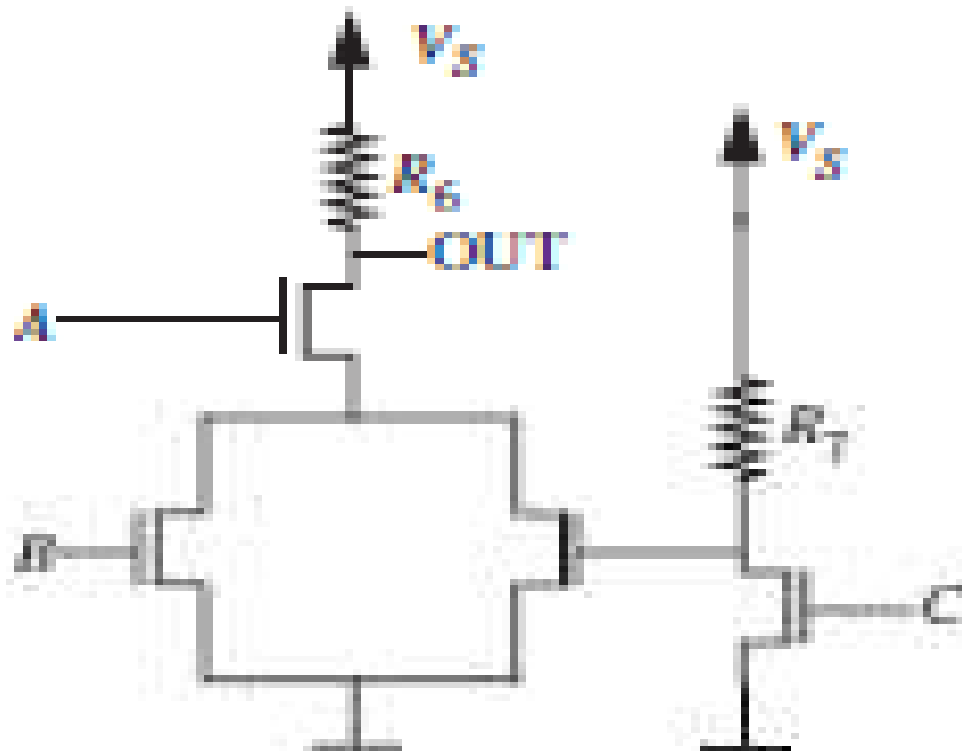

FIGURE 6.24 Transistor-level implementation of $\overline{(A + B)CD}$.

$$F = \overline{(A + B)CD}$$

$$\begin{aligned} F &= \overline{\overline{(A + B)CD}} \\ &= (A + B)CD \end{aligned}$$

$$OUT = F = \overline{A(B + \overline{C})}$$

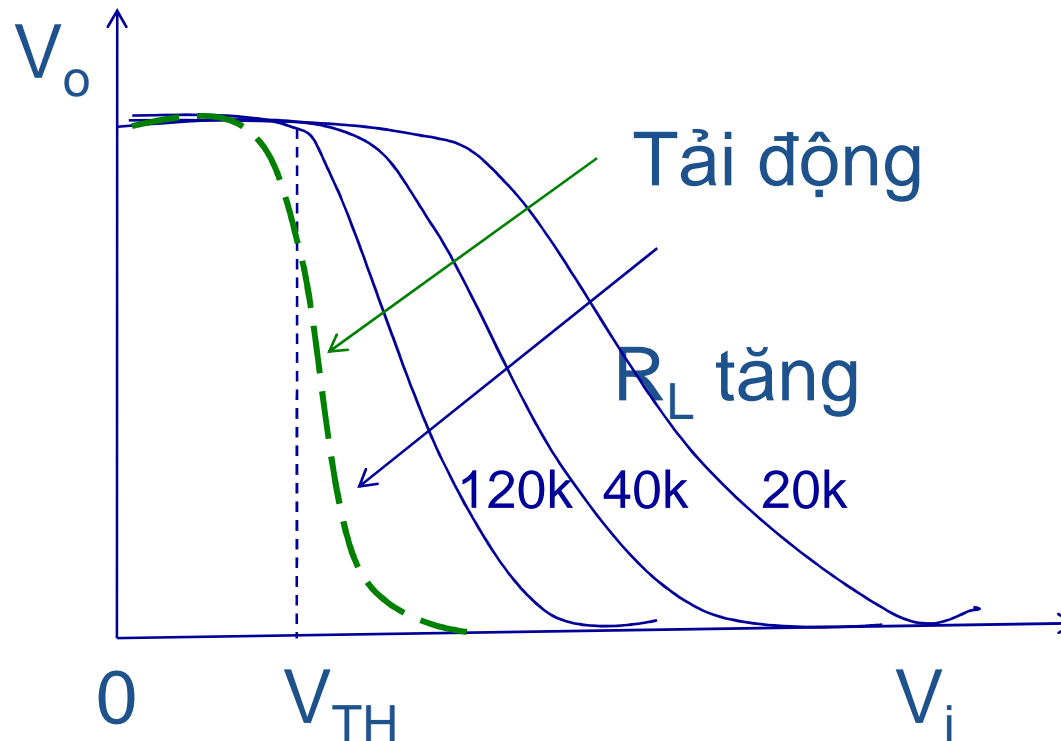
FIGURE 6.53 A logic circuit comprising MOSFET switches and resistors.

ĐẶC TUYẾN TRUYỀN

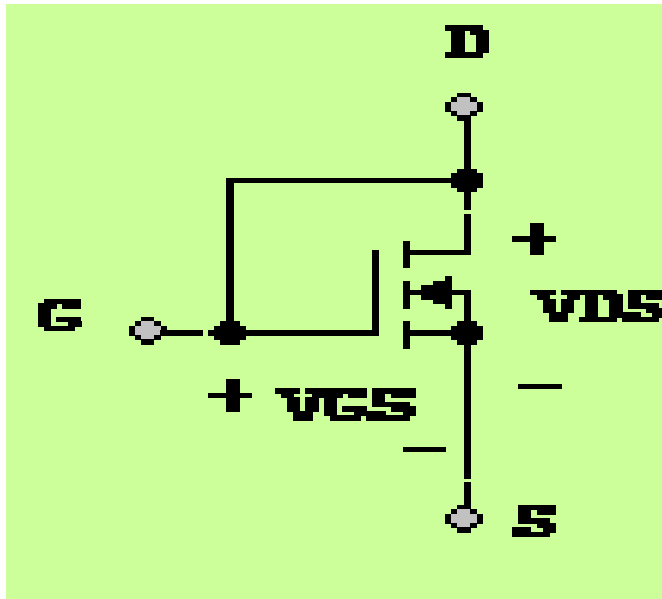
- Đặc tuyến truyền thay đổi theo tải

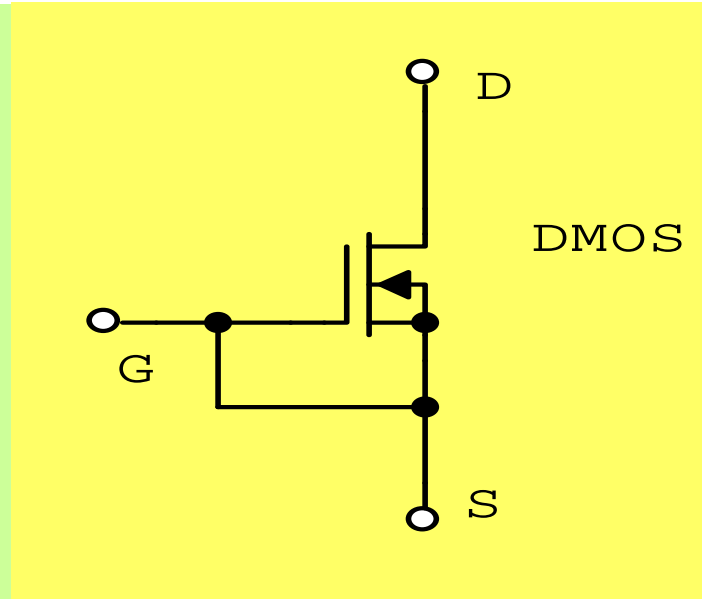
- Giải pháp để có độ dốc thẳng đứng là chọn tải động (DMOSFET) hoặc dùng cổng CMOS,

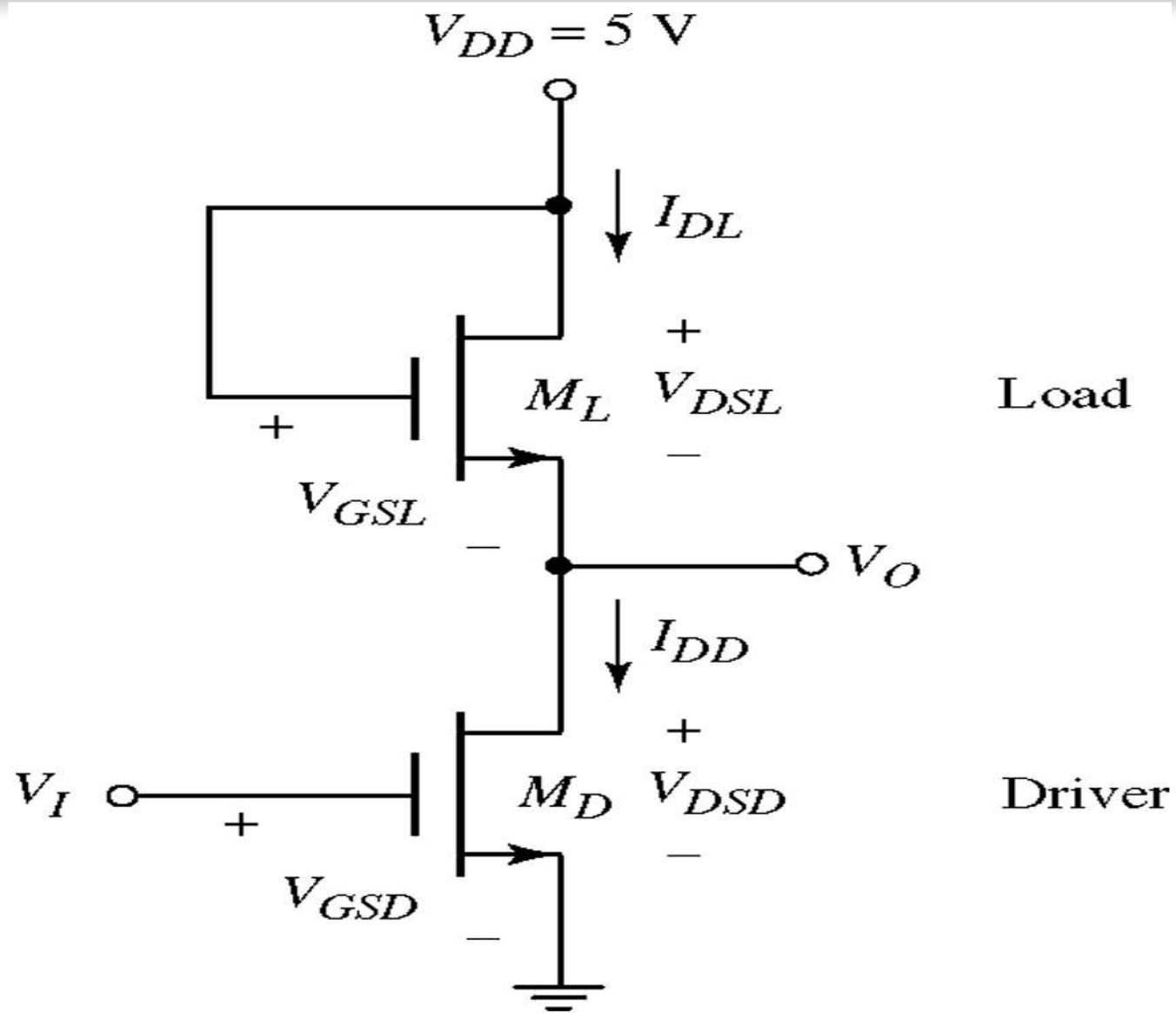
Tải động để cải thiện độ dốc đặc tuyến truyền

- $V_{GS} = V_{DS}$, $V_{DS}=0$
EMOSFET hoạt động
như điện trở (tải động)
có trị số lớn

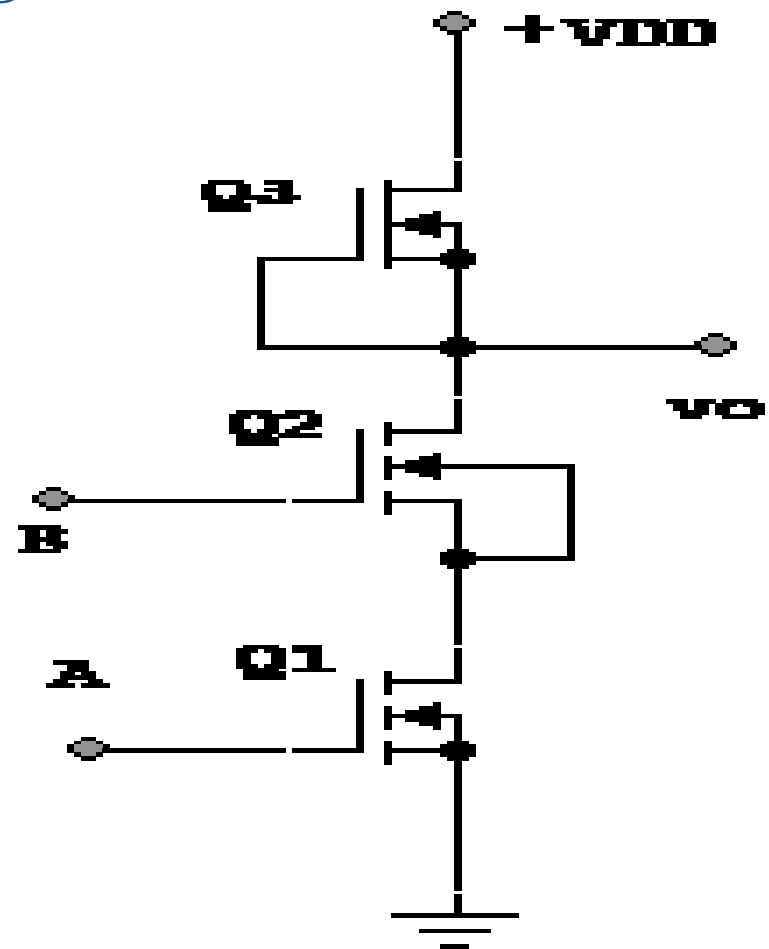
$V_{GS}=0$, vẫn có dòng I_D
khá lớn, đặc tuyến truyền
khá dốc hơn các loại trên

Cổng NAND-NMOS tải động

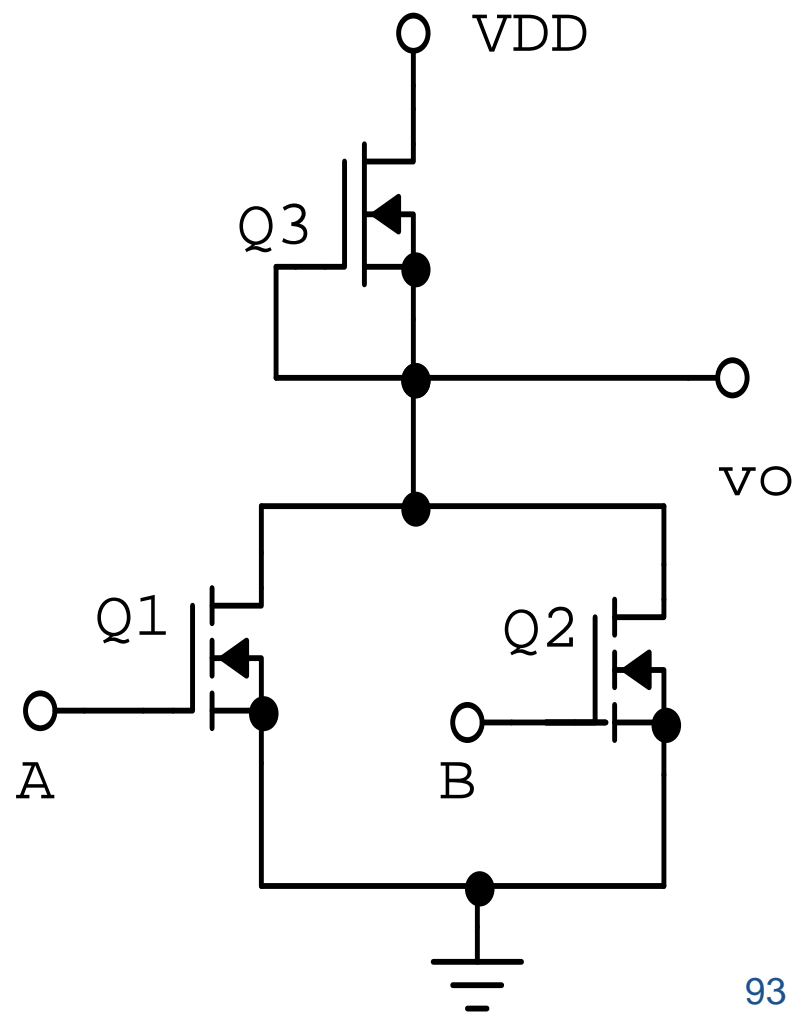
Vào B	Vào A	Ra $Y = V_o$
0	0	1
0	1	1
0	1	1
1	1	0

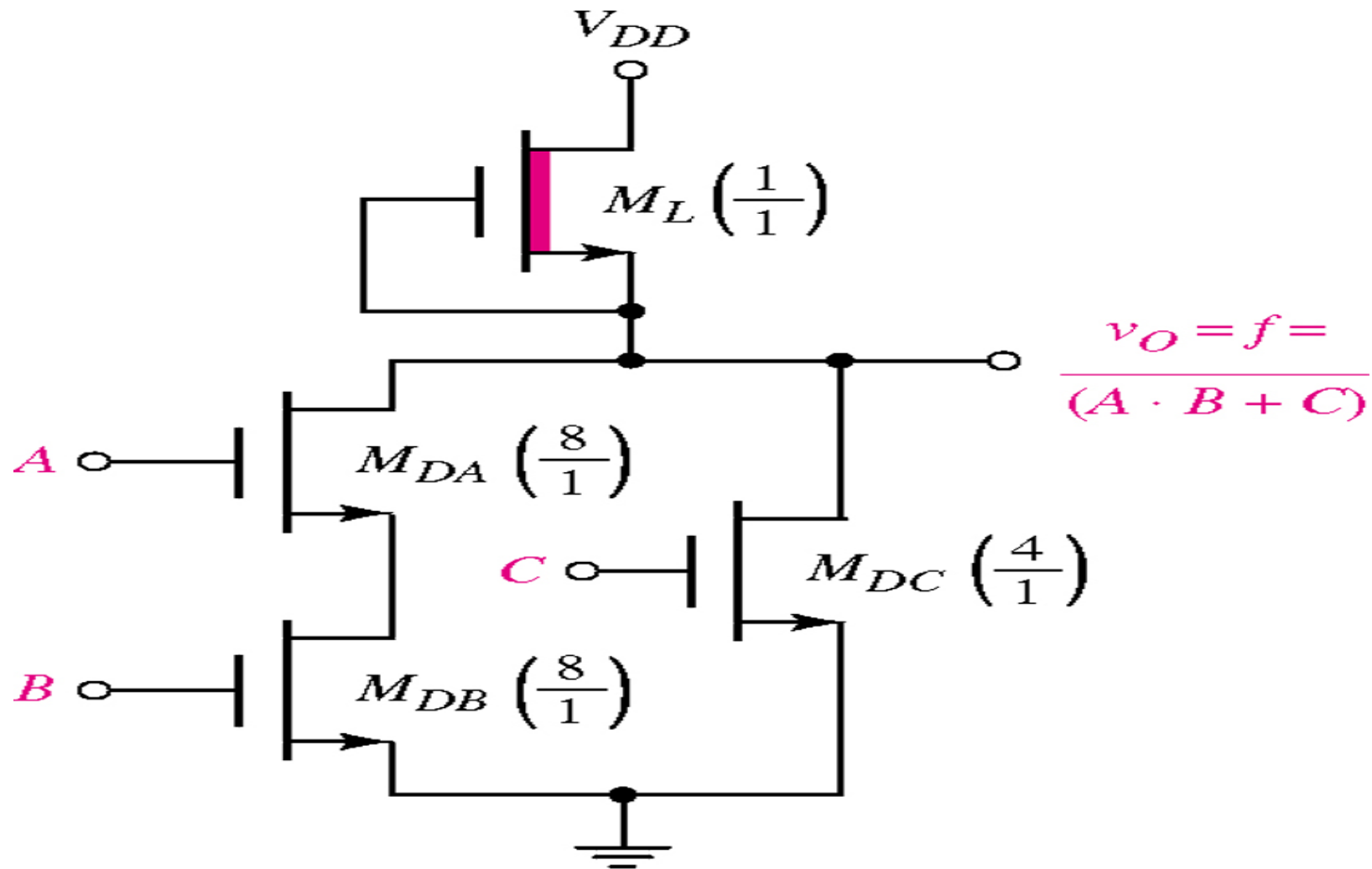

Cổng NOR-NMOS tải động

B	A	$Y=V_o$
0	0	1
0	1	0
1	0	0
1	1	0

Cổng logic NMOS tổ hợp (trong IC)

CỔNG LOGIC DÙNG CMOS

- Cấu trúc : N-MOS + P-MOS

$V_{GSN} > V_{THN} > 0 \rightarrow Q_1$ dẫn

$V_{GSP} > V_{THP} < 0 \rightarrow Q_2$ dẫn

1. Cổng NOT-CMOS

- Khi $V_i = A = 0V \rightarrow$

$V_{GSN} = 0$, Q_1 ngưng

$V_{GSP} = -V_{DD}$, Q_2 dẫn

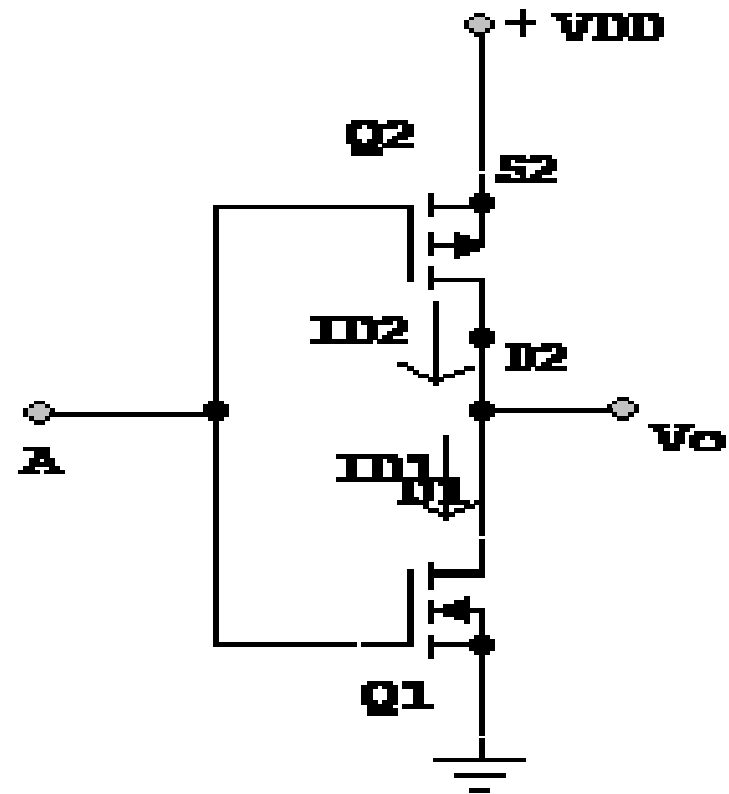
$V_o = V_{DD} - V_{DSP} = V_{OH}$

- Khi $V_i = A = V_{DD} \rightarrow$

$V_{GSN} = V_{DD}$, Q_1 dẫn

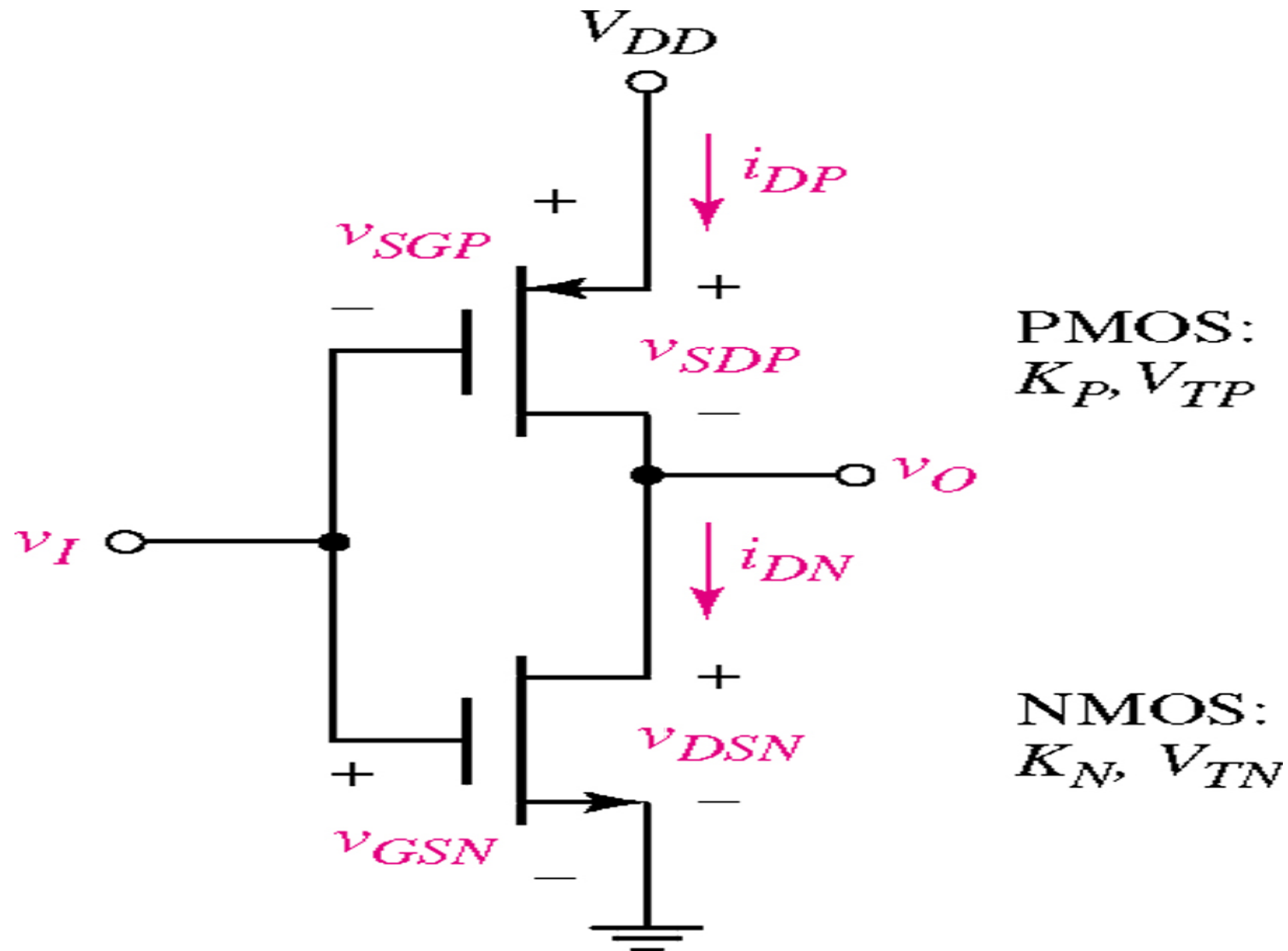
$V_{GSP} = V_{DD} - V_{DD} = 0$, Q_2 ngưng

$V_o = V_{DS1(ON)} = 0V = V_{OL}$

CỔNG LOGIC DÙNG CMOS

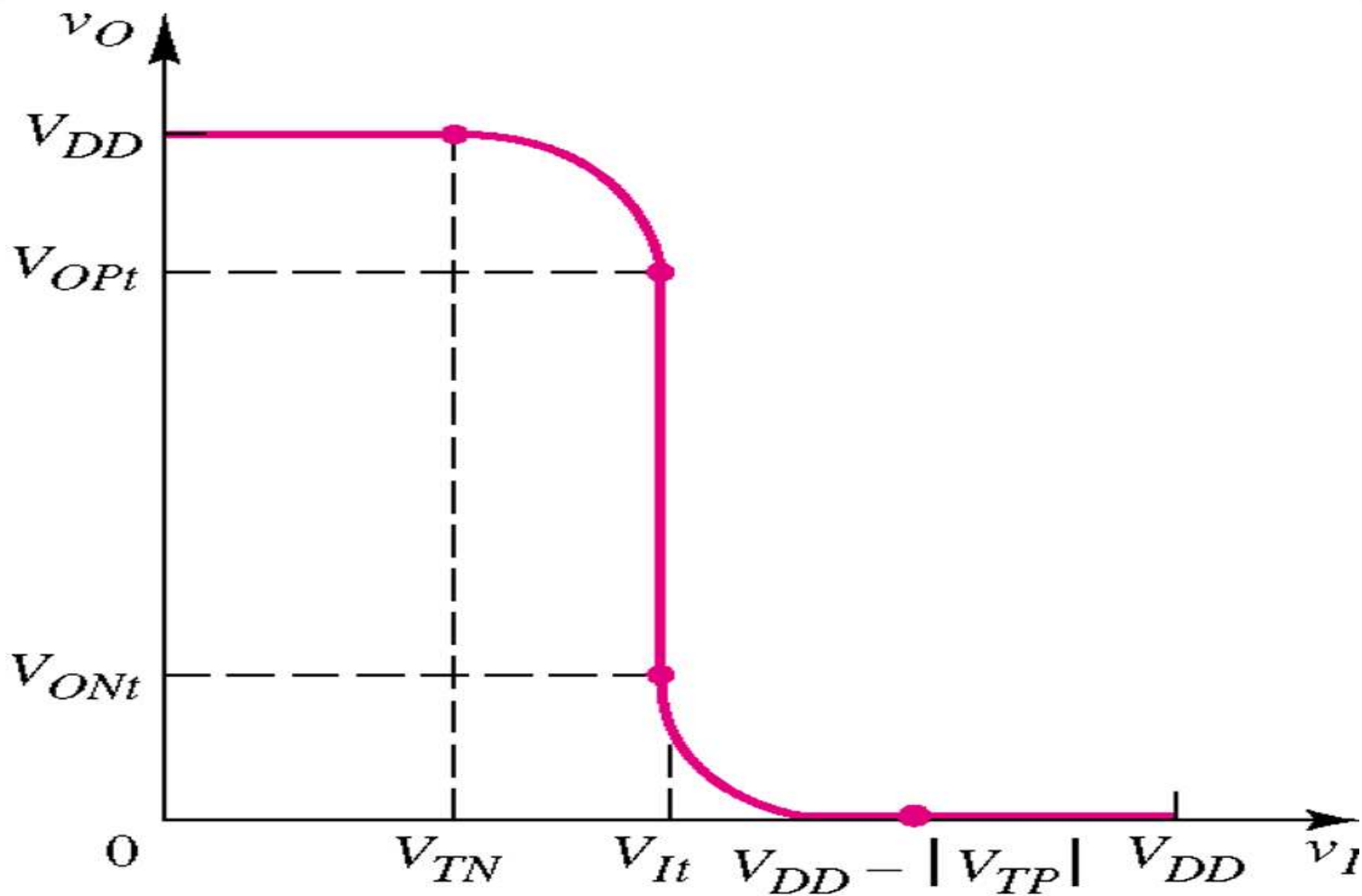

ĐẶC TÍNH TRUYỀN CỦA CMOS

Đặc tính:

- Do $I_{D1}=I_{D2}$ rất thấp(luôn có 1 EMOSFET ngưng) nên công suất tiêu thụ rất bé (vài nW).
- Độ dốc thẳng đứng
NOT- CMOS là gần như là **bậc điện lý tưởng** rất thông dụng trong chế tạo IC số.
- Ngoài ra CMOS còn:
Ổn định nhiệt tốt
Cấp điện từ 3V – 18V

ĐẶC TUYẾN TRUYỀN CỦA CMOS

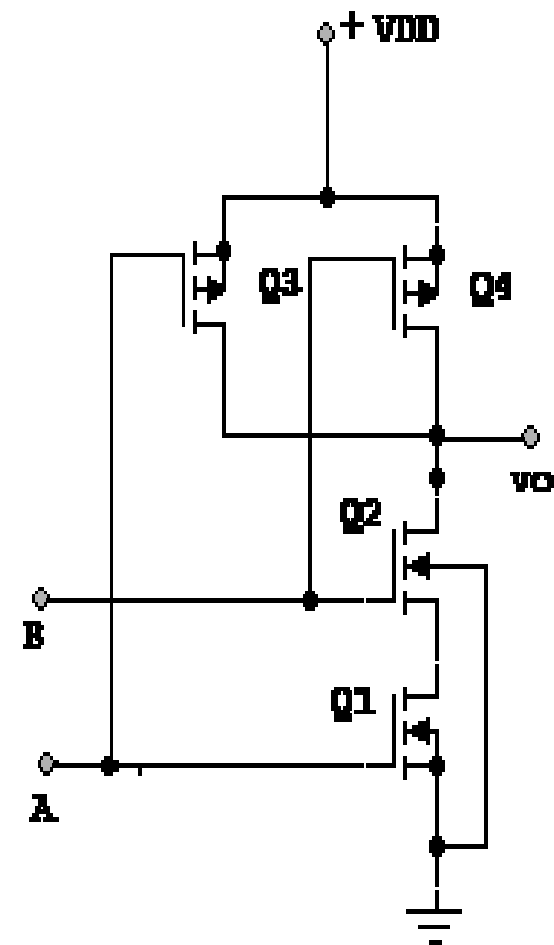

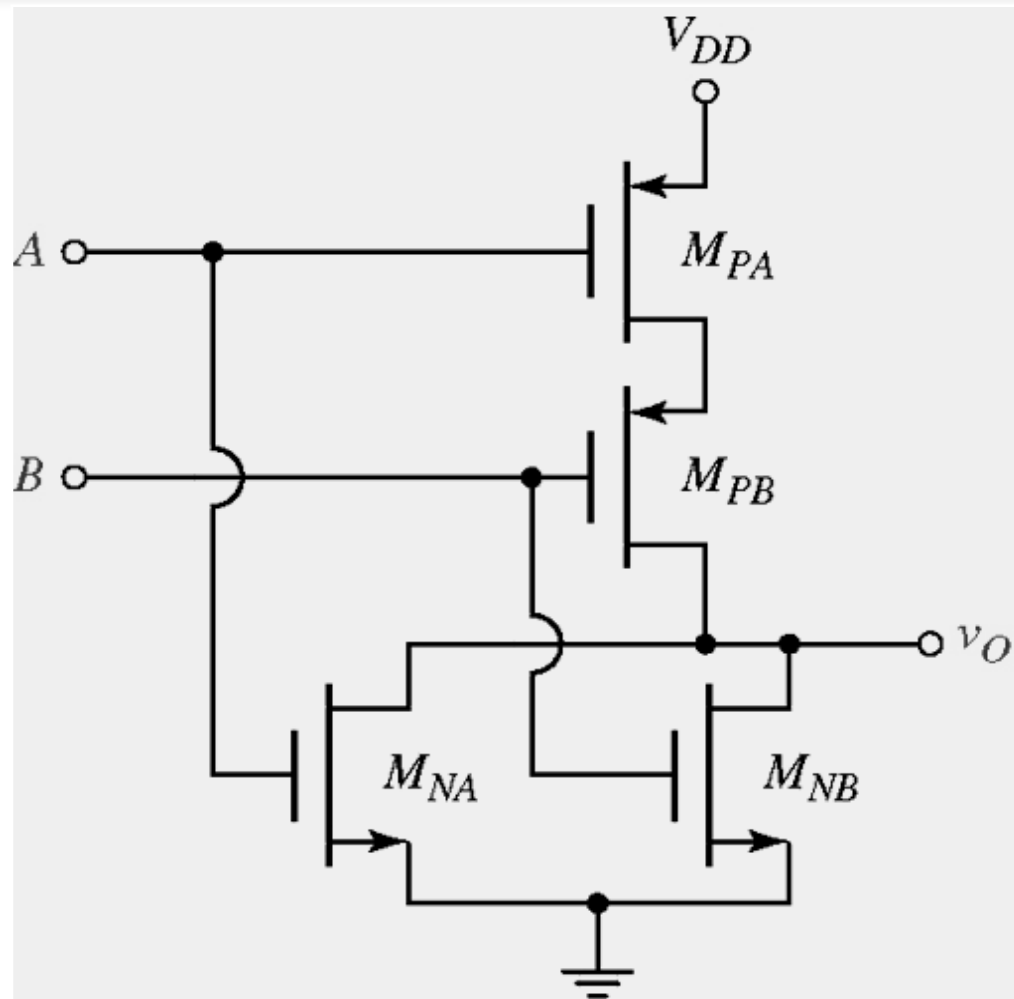

CÁC CỔNG LOGIC CMOS KHÁC

a. Cổng NAND - CMOS

B	A	Q1	Q2	Q3	Q4	Vo
0	0	OFF	OFF	ON	ON	1
0	1	ON	OFF	ON	OFF	1
1	0	OFF	ON	OFF	OFF	1
1	1	ON	ON	OFF	OFF	0

(a)

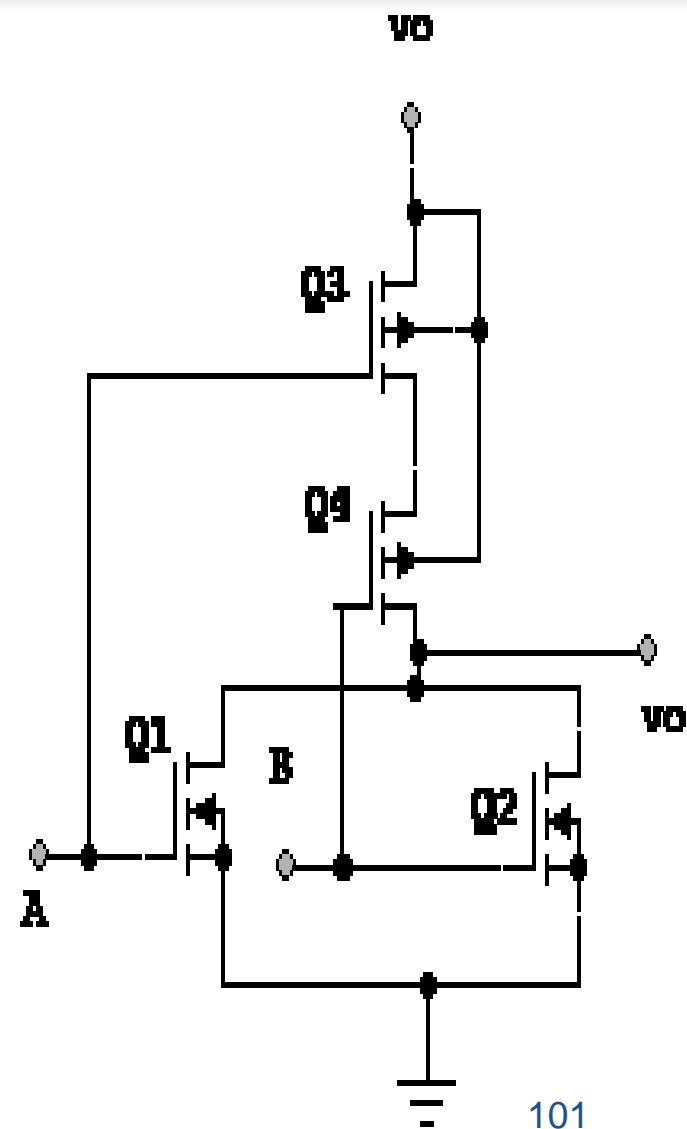
$\underline{A}$	$\underline{B}$	$\underline{v_O}$
0	0	V_{DD}
V_{DD}	0	0
0	V_{DD}	0
V_{DD}	V_{DD}	0

(b)

b. Cổng NOR – CMOS

B	A	Q1	Q2	Q3	Q4	V _o
0	0	OFF	OFF	ON	ON	1
0	1	ON	OFF	OFF	ON	0
1	0	OFF	ON	ON	OFF	0
1	1	ON	ON	OFF	OFF	0

Họ IC – CMOS

Đặc tính IC CMOS: Họ 40xx, 45xx

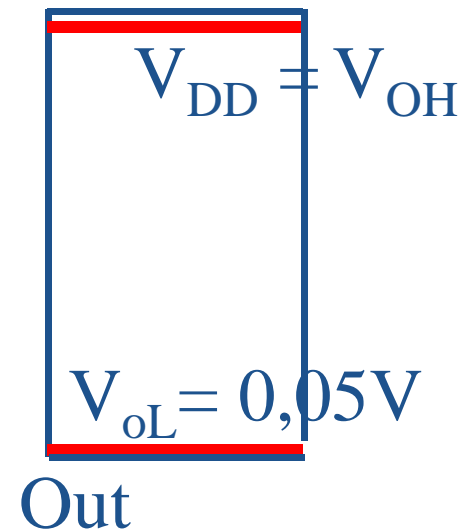
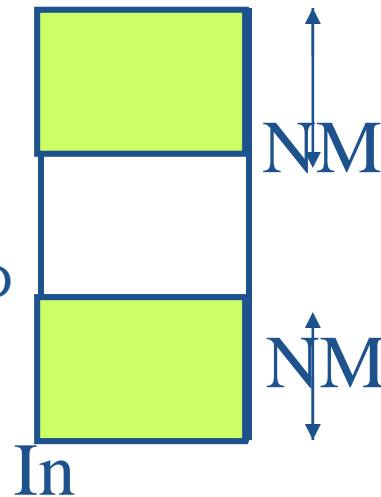
(1) Mức logic

$$V_{iHmax} = V_{DD}$$

$$V_{iHmin} = 2/3 V_{DD}$$

$$V_{iLmax} = 1/3 V_{DD}$$

$$V_{iLmin} = 0V$$

Dòng ra và dòng vào rất bé pA $\rightarrow$ mA

74Cxxx, 74ACTxxx ($I_{OH} = I_{OL} = 24mA$)

74FCT ($I_{OH} = 15mA$); 74TC ($I_{OH} = 64mA$)

2). Khả năng tải

$$N < 50 \quad (\text{Họ } 40\text{xxx})$$

(3) Lề nhiễu-NM

$$NM = (1/3) V_{DD}$$

(4). Điện thế cung cấp

$$V_{SS} = 0V \rightarrow V_{DD} = 3V - 18V$$

(5). Thời gian truyền trễ t_{pd} (Delay time)

40xxx ($t_{pd} = 30 - 100\text{ns}$); 74C (7-8ns)

74HCFACT (3,5ns); 74FACT,ACL(2,5ns)

(6) Công suất tiêu tán P_D rất bé , nhưng thay đổi theo tần số hoạt động

0,001mW/cổng tại 100kHz;

0,1mW tại 1MHZ;

50mW tại 40MHz;

1,5mW tại 1MHz (74HCxxx)

(7) Tích số tốc độ công suất – SPP

Rất nhỏ khoảng pws (pico watt giây)

100pws (74xxx) ; 105pwz tại 1MHz (40xxx)

15pws (74HCxxx); 74HCT (có tốc độ cao và tương thích với họ TTL)

Nhận xét:

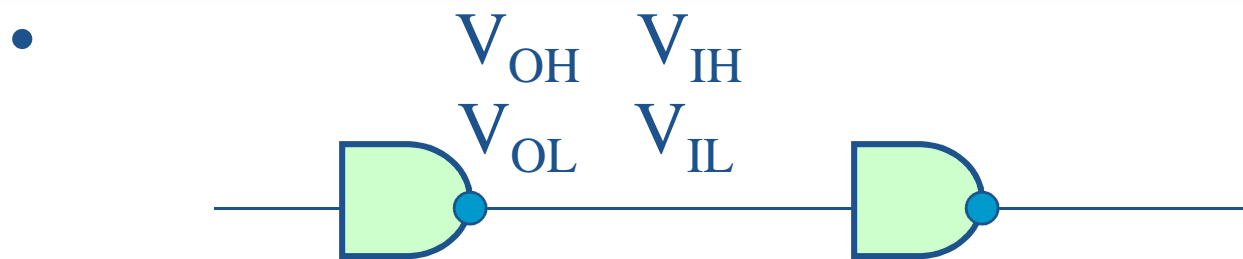
CMOS có những ưu điểm hơn TTL như:

- Tổng trở vào rất lớn
- Dòng tiêu thụ nhỏ, công suất tiêu tán thấp
- Lệ nhiều lớn $[(1/3)V_{DD}]$
- Tốc độ tuy chậm nhưng nay đã cải tiến (đạt 1ns)

Xét thí dụ: Công logic CMOS với $V_{DD} = 15\text{ V}$

$$V_{NH} = V_{OHmin} - V_{IHmin} = 15 - 10 = 5V$$

- Khi $V_{OH} = 15V$ thúc vào cổng tải ở sau thì, cổng này hiểu là mức cao và hoạt động đúng.
- Khi có xung nhiễu âm lớn hơn 1V thì $V_{iH} < 9V$, nên rơi vào vùng bất định và cổng tải sẽ hoạt động sai.

$$V_{NL} = V_{iLmax} - V_{OLmax} = 5V - 0,05V = 5V$$

- Tương tự, khi xung nhiễu dương $> 1V$ thì $V_{iL} > 6V$ nên rơi vào vùng bất định và cổng tải hoạt động sai. Xung nhiễu âm không ảnh hưởng.

Các điều cần chú ý khi sử dụng CMOS:

- (1). Lưu giữ linh kiện trên tấm mốp dẫn điện hoặc trong các board mạch có nối đất.
- (2). Tránh để nơi ẩm thấp và gần các chất tổng hợp.
- (3). Không được chạm tay vào các chân ra.
- (4). Không được tháo IC ra khỏi mạch khi đang có điện.
- (5). Tay, mỏ hàn, kềm... phải được nối đất trước và đang khi tiếp xúc với IC.
- (6). Mắc tất cả các chân có ghi NC vào VDD hoặc vào mass
- (7). Bảo đảm tín hiệu vào không vượt quá trị VDD cung cấp.
- (8). Tắt nguồn tín hiệu vào trước khi tắt bộ nguồn cấp điện .
- (9). Không nên thúc 1 IC TTL bằng ngõ ra IC CMOS chuẩn, không nối chung các ngõ ra IC CMOS lại với nhau kể cả IC có ngõ ra 3 trạng thái.
- (10). Giảm thiểu các tải có tính điện dung ở ngõ ra, giữ tpd càng nhỏ càng tốt, không được nối dây quá dài giữa các chân IC.

TRANSISTOR LƯỜNG CỰC BJT – GIAO HOÁN

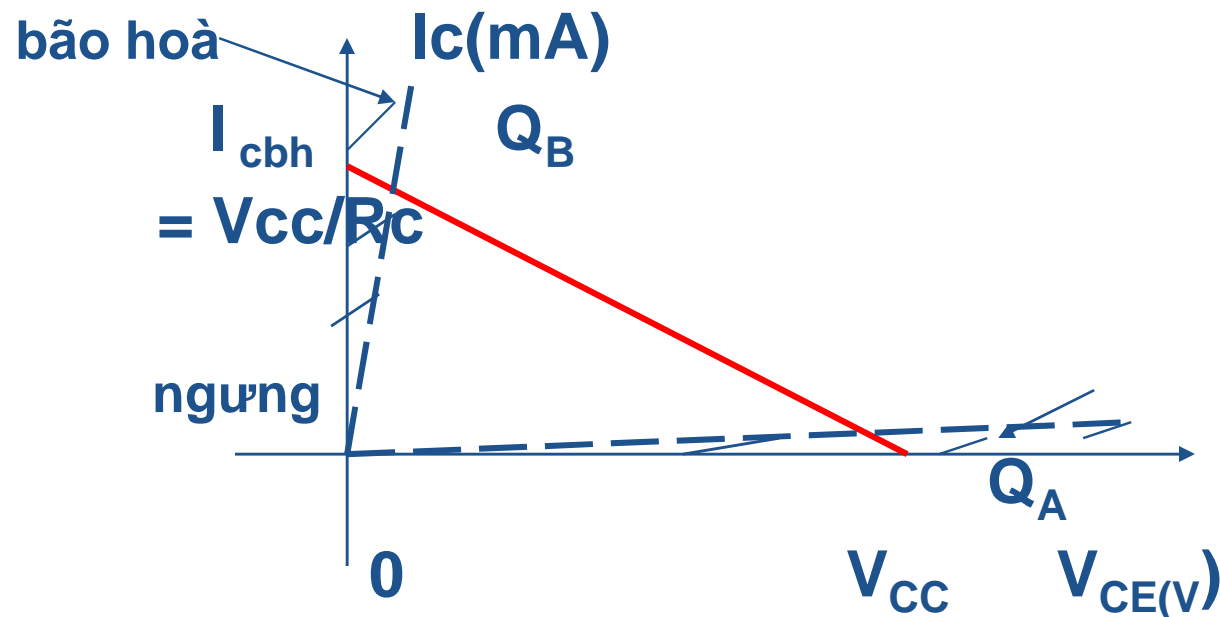
1. Điều kiện phân cực giao hoán

- Khi ngưng (off):

$$I_C = 0 \rightarrow V_{CE} = V_{CC} \quad (1)$$

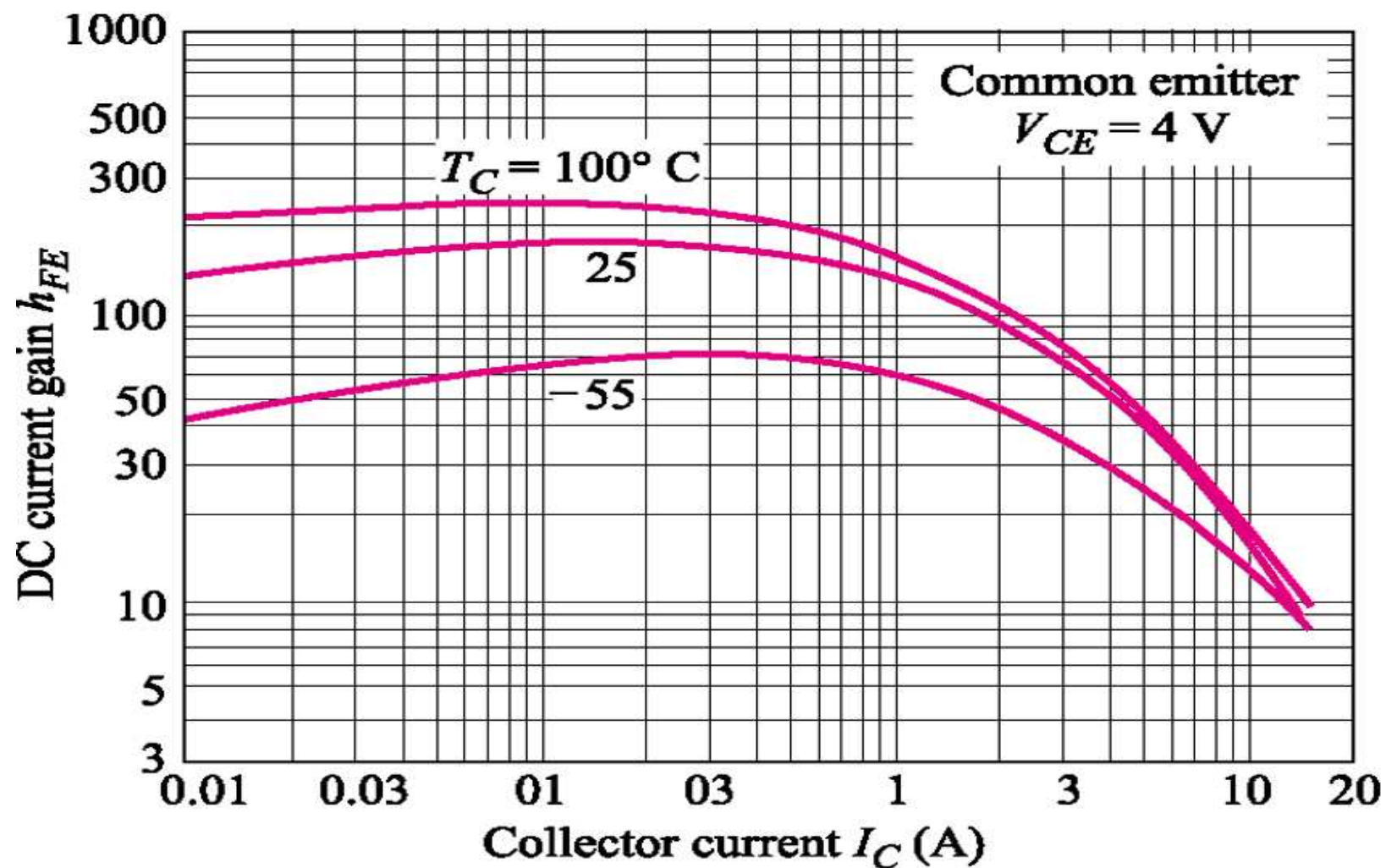
- Khi bão hoà (saturation):

$$V_{BE} = 0,7V \text{ và } I_{C(bh)} = V_{CC} / R_C \quad (2)$$

Đường biểu diễn h_{FE} theo dòng I_C

Để có bão hòa sâu (chắc chắn bão hoà) phải có:

$$I_B > I_{Bbh} \quad (3)$$

$$\begin{aligned} I_B > \frac{I_{Cbh}}{\beta_{bh}} &\Rightarrow \frac{V_{cc}}{R_B} > \frac{V_{cc}}{\beta_{bh} R_C} \Rightarrow \\ \Rightarrow \beta_{bh} R_C &> R_B \quad (4) \end{aligned}$$

Thường chọn:

$$\frac{\beta_{bh}}{\beta} < 0,7$$

hay:
$$\beta_{bh} = \frac{\beta}{3} \div \frac{\beta}{2}$$

Hoặc chọn :
$$\beta_{bh} = 10 \div 30$$

CÔNG INVERTER (NOT)

a. **Dạng 1:** Thỏa $I_B > I_{Bbh} \rightarrow R_B < \beta_{bh} R_C$

- Khi $V_i = 0V = V_{iL}$, Transistor ngưng.

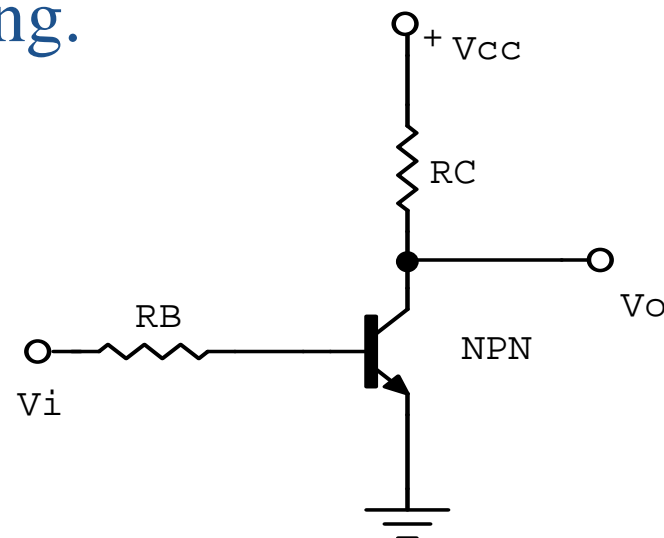
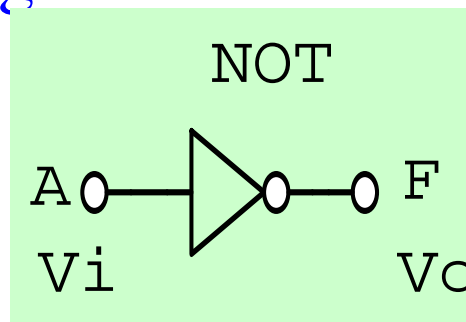
điện thế ngõ ra

$$V_o = V_{oH} = V_{cc} = \text{logic } 1$$

- Khi $V_i = V_{cc} = V_{iH}$,
Transistor dẫn bão hoà,

$$V_o = 0V = V_{oL} = \text{logic } 0$$

Ta có bảng chân lý:
của cổng NOT hay
cổng đảo (Inverter)

A	F
0	1
1	0

b. Dạng 2

Mạch điện:

Thoả điều kiện (4): $R_B < \beta_{bh} R_C$

- Khi $V_i = 0V \rightarrow V_{BE} = 0V$

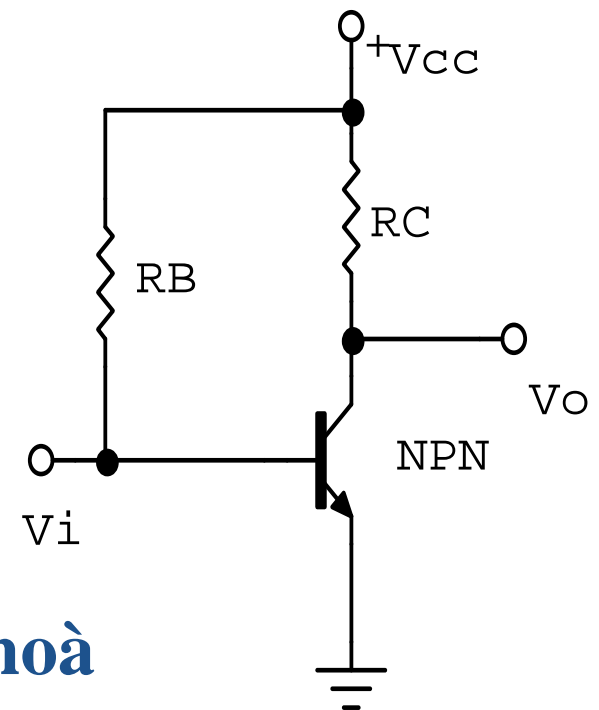
Transistor ngưng

$\rightarrow V_O = V_{CC} = V_{OH} = \text{logic 1}$

- Khi $V_i > 0V \rightarrow$ Transistor dẫn bão hoà

$\rightarrow V_O = 0,2V = V_{OL} = \text{logic 0}$

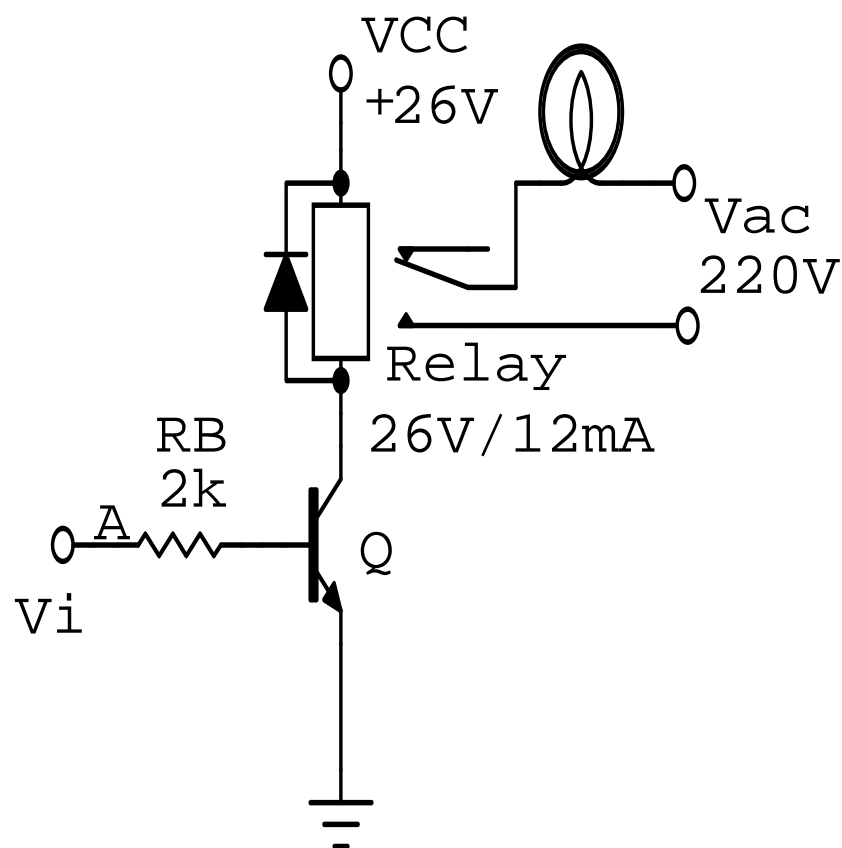
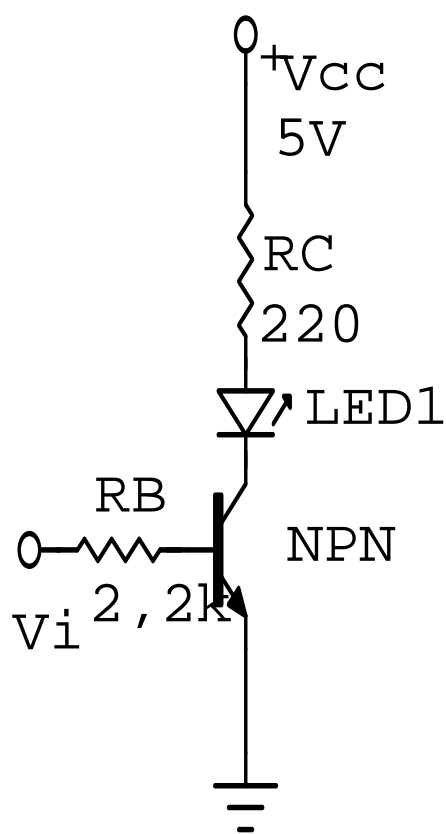
Vậy mạch là cổng NOT

ỨNG DỤNG CỔNG NOT

(a), Mạch điều khiển LED   (b) Điều khiển Rơ-le

NOT

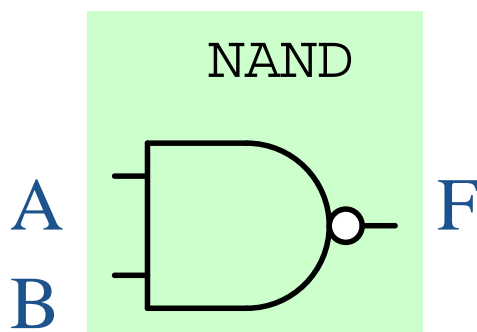

CỔNG LOGIC HỘ DTL

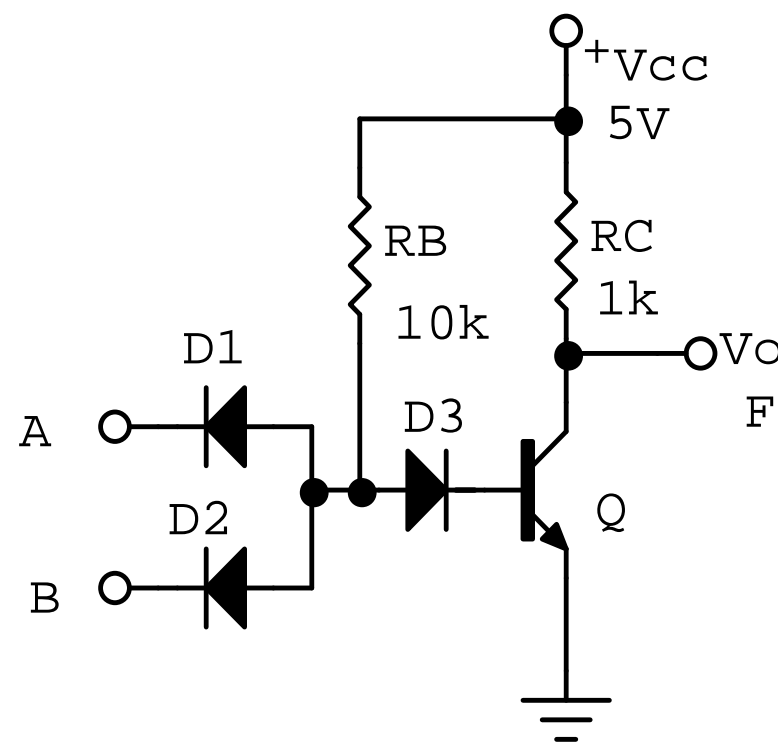
a. Cổng NAND

Gồm NOT+ AND hay AND + NOT

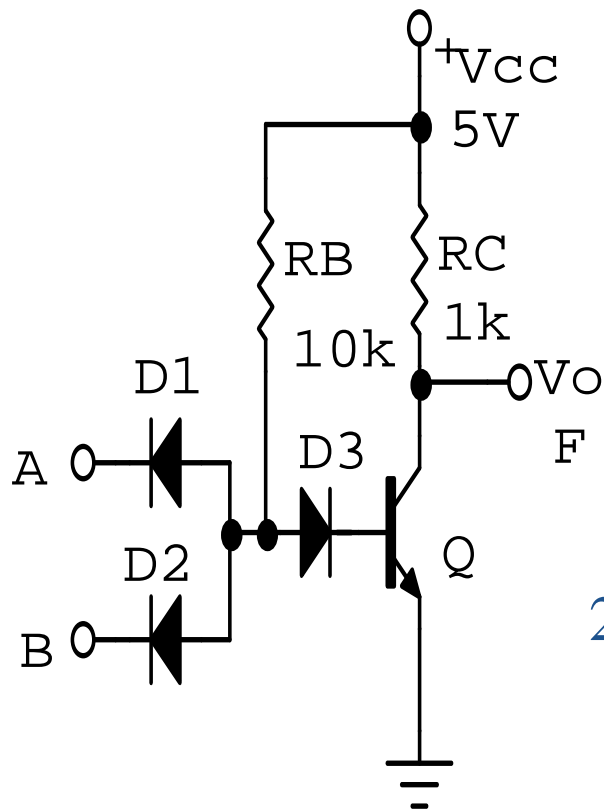
$$F = \overline{A \cdot B}$$

B	A	F
0	0	1
0	1	1
1	0	1
1	1	0

• Phân giải cổng NAND

cả 2 diod dẫn, Q ngưng

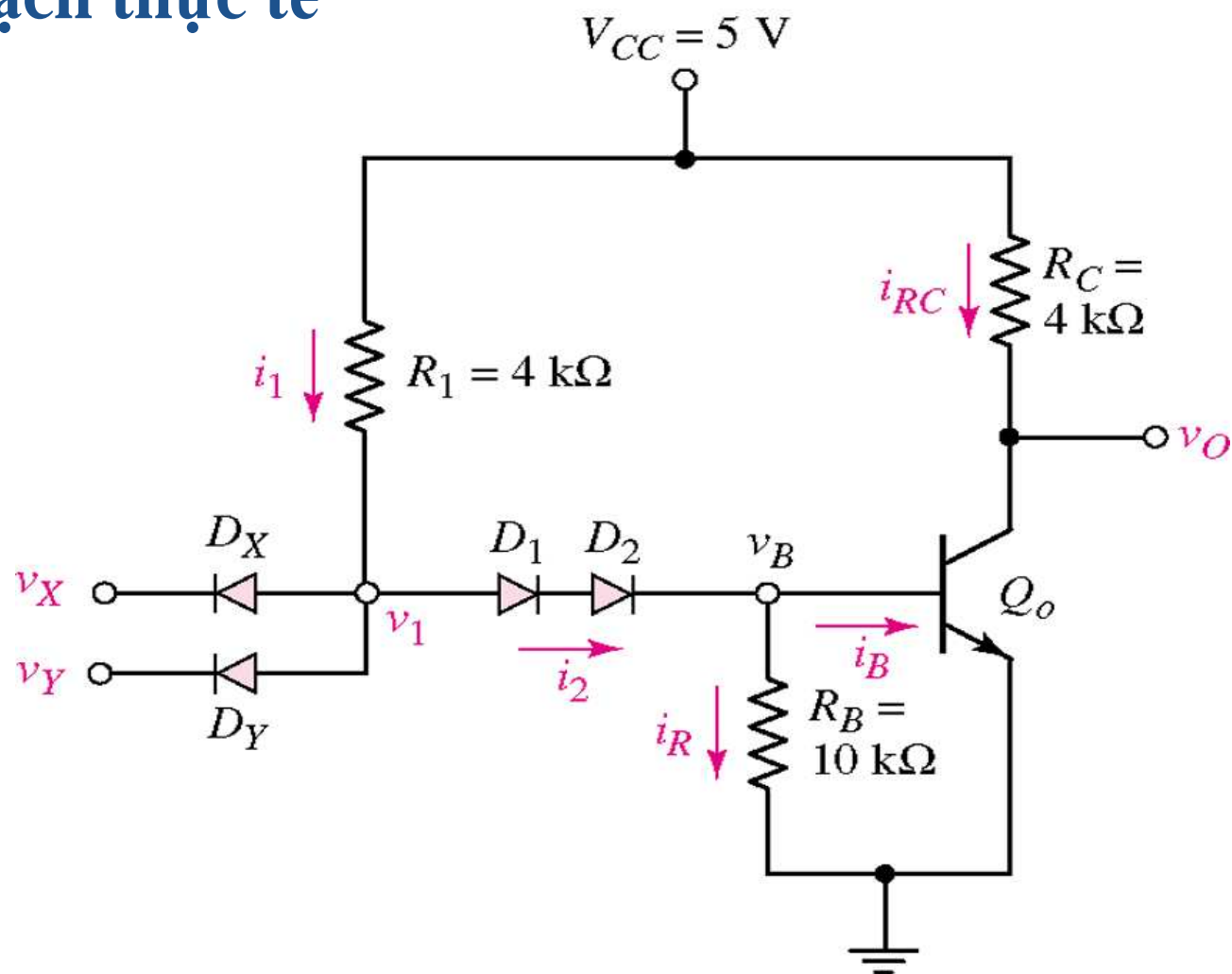
D_1 dẫn, Q ngưng

D_2 dẫn, Q ngưng

2 diod ngưng, Q dẫn bão hòa

B	A	V_o
0V	0V	5V
0V	5V	5V
5V	0V	5V
5V	5V	0,2V

Mạch thực tế

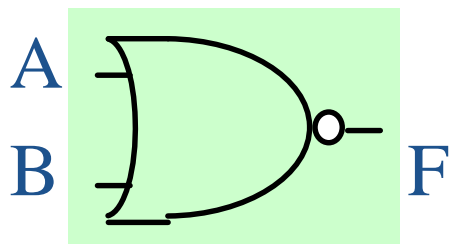

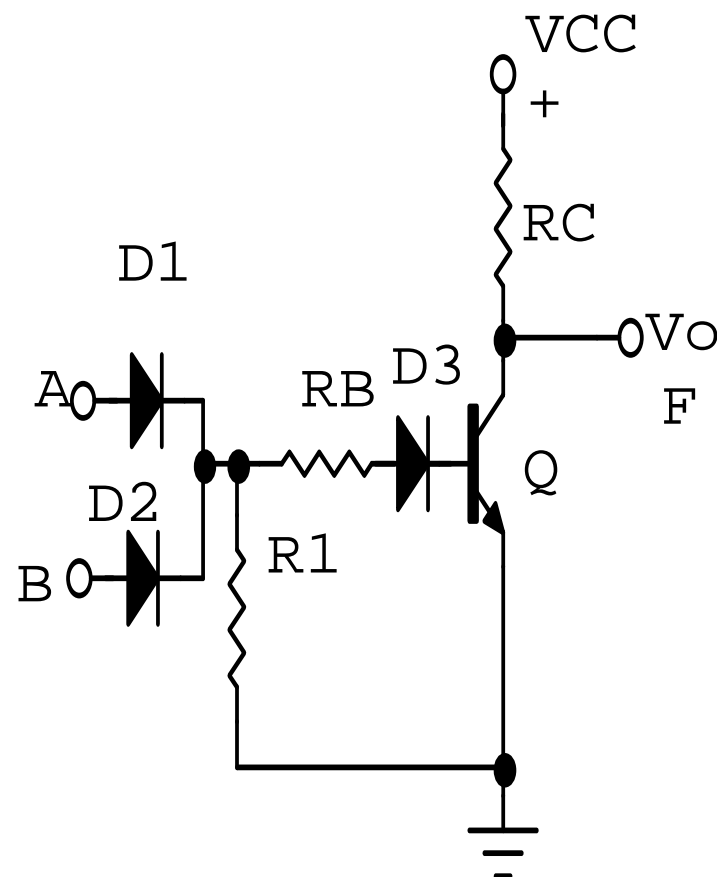
CỔNG NOR HỘ DTL

Gồm cổng NOT+ OR

$$F = \overline{A + B}$$

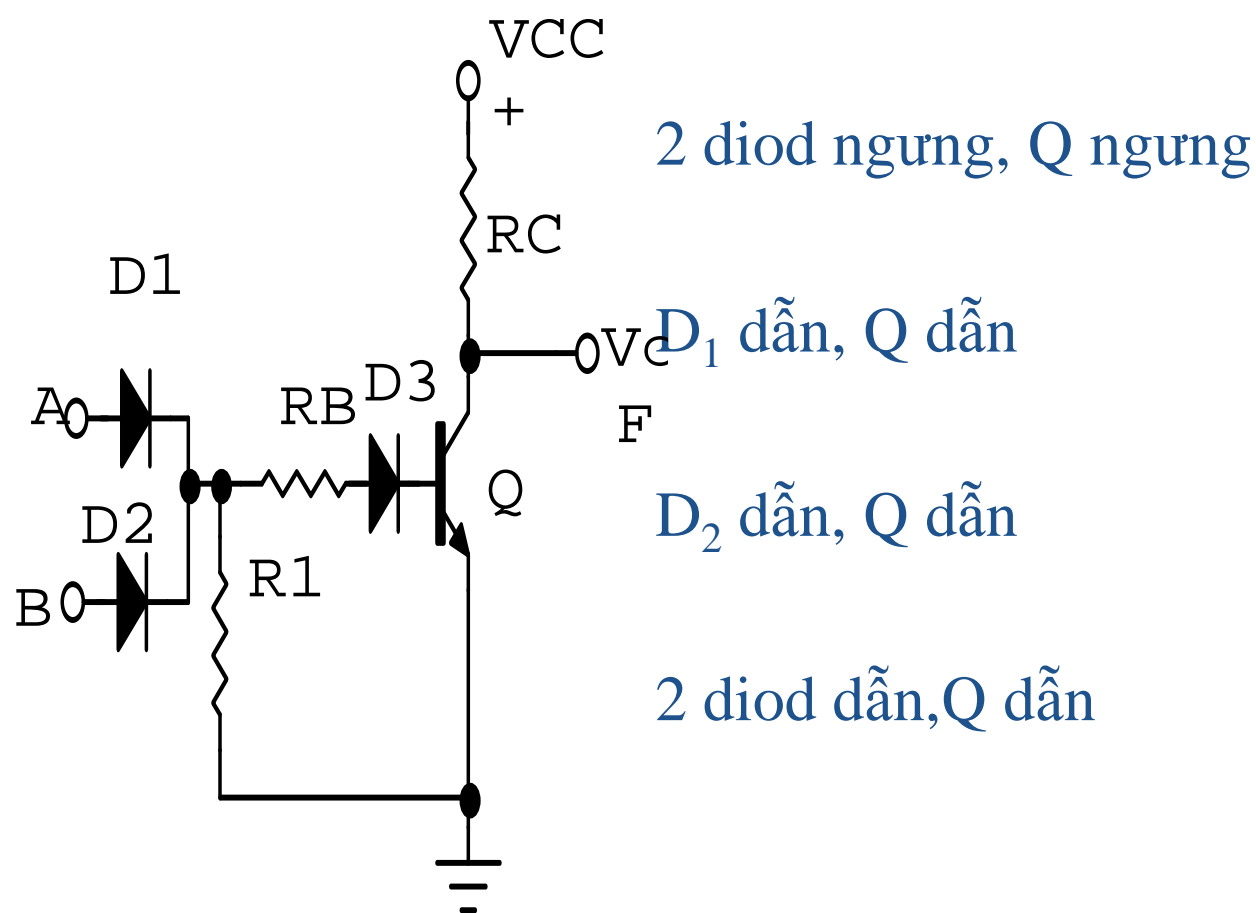

B	A	F
0	0	1
0	1	0
1	0	0
1	1	0

• Phân giải cổng OR

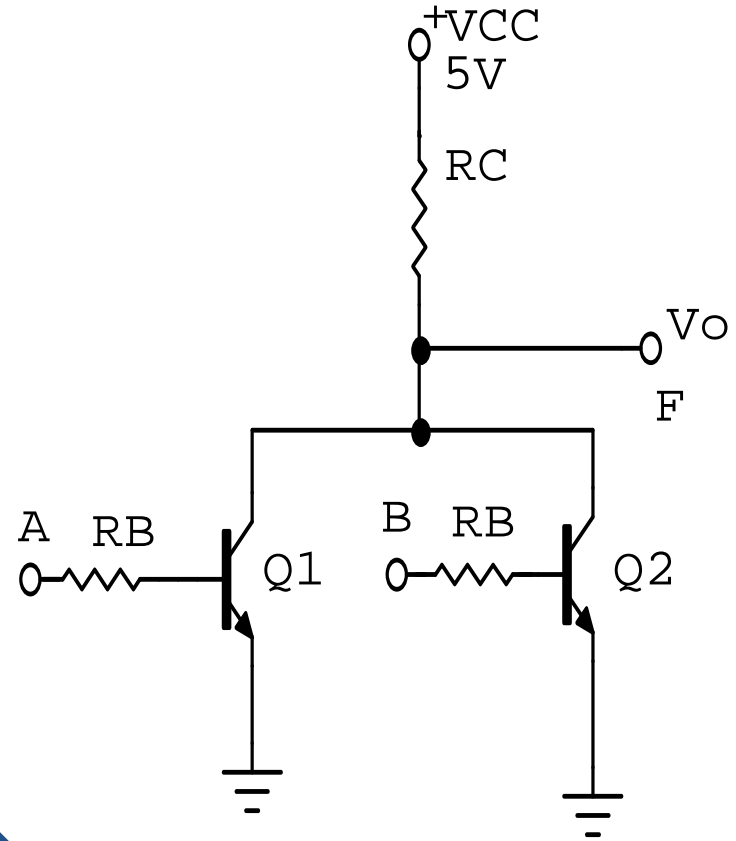

B	A	V_o
0V	0V	5V
0V	5V	0,2V
5V	0V	0,2V
5V	5V	0,2V

a .Cổng NOR

- Khi $A=B=0 \rightarrow Q1, Q2$ ngưng
 $\rightarrow V_o = V_{cc} = V_{oH} = \text{logic } 1$
- Khi $A=V_{cc}, B=0 \rightarrow Q1$ dẫn ,
 $Q2$ ngưng $\rightarrow$
 $\rightarrow V_o = 0, 2V = V_{oL} = \text{logic } 0$
- Khi $A=0, B=V_{cc} \rightarrow Q1$ ngưng,
 $Q2$ dẫn $\rightarrow$
 $\rightarrow V_o = 0, 2V = V_{oL} = \text{logic } 0$
- Khi $A=B=V_{CC} \rightarrow Q1, Q2$ dẫn $\rightarrow$
 $\rightarrow V_o = 0, 2V = V_{oL} = \text{logic } 0$

Cổng NAND đơn cực – Cách hoạt động:

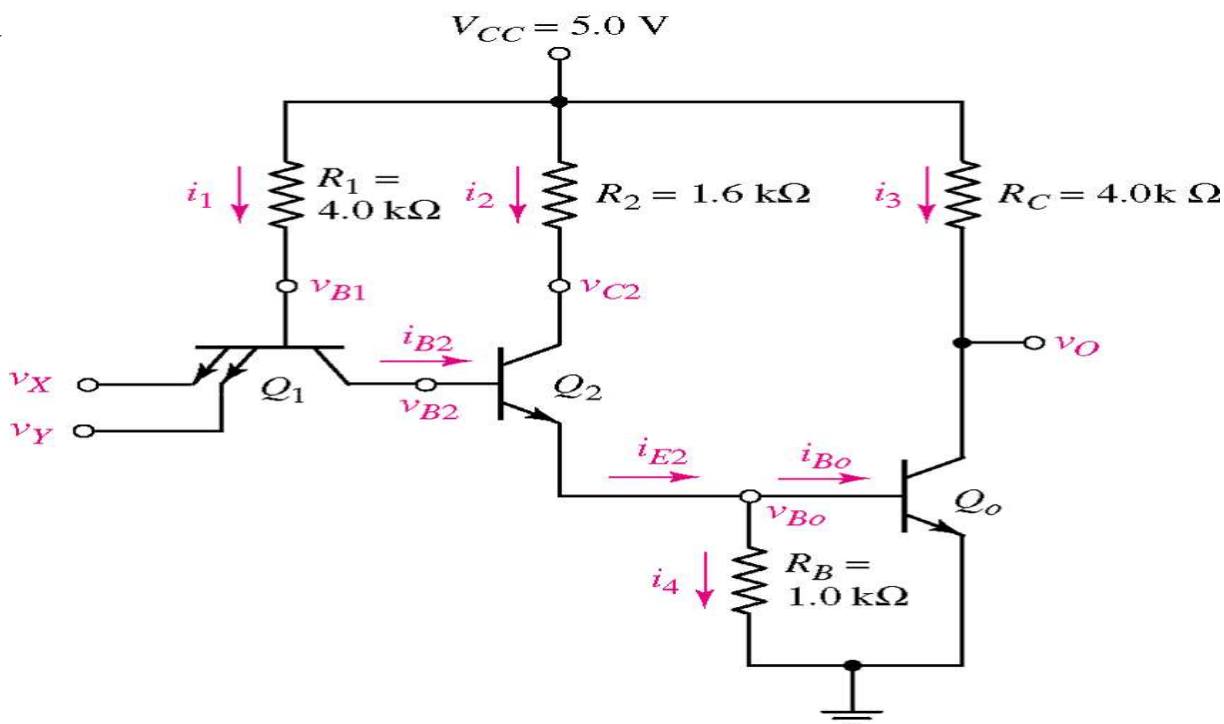
$A=B=0V$: Q_1 dẫn $\rightarrow$ Q_2 ngưng $\rightarrow V_o = 5V = 1$

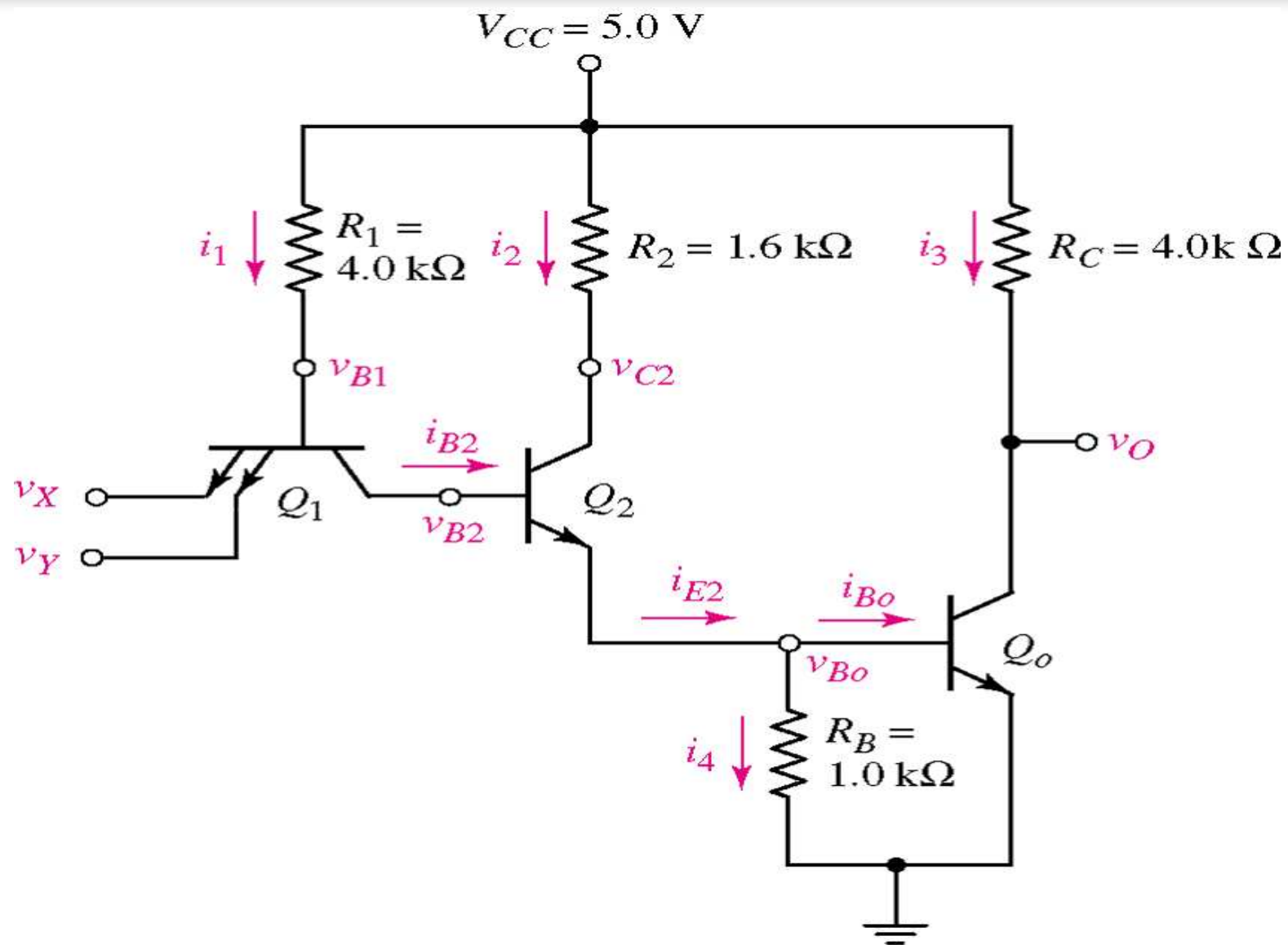
$A=5V, B=0V$: Q_1 dẫn $\rightarrow$ Q_2 ngưng $V_o = 5V$

$A=0V, B=5V$: Q_1 dẫn $\rightarrow$ Q_2 ngưng $V_o = 5V$

$A=B = 5V$: Q_1 ngưng $\rightarrow$ Q_2 dẫn $\rightarrow V_o = 0,2V$

Gọi $A=V_x, B = V_y$

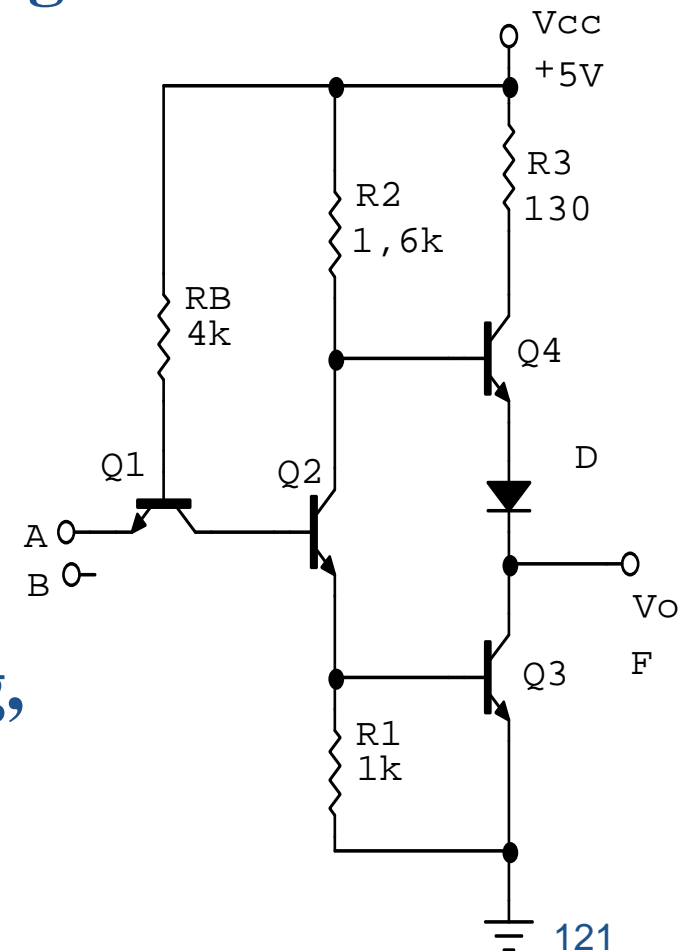

CÔNG NAND CHUẨN NGỒ RA TOTEM (HỘ TTL)

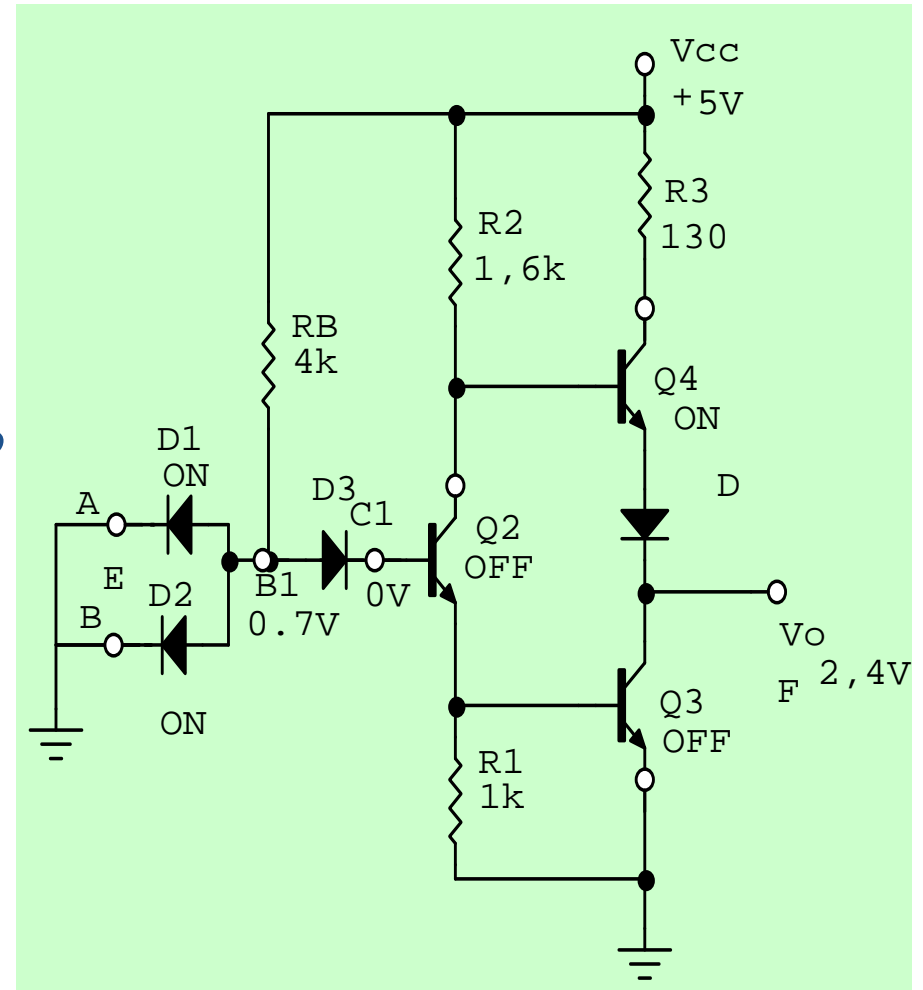
- Khi $A = B = 0 \rightarrow Q_1$ dẫn $\rightarrow Q_2$ ngưng
 $\rightarrow Q_3$ ngưng, Q_4 dẫn $\rightarrow$
 $\rightarrow V_o = 2,4 - 3,6 \text{ V} =$
 $= V_{oH} = \text{logic 1}$
- Khi có hoặc A hoặc B xuống 0
 $\rightarrow Q_1$ dẫn, Q_2 ,
 Q_3 ngưng, Q_4 dẫn
 $\rightarrow V_o = V_{oH} = \text{logic 1}$
- Khi $A = B = V_{cc} \rightarrow$ nối B-E₁ ngưng,
nhưng nối C-B₁ dẫn,
 Q_2 dẫn $\rightarrow Q_3$ dẫn, Q_4 ngưng
 $\rightarrow V_o = 0,2 \text{ V} = V_{oL}$

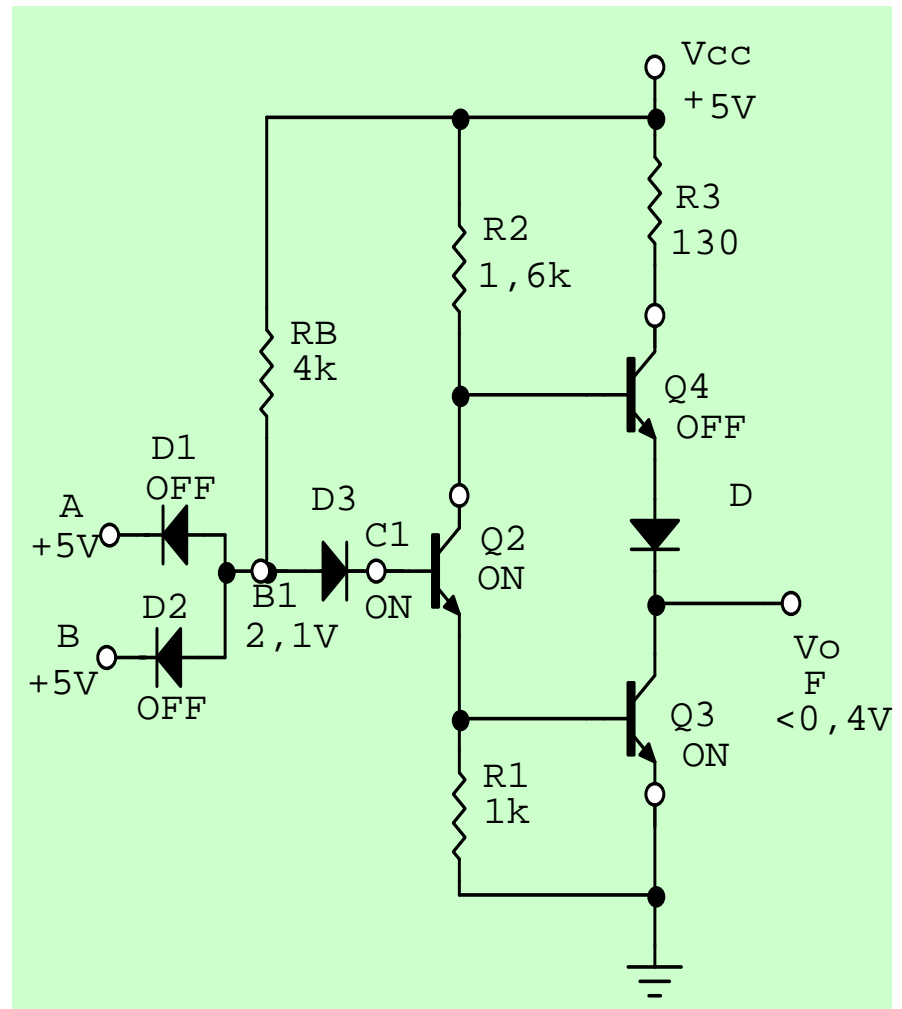
Giải thích cách hoạt động

- Khi $A=B=0V \rightarrow$
 Q_1 dẫn $\rightarrow Q_2$ ngưng $\rightarrow$
 Q_3 ngưng, Q_4 dẫn $\rightarrow$
 $\rightarrow V_O = 2,4V - 3,6V =$
 $= V_{OH} = \text{logic } 1 = "1"$
- Khi chỉ có 1 ngõ vào
lên cao và 1 ngõ vào thấp:
 $\rightarrow$ tương tự trên $V_O = V_{OH}$

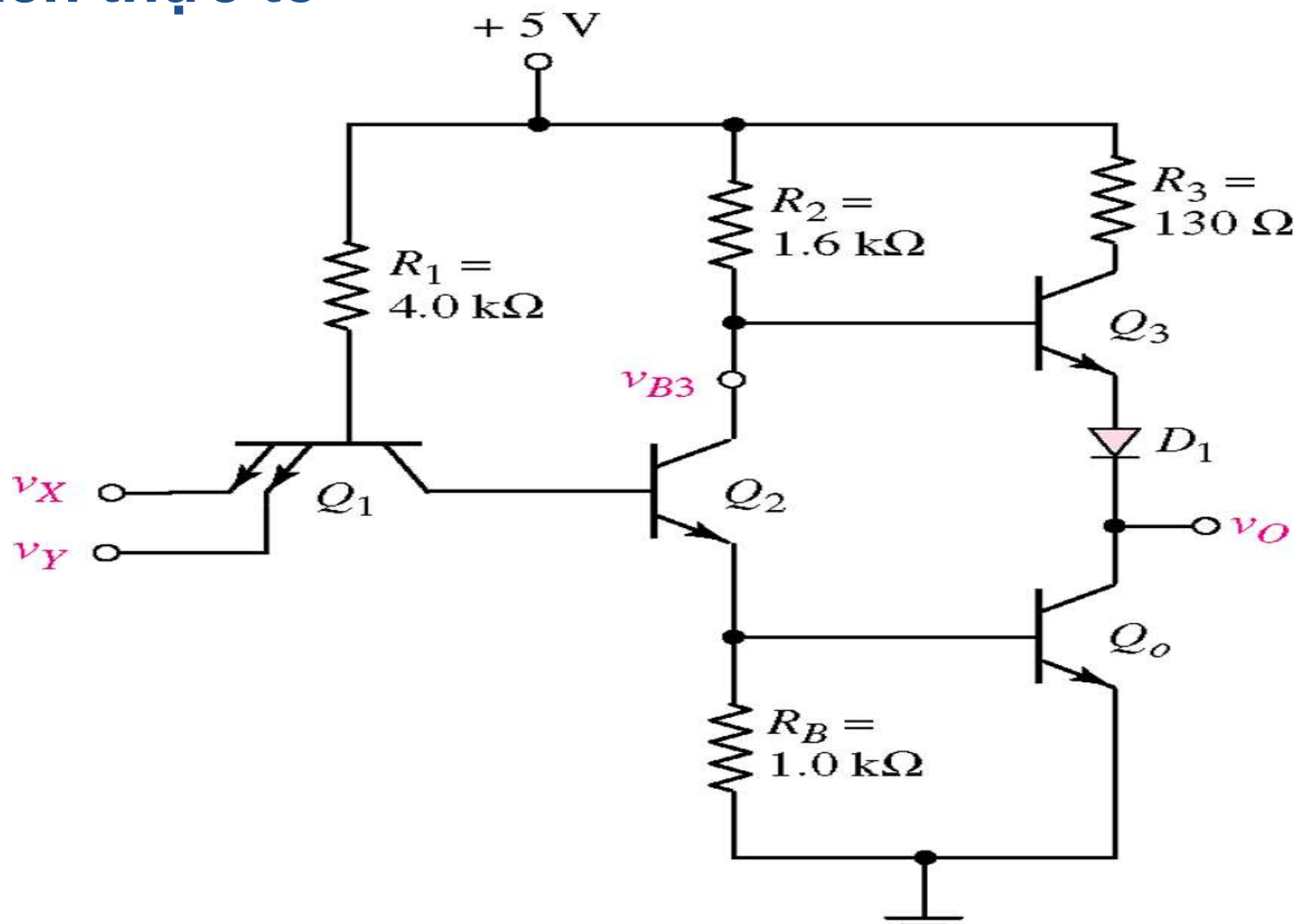

Khi $A=B = V_{cc} = V_{iH} \rightarrow$
 $\rightarrow$ nối B-E₁ ngưng,
nhưng nối B-C₁ dẫn
 $\rightarrow Q_2$ dẫn $\rightarrow Q_3$ dẫn
và Q₄ ngưng
 $\rightarrow V_O = 0,2V \rightarrow 0,4V =$
 $= V_{OL} = \text{logic } 0$
 $= \text{"0"}$

Mạch thực tế

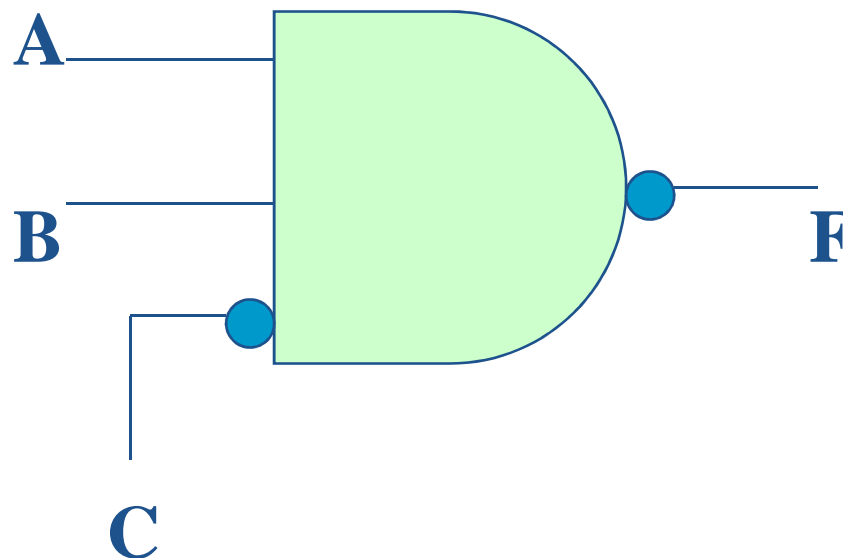

- Cổng NAND có ngõ cho phép (Enable)

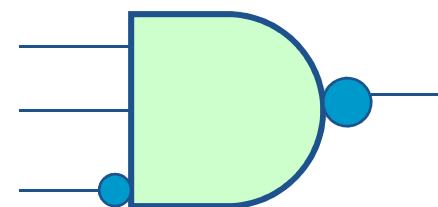
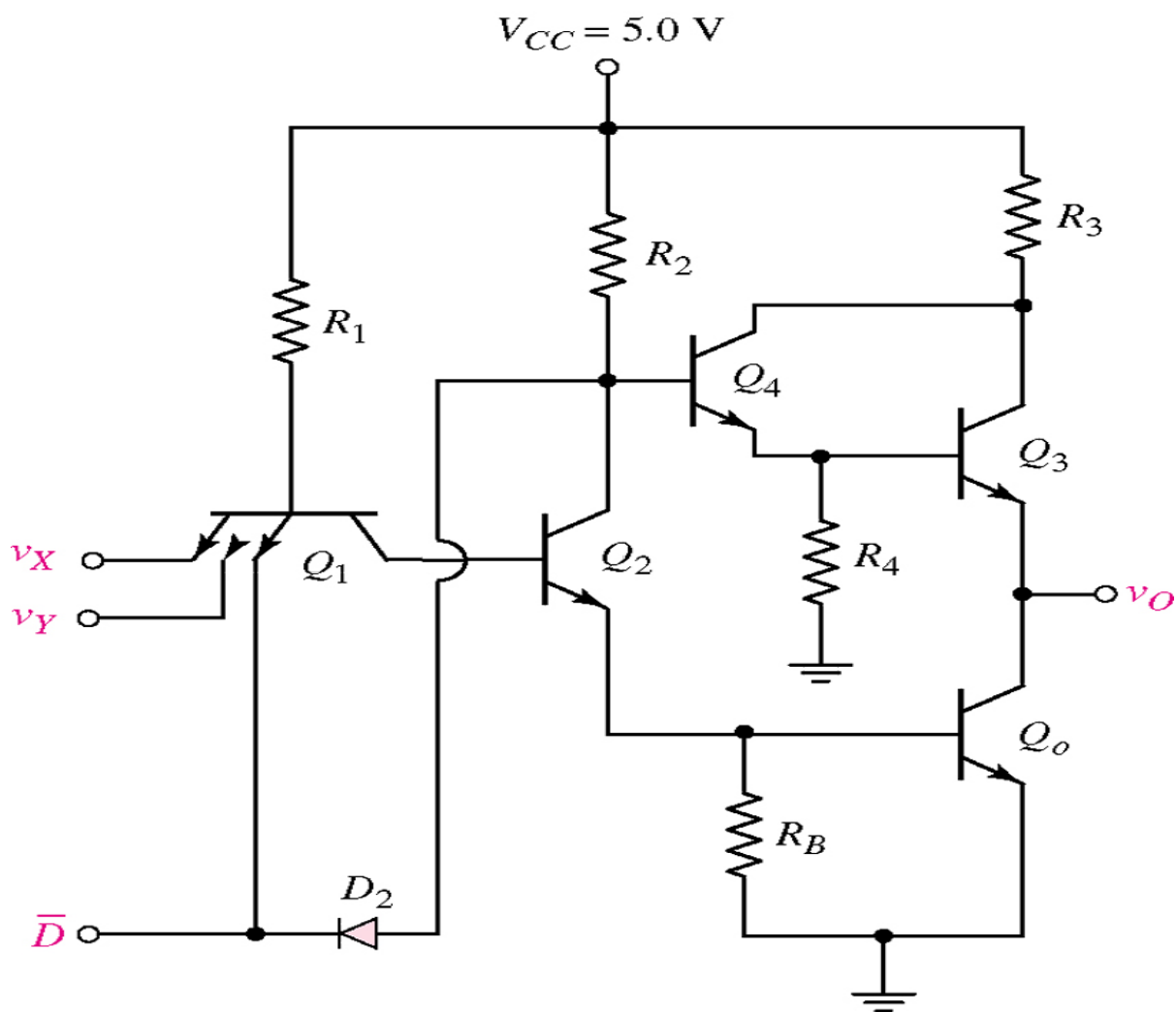
$\bar{C}$	B	A	F
1	x	x	1
0	0	0	1
0	0	1	1
0	1	0	1
0	1	1	0

cắm

Mạch thực tế và ký hiệu

IC HỌ TTL

- Nối 2 ngõ vào A và B của cổng NAND lại với nhau ta có cổng NOT (IC họ TTL)

d. Đặc tính chung (chuẩn) của họ IC TTL

$$V_{iH} = 2V$$

V_{CC}

$$V_{OH} = 2,4V$$

$$I_{iH} = 40\mu A$$

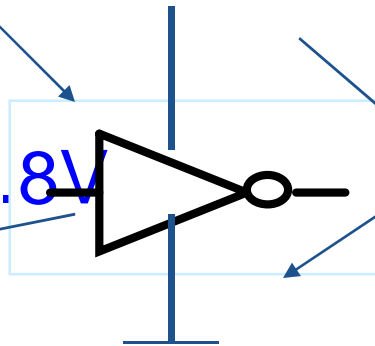
$$I_{OH} = -400\mu A$$

$$V_{iLmax} = 0,8V$$

$$I_{iL} = -1,6mA$$

$$V_{OLmax} = 0,4V$$

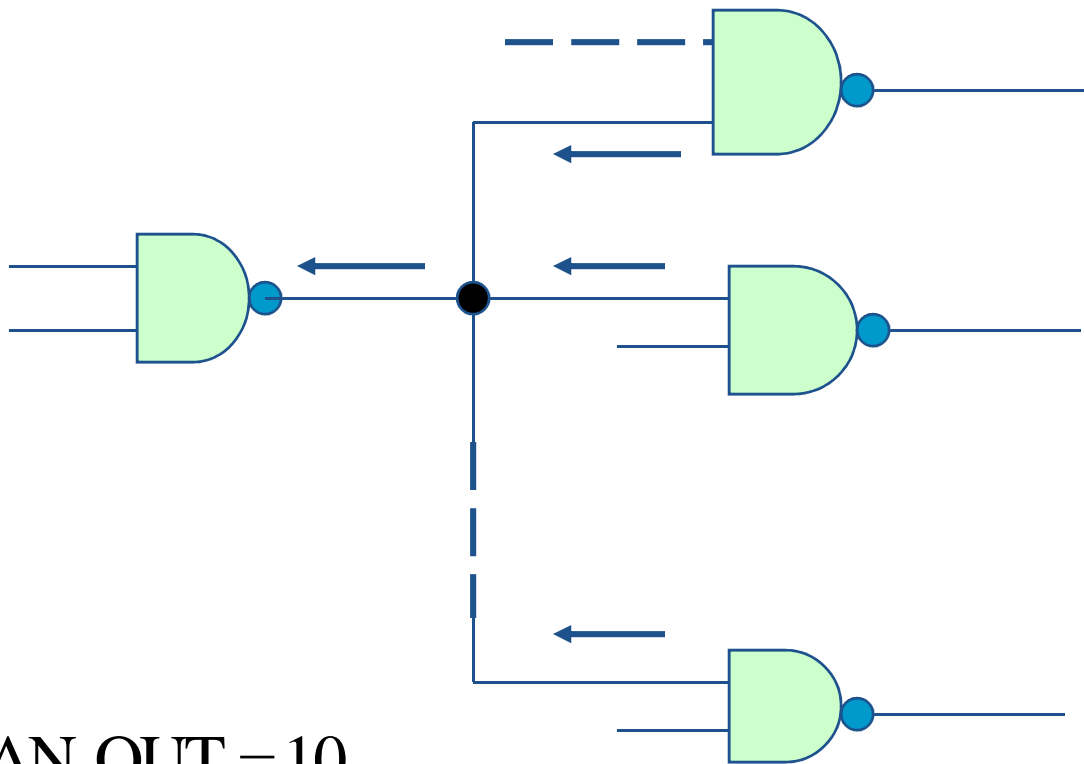
$$I_{OL} = 16mA$$

$$FAN\ OUT = 16mA / 1,6\ mA = 400\mu A / 40\mu A = 10$$

FAN OUT

FAN OUT = 10

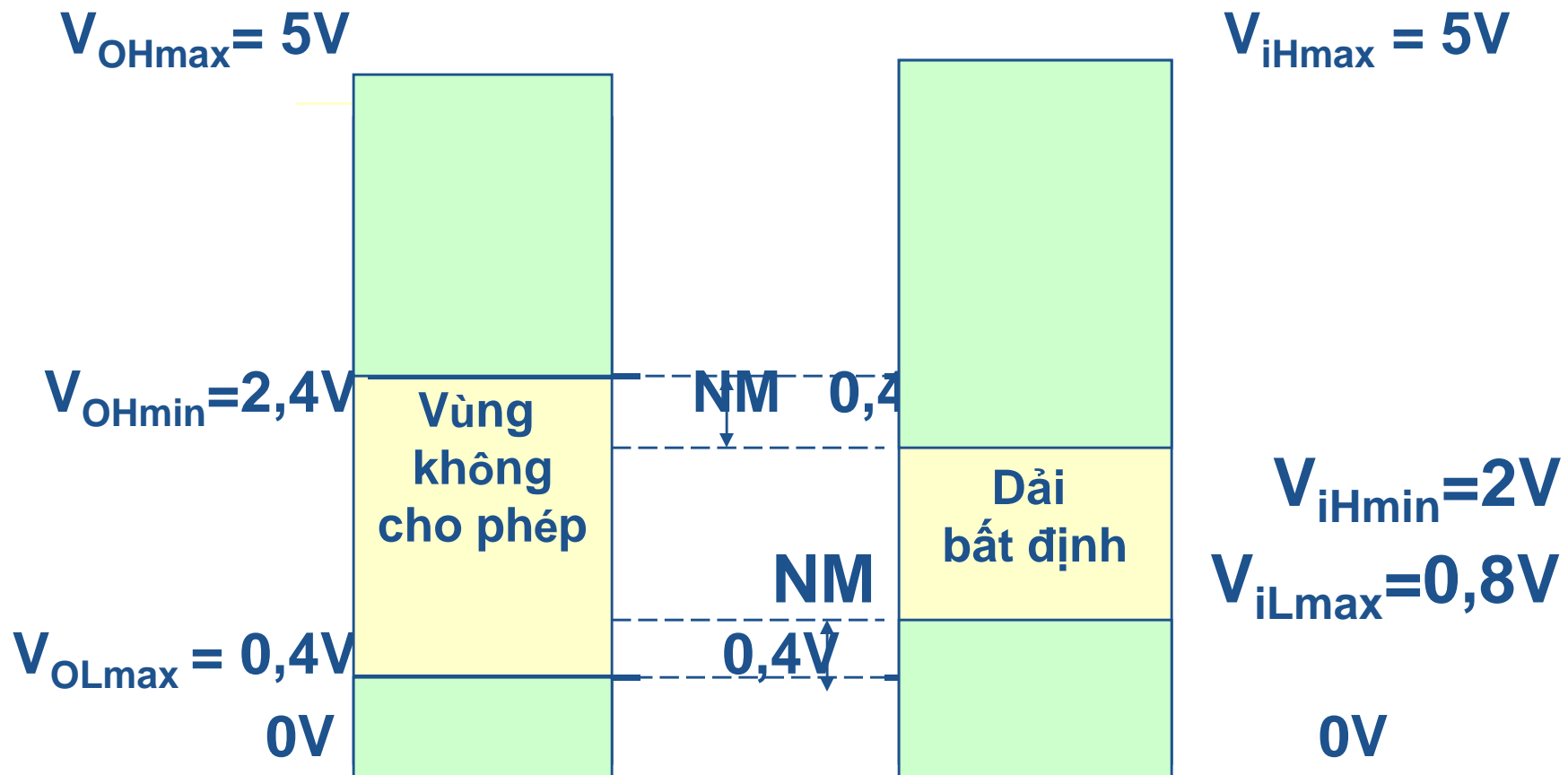

Độ miễn nhiễu (Noise Immunity)- Lề nhiễu

OUT

IN

$$V_{NH} = V_{OHmin} - V_{IHmin} = 2,4 - 2 = 0,4V$$

$$V_{NL} = V_{iLmax} - V_{OLmax} = 0,8V - 0,4V = 0,4V$$

VÍ DỤ

$$V_{NH} = V_{OHmin} - V_{IHmin} = 2,4 - 2 = 0,4V$$

Khi $V_{OH} = 2,4V$ thúc vào cổng tải ở sau thì, cổng này hiểu là mức cao và hoạt động đúng.

Khi có xung nhiễu âm lớn hơn $0,4V$ thì $V_{iH} < 2V$, nên rơi vào vùng bất định và cổng tải sẽ hoạt động sai.

$$V_{NL} = V_{iLmax} - V_{OLmax} = 0,8V - 0,4V = 0,4V$$

- Tương tự, khi xung nhiễu dương $> 0,4V$ thì $V_{iL} > 0,8V$ nên rơi vào vùng bất định và cổng tải hoạt động sai. Xung nhiễu âm không ảnh hưởng.

Logic Family	Propagation Delay $t_{PD}(\text{ns})$	Power Dissipation Per Gate (mW)	Technology
7400	10	10	Standard TTL
74H00	6	22	High-speed TTL
74L00	33	1	Low-power TTL
74LS00	9.5	2	Low-power Schottky TTL
74S00	3	19	Schottky TTL
74ALS00	3.5	1.3	Advanced low-power Schottky TTL
74AS00	3	8	Advanced Schottky TTL
74HC00	8	0.17	High-speed CMOS

CỔNG TRUYỀN

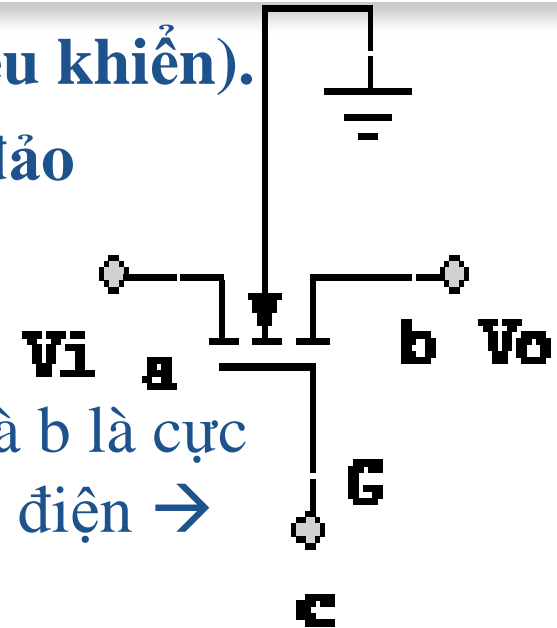
Chỉ cho qua tín hiệu khi được cho phép (điều khiển).

a. Cổng truyền NMOS- đơn hướng không đảo (Buffer)

Khi $v_i = V_{DD}$ và $C = V_{DD} \rightarrow$

cực a hoạt động như cực D (phân cực V_{DD}) và b là cực S (vì phân cực 0V), MOSFET dẫn, C_L nạp điện $\rightarrow$

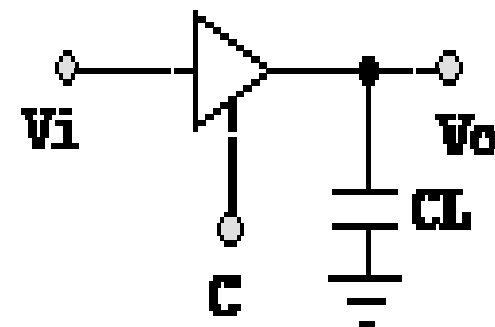
$$V_o = V_{DD} - V_{TH}$$

Khi $V_i = 0V$ và $C = V_{DD} \rightarrow$ a là cực S, b là cực D. Tụ C_L xả qua MOSFET cho đến hết $\rightarrow$ MOSFET ngưng, $V_o = 0V$

xem như cổng cho logic 0 truyền qua

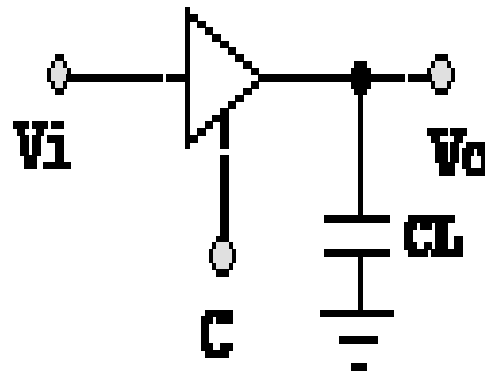
Khi $C = 0$, kênh n ngưng, cổng MOSFET không cho tín hiệu truyền qua.

Tóm lại: Cổng truyền không đảo, ta có:

Khi $C = 1$ (logic 1) cổng cho tín hiệu vào V_i truyền qua
 $V_o = V_i$.

Khi $C = 0$ (logic 0) cổng bị khoá không cho tín hiệu truyền qua.

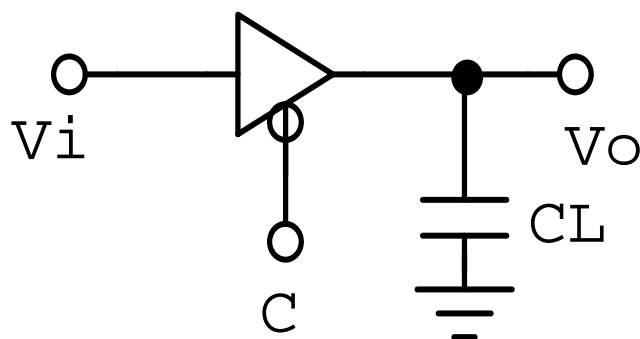

CÁC CỔNG TRUYỀN KHÁC

Cổng truyền đơn cực điều khiển đảo

Khi $C = 1$, $/C = 0 \rightarrow$ Cổng bị khoá tín hiệu không truyền qua.

Khi $C = 0$, $/C = 1 \rightarrow$ cổng mở , tín hiệu được truyền qua

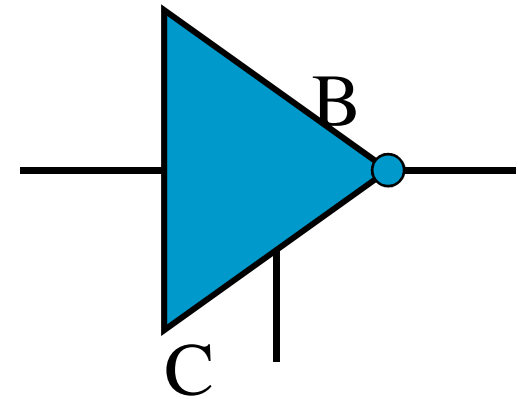

CỔNG TRUYỀN ĐẢO

(1) Điều khiển bằng C :

$C=0 \rightarrow$ A không truyền qua B

A

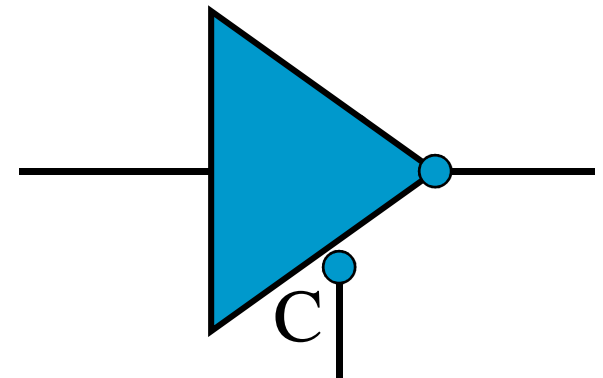
$C=1 \rightarrow$ A được truyền qua B

(2) Điều khiển bằng $\neg C$

$C=0$: $\neg A$ được truyền qua B

$C=1$: A không truyền qua B

A

CỔNG TRUYỀN CMOS – TRUYỀN LƯỠNG CỰC

- Khi $C = 0$, $/C = 1$ và

$V_i = V_{DD} \rightarrow$ NMOS ngưng ($V_{GSN} = 0$) và PMOS dẫn ($V_{GSP} = -V_{DD}$)

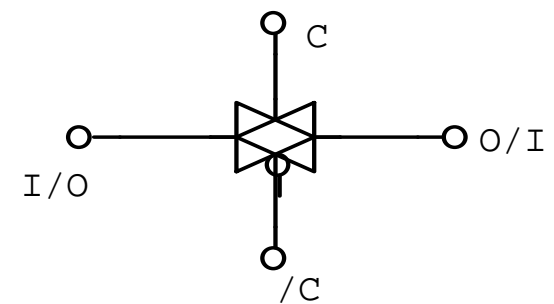
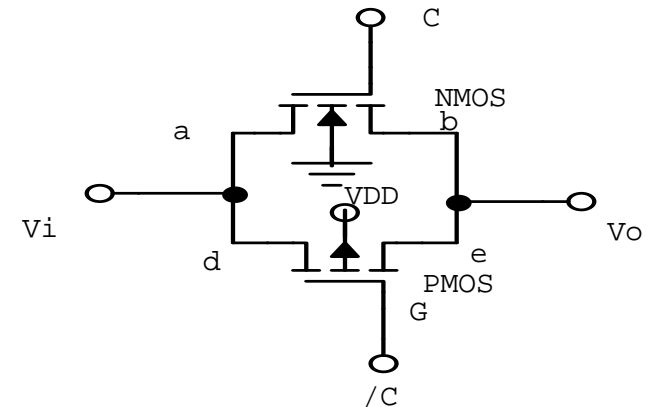
$$V_o = V_{DD}$$

- $V_i = 0V \rightarrow$ NMOS dẫn ($V_{GS} = V_{DD}$), PMOS ngưng ($V_{GSP} = 0V$) $\rightarrow V_o = 0V$
 $\rightarrow$ Cổng đóng cho truyền qua $V_i = V_o$

Khi $C = 0$, $/C = 1$ và

- $V_i = 0V \rightarrow$ NMOS ngưng ($V_{GSN} = 0V$)
 PMOS ngưng ($V_{GSP} = V_{DD}$)
- $V_i = V_{DD} \rightarrow$ NMOS ngưng ($V_{GSN} = -V_{DD}$)
 PMOS ngưng ($V_{GSP} = 0V$)

$\rightarrow$ cổng bị hở không cho tín hiệu truyền qua

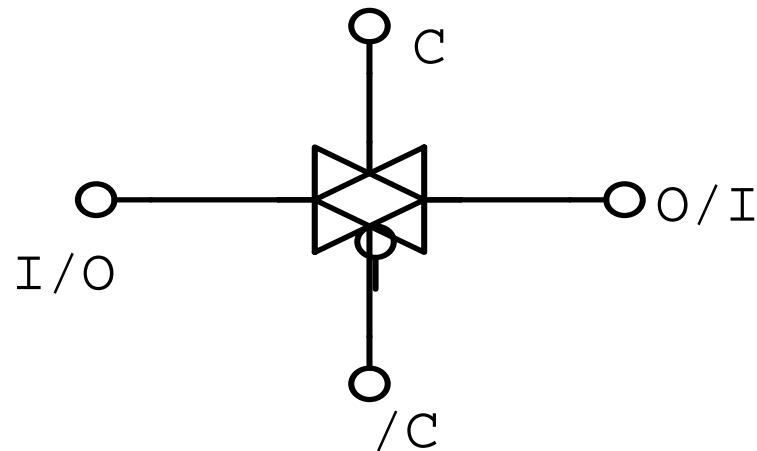

Tóm lại: Cổng truyền lưỡng cực ta có:

- Khi $C = 1$ cổng cho tín hiệu truyền qua
- Khi $C = 0$ cổng không cho tín hiệu qua

- Do cấu trúc MOSFET có tính đối xứng , các cực S và D có thể hoán đổi vị trí nhau, nên khi cho tín hiệu vào từ B tín hiệu sẽ ra bên A và theo cùng cách điều khiển trên : nên cổng có thể truyền theo cả 2 chiều $A \rightarrow$ và đổi lại $B \rightarrow A$: **Cổng truyền lưỡng cực.**
- Cổng truyền lưỡng cực được thông dụng trong kỹ thuật số, truyền số liệu cả 2 chiều (hướng).

